משק הבקר והחלב

יצרני החלב בישראל

המגזין המקצועי של התאחדות יצרני החלב בישראל

חוברת מס: 422
פברואר 2023

אילנית דעדוש כלפון

האישה החזקה בענף הצאן בישראל מדברת
על חלומות, מכסות וגם על פוליטיקה
מיוחד למשק הבקר והחלב

לנדיני סדרה 5

השותף שלך לעבודות ברפת!

100 | 110 | 120 כ"ס

100%
made in Italy

תא מפעיל מפואר

ProDesign

מבית:
Landini®

לפרטים: 03-9533200
www.czapnik.co.il

צפניק

דבר העורך
קוראים כותבים ומגיבים

שלום לכולם,

ובתוך כל הרעש והסערות, אלו ללא ספק ימים של חסד קטן, ימים של נשימה לרווחה לאחר תקופה שבה היה שר חקלאות שהפך את החקלאים לאויבי הכלכלה והאשים אותם באחריות ליוקר המחיה בישראל. ועכשיו זמן לנשום, לקחת אויר, להגיד ברוך שפטרנו מעונשו של זה ולקבל בברכה ובזרועות פתוחות את שר החקלאות הנכנס אבי דיכטר. נכון לעכשיו, אמצע פברואר, אמירותיו של השר הנכנס נעימות הרבה יותר לאוזניהם של החקלאים. כעת נצטרך להמתין למבחן התוצאה. ברוך הבא אבי דיכטר

השר דיכטר "כל המהלכים יהיו בתיאום עם החקלאים"

במהלך טכס חילופי השרים במשרד החקלאות, קשה היה שלא לראות את החיוך על פניהם של חלק מהנוכחים באולם הקטן במטה משרד החקלאות בית דגן. השר היוצא פורר הצליח תוך שנה, להפוך לאויב החקלאים ולאימת המגדלים כחול לבן. פורר בתמיכת שר האוצר ליברמן, פגע בחקלאות הישראלית, אולי יותר מכל שר אחר וזה לא קל, כי היו כבר שר חקלאות ששנאו חקלאים. למעשה, ניתן לומר כי פורר את ליברמן, אולי חתומים יותר מכל חבריהם ושותפיהם לממשלה הקודמת, לכישלון בבחירות וחזרת נתניהו ובעלי בריתו. ושם באולם הקטן בבית דגן, ישבו נציגי החקלאים וראו את השר פורר יורד מהבמה, תרתי משמע ובליבם שמחה גדולה. השר הנכנס אבי דיכטר וסגנו משה אבוטבול מש"ס אולי מסמנים כיוון חדש, בתקווה שיהיה שר חקלאות שבאמת יאהב את החקלאים, יקשיב להם, ישמע אותם ויבין כי לא הם אחראים על יוקר המחיה ובטח שלא הם אחראים על המחירים ברשתות השיווק הגדולות השולטות בשוק באופן מוחלט. השר "משרד החקלאות ואני כשר, נעבוד לקידום החקלאות בישראל יחד עם החקלאים ועם ארגוני החקלאים, אני חושב שזו טעות לא לעבוד בתיאום ובהבנות ואני לא מתכוון לעשות את הטעות הזו". והמבין יבין. נכון לאמצע פברואר, הקול היוצא מבית דגן, הוא קול נעים יותר וידידותי יותר לחקלאים. נדמה כי השר דיכטר, איש בעל ניסיון רב בכל תחומי החיים, קולט את המציאות כפי שהיא ומאז שנכנס לתפקידו הוא נפגש על בסיס קבוע עם כל ארגוני החקלאים ומקשיב להם. קשה לנבא איך ומה יהיה, יש לזכור כי לצד דיכטר פועל פורום קהלת ושר אוצר הקשוב לפורום, שלא לומר מגיע ממנו. דווקא כעת, נפתח חלון הזדמנויות ובתוך כל הכאוס הפוליטי, אולי שר החקלאות דיכטר, ביטחוניסט בעל וותק רב, יבין כי רק חקלאות חזקה, יציבה, היא התשובה ליוקר המחיה, בטחון המזון ותעשיה ישראלית משגשגת. הלוואי. אז ברוך הבא אבי דיכטר, החקלאים צמאים לשר אמיץ נטול פופוליזם ואג'נדות הרסניות, כלכלת ישראל צמאה לשר אמיץ שידע להוציא את המוץ מהתבן ולהבין היכן באמת מצוי היוקר והיכן מצויה המחיה. השר דיכטר הוא איש אמיץ, שבע מלחמות, קרבות ותפקידי מפתח בביטחון ישראל. אל תטעה כבוד השר, אתה כעת בחזית קרב לא פחות חשוב, הקרב על החקלאות הישראלית. בהצלחה.

על בשר, דגים וחקלאות כחול לבן

שנים מפמפמים לנו שרק יבוא יפתור את בעיית יוקר המחיה בישראל הקטנה. שנים על גבי שנים מתריעים מפני החקלאים הישראלים. השיא היה בממשלה הקודמת באמצעות וועדה מוזמנת של פורר וליברמן שקבעה "החקלאים אחראים ליוקר המחה בכל הקשור למחירי ירקות ופירות. לא עזרו הנתונים, לא עזר העיתונאי מדליק המשואה רינו צרור שחקר את הנושא לעומק והביא נתוני אמת. המטרה סומנה והוועדה קבעה את מה שהפוליטיקאים רצו. וכך, בצעדים חד צדדיים וללא הסכמות, החל שר האוצר ליברמן ועושה דברו פורר, לחתום על צווים לייבוא בכמויות שלא היו עד כה. כשנה וחצי לאחר מכן, נכון להיום, לא רק שמחירי הירקות והפירות לא ירדו, אלא אף עלו. אך לא די בזה, הפוליטיקאים הפופוליסטיים סימנו את החקלאים כמטרה, כי להתעמת מול הטייקונים השולטים במחירים, אין להם כוחו וחשק. אך אם נבחן את ענפי הבשר, הדגים והדבש נראה כי היבוא לא גרם לירידת מחירים אלא רק לעלייתם, לפחות ברוב המקרים, אך חמור מכך, להרס מוחלט של הענפים הללו והפיכת מאות חקלאים, מושבים וקיבוצים שחלקם נשענו למחייתם על ענפים אלו וכעת הם על גבול פושטי רגל. רוצים מספרים, קבלו, מחירי הבשר בישראל גבוהים, נכון להיום, בשיעור של 43 אחוז מהממוצע במדינות ה-oecd וישראל היא אחת מהמדינות היקרות ביותר בכל הקשור לבשר. אפשר למנות סיבות עד מחר, אך במבחן התוצאה, לא היבוא יפתור את הבעיה, כי היבוא רק הולך וגדל וכך גם המחירים, הולכים ומתייקרים. עד שלא יטפלו במונופולים, לא יקרה כאן כלום, בשום תחום כלכלי. כך גם בענף הדגה, היה כאן בישראל ענף דגה משגשג, מפותח אולי מהטובים בעולם. היבוא גמר אותו, הרס כל חלקה טובה, בריכות הדגים כמעט שוממות והקיבוצים שחיו על ענף זה, בצרות צרורות. ומה עם המחירים אתם שואלים? בנסיקה מתמדת. לא אדבר על איכות היבוא, אך כמו בדגים, כך גם בענף השום, היבוא יגמור את השום המקומי ועל האיכות המגיעה תשפטו בעצמכם.

רק חקלאות כחול לבן!

המשך בעמוד 4 >>

משוגעים רדו מהגג א'

השימוש במונח "אמרנו לכם" לא ממש פופולרי בעיניי, אך במקרה הזה פשוט לא מצאתי דרך אחרת מלתאר את האבסורד. תראו מה קורה היום בבריטניה הגדולה, תראו מה קורה בשוק החמאה כאן בארץ ואולי כולם כבר יבינו את מה שהחקלאים צועקים כבר שנים. היבוא לא תורם להורדת יוקר המחיה, נהפוך הוא. אך חמור מכך, הייבוא מחסל את הכלכלה ואת הייצור המקומי וגורם לקטסטרופה בשעת צרה, משבר, מלחמה, או סתם גל קור באפריקה, כמו המצב כיום בבריטניה. אז לתשומת לב מר פורר עבר ופורום קהלת. הכתובת על הקיר. משוגעים, תרדו מהגג.

זו היתה כותרת לפני שבוע, ב-y-net

"משבר סלט" בבריטניה: המדפים ריקים, הגבלות על קניית עגבניות ומלפפונים

רשתות מרכולים גדולות זומנו לישיבת חירום אחרי שחסה ומצרכים אחרים נעלמו מהחנויות בעקבות גל קור באפריקה - ואולי גם הברקזיט. המחסור עשוי להימשך עוד חודש, ברשת צוחקים על השרה שהציעה: "במקום עגבניות תאכלו לפת".

בבריטניה מתחילים להפנים את מה שרבים מהכלכלנים בישראל, טוענים כבר שנים. יבוא פרוע ולא מתחשב של מוצרי מזון, ממוטט את ענפי ייצור המזון המקומי וגורם לנזק כלכלי, כמו גם פוגע קשות בביטחון המזון שלנו. אז הנה כותרות מהשנה האחרונה מהעיתונות בישראל. **גלובוס "מכסים על פירות וירקות בוטלו, אך זה לא מספיק בכדי לייצר תחרות". גלובס "רפורמות בחקלאות, הקלות בהליכים ליבוא פירות וירקות". כלכליסט "רפורמת החקלאות רומסת את החקלאים".** ויש עוד עשרות כותרות וזאת מבלי להזכיר את הוועדה השערורייתית והמוזמנת שהוקמה על ידי שר החקלאות הקודם פורר, וועדה שהאשימה את החקלאים ביוקר המחיה בישראל. כיום כבר ניתן לומר בוודאות כי הייבוא השוטף את ישראל לא רק שלא הוריד מחירים אלא מחסל לאט לאט את החקלאות כחול לבן וזה בדיוק מה שקורה כעת בבריטניה הגדולה שפתחה את השוק ליבוא חסר תכנון. ולכן בפעם הבאה

כשמדברים איתכם על שוק חופשי, תחרות ופורום קהלת, תזכירו לקפיטליסטים המעוניינים בחיסול החקלאות כחול לבן, את סלט הירקות האנגלי. כי גם שם הפקירו את החקלאים לטובת יבוא ועכשיו האנגלים מחפשים מלפפונים ועגבניות. ובמעבר חד לישראל הקטנה, מעבר לעובדה המטורפת שאנו מייבאים עגבניות מטורקיה בעוד בערבה משמידים אותם כי לא משתלם למכור, הרי שביטחון המזון שלנו כאן, משמעותי הרבה יותר מהסלט של האנגלים בחורף. ודבר נוסף, כי כמו באהבה, יש דברים שכסף פשוט לא יכול לקנות, אתה הבנת את זה פורר....

על ראש היבואן נמסה החמאה

וממש כמו סיפור סלט הירקות האנגלי, רק במתכונת חמאתית יותר ובסגנון ישראלי. מישהו החליט כי מחירי החמאה בישראל יקרים ופתח את השוק ליבוא ללא שום תכנון בתקווה שהמחירים יירדו. בפועל, המחירים קפצו למעלה בעשרות אחוזים וקשה להשיג חמאה. חמור מכך, לחברות הישראליות לא משתלם לייצר חמאה וכך המשק הישראלי נפגע פעמיים. חמאת חלם.

מכותרות העיתונים בשנתיים האחרונות, כלכליסט "בכירי האוצר מנצלים את המחסור בחמאה בכדי לפתוח את השוק ליבוא מוצרי חלב". ידיעות אחרונות "בדרך להתייקרות? הוסר הפיקוח על חמאה". msn "משרד החקלאות: אחרי הסרת הפיקוח, מחירי החמאה קפצו ב-61 אחוזים". **ynet** "חצי שנה אחרי הסרת הפיקוח: מחירי החמאה בעליה". כלכליסט "שוק החמאה נפתח ליבוא, המחירים לצרכן זינקו". טוב, כבר הבנתם ת'פואנטה, אפשר להמשיך כך עד אין סוף ולתת כותרות המתריעות, המזהירות, אך פקידי האוצר ואולי חמור מכך, השרים האמורים לייצג את החקלאים במשרד החקלאות, לא הקשיבו, פתחו את השוק לייבוא וכעת היבואנים חוגגים עלינו. אך אם לא די בכך, הרי שחברה טרה, הפסיקה לייצר חמאה זולה והחלה בייצור חמאה יקרה זאת לאחר שהחברה זכתה בשנת 2019 במכרז ליבוא חמאה. וכך נכתב השבוע ב-**ynet** "**הסיבה למחסור: טרה עברה לייצר חמאה יקרה על חשבון המותג הזול. מאז הסרת הפיקוח על המחיר, העדיפה טרה לייבא את מולר היקר יותר והחמאה הזולה שלה נעלמה מהמדפים..**". ותודה לעיתונאית הנהדרת, נווית זומר. אז מה היה לנו כאן? פוליטיקאים פזיזים שרצו לגזור קופון על החקלאים, פקידי אוצר שלא נותנים למספרים לבלבל אותם וחקלאים הנאבקים בשיניים להתפרנס אל מול גל עכור של קפיטליזם חזירי. וכמו במרבית הענפים שנפתחו ליבוא, כך גם בשוק החמאה, הירקות, הפירות, הבשר, הדגים, הדבש, השום וכעת פוזלים חזק בניסיון לרסק את ענף החלב. קודם מייבאים, אח"כ מחסלים את הענף בישראל ואח"כ בוכים על המחירים. ומה עם ביטחון מזון, עבודה כחול לבן, ערכים, ציונות, פריפריה? אתה הבנת את זה פורר, בפורום קהלת מודים לך מאוד.

שלכם ובשבילכם,
עורך המגזין, ראובן זלץ
050-5518827
meshekhabakar@gmail.com

BullTech

JOSKIN בלגיה

מיכליות השאיבה המתקדמות והאמינות בעולם
מעל 50 שנות ניסיון!

- המכליות עומדות בתקנים המחמירים ביותר באירופה
- כל המכליות בעלות מנגנוני בטיחות ייחודיים
- מערכת שאיבה מתקדמת ושקטה במיוחד
- סכין קיצוץ (MACERATOR) לפני הזרקת הזבל לקרקע
- סדר פעולות השאיבה וההצנעה בלחיצת כפתור אחת - MULTIACTION

"הבחירה שלנו במכלית השאיבה ובמצנע של JOSKIN הייתה ברורה- אם קונים אז רק את הטוב ביותר...!"

(שאול יעקבס כפר הרואה)

לפרטים נוספים ולהזמנת שירות:

מכירות: 052-3020988 • 054-4921009 • 052-3040155 • **טל':** 04-6231057 • **פקס:** 04-6231046

מרכז שירות: 054-3298918 • **מייל:** office@bulltech.co.il • www.bulltech.co.il

BullTech
איכות, שירות, אחריות

תוכן העניינים

דבר העורך [3]

דברים בשם אומרם ליאור שמחה [8]

שוטף ענפי [10]

מועצת החלב

לירון תמיר "היבוא פוגע בפוטנציאל הצמיחה של הענף" ראובן זלץ [18]

החקלאית

איתי ברק ראובן זלץ [20]

נוקדים

אילנית דעדוש כלפון "מאמינה גדולה בענף הצאן שלנו" ראובן זלץ [26]

טור אישי

מתארגנים להמשך..

עננים כבדים מכסים את האופק ארנון אושרי [32]

בהתאחדות

דוד בן עוזיאל "הרפת הישראלית, המטופחת ביותר בעולם" ראובן זלץ [36]

נשים בענף

שרית יוקר "כל כך חשוב לשמור על הרפתות המשפחתיות" ראובן זלץ [40]

החקלאית

עודד ניר – אגדה עוד בחייו ראובן זלץ [44]

רפתות כביש 90 – חלק ב' פרויקט דרכים מיוחד

כתיבה וצילום: ראובן זלץ [50]

בריאות

הקשר בין אורך מרווח בין המלטות לבין אופן ההמלטה, מחלות המלטה ויציאה בתחלובה העוקבת

אפרים עזרא, מיכאל ואן סטרטן [60]

צינון

האם ידועה העלות האמיתית של העקה הנגרמת ע"י עומס החום לענף החלב? ישראל פלמנבאום [66]

כנס מדעי הבקר

להתראות בכנס הבא ראובן זלץ [70]

התאחדות יצרני החלב בישראל
ת.ד 3015 פארק התעשייה קיסריה 3088900
טל- 04-6279700 פקס. 04-6273501
www.icba.org.il

עורך: ראובן זלץ - טל. 050-5518827
meshekhabakar@gmail.com
מרכזת מערכת: נירית הקר, טל. 050-5288969
nirithaker08@gmail.com

הפקה ומודעות: שנאר מדיה ומידע בע"מ
טל. 03-6959352 פקס. 03-6956116
דואר אלקטרוני: **nirithaker08@gmail.com**

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות המאמרים ומודעות הפרסומת הם על דעת הכותבים בלבד ואינם משקפים את דעת המערכת

תוצאות גדולות מתחילות בפרטים הקטנים.

אנחנו במילובר מקפידים על כל פרט, במטרה לספק שירותים ומוצרים איכותיים ומתקדמים, שיסייעו ללקוחותינו להגיע לתוצאות עסקיות מעולות.

מילובר

Miloubar App | www.miloubar.co.il | 04-9853201

ליאור שמחה
"רוח חדשה במשרד החקלאות"

ראובן זלץ

מנכ"ל התאחדות יצרני החלב מודאג מאוד ממצב החקלאות בכלל וענף החלב בפרט.
ליאור שמחה אומר: "זה לא הזמן לשתוק, זה לא הזמן לפחד, זה הזמן למחות, להפגין ולצעוק - ימים לא פשוטים עוברים על המדינה וכוחות ימין קיצוניים קורעים אותנו מבפנים" ●

על המצב במדינה "לא מדובר בפוליטיקה, אלא בעתיד ילדנו וזה בהחלט הזמן שפשוט אסור לנו לשתוק. ימים לא פשוטים עוברים על המדינה, נדמה כי פוליטיקאים, בשל אינטרסים אישיים, קורעים את עמנו לגזרים"

זה לא הזמן לשתוק. שמחה

בעבר הלא רחוק היה נהוג כי אישים בתפקידים דומים, לא "עושים" פוליטיקה, אלא מתעסקים רק בפן המקצועי, מנהלי של הענף. אך ליאור שמחה מבקש להדגיש בפתח דבריו "לא מדובר בפוליטיקה ולא מדובר בימין או שמאל, אלא במהות, בדמותה של ישראל הדמוקרטית".

נראה כי המצב הפוליטי במדינה חשוב לך עד מאוד?

ליאור "לא מדובר בפוליטיקה, אלא בעתיד ילדנו וזה בהחלט הזמן שפשוט אסור לנו לשתוק. ימים לא פשוטים עוברים על המדינה, נדמה כי פוליטיקאים, בשל אינטרסים אישיים, קורעים את עמנו לגזרים. ושוב, גורמי ימין קיצוניים מכתיבים את סדר היום וקורעים אותנו מבפנים. רבות כתבנו בעבר על ארגונים אלה ודווקא עכשיו, מתחיל לצאת לאור השמש, מי בדיוק עומד מאחורי הקלעים של הרפורמות המאיימות על הדמוקרטיה השברירית שלנו. אני מקווה שהפוליטיקאים יגיעו להדברות ביניהם מתוך כבוד הדדי איש לרעהו, מתוך אהבת העם, ללא הבדל דת, צבע ומין. שלא נתבלבל, גם עלינו החקלאים והרפתנים הארגונים הללו מאיימים. אנחנו, העסוקים בעבודת האדמה לפרנסתנו, הפכנו מבחינתם לאשמים ביוקר המחיה בישראל. לצערי כל תכליתם לשנות את צביון המדינה, את הערכים של אהבת הזולת, ערבות הדדית והחמלה לחלש. אלו הערכים עליהם גדלנו ועליהם נלחם, כי, פשוט, בניגוד אליהם, אין לנו ארץ אחרת".

אתה גם משמש כיו"ר הנהלת החקלאית, איך אתה רואה את המשבר בחקלאית ועזיבת הרופאים?

"בימים אלה נבחנת שוב השותפות האמיצה בין הרפתנים לבין עצמם, עד כמה אנשים יבחרו ללכת ליד העגלה, בעוד אנשים אחרים ישאו בנטל. כולי תקווה כי הסולידריות והשותפות, זו שהובילה אותנו להיות מספר אחד בעולם, תמשיך, כי דווקא ברגעם אלה, נבחנת הסולידריות. החקלאית עוברת טלטלה לא פשוטה אך אני משוכנע ובטוח, כי בטווח הרחוק, הרפתנים ימשיכו להצביע ברגליים ולא יתנו ליבואני תרופות, להיכנס לענף ובדלת האחורית להשתלט עליו. אין לי ספק כי איכות החקלאית תנצח בסופו של דבר. לעיתים, חברה, או קואופרטיב העובר זעזוע או טלטלה, הוא יוצא מחוזק. לי אין ספק בעוצמת החקלאית לצאת חזקה ואיכותית יותר ואני כבר רואה את הניצנים הראשונים של ההתחדשות".

תמונת מצב עדכנית נכון לאמצע פברואר?

"ממש בימים אלה אנו מקדמים את החקיקה של הסכם החלב האחרון ועוקבים בחרדת קודש אחר חיבור המנגנון האוטומטי ועליית המחירים הצפויה לקראת מאי. כמו כן, אנו עובדים על שדרוג אפליקציית המסרים שתיקרא, 'תוצרת הארץ', היא תהיה טובה, מהירה ואיכותית יותר כשבעזרתה תהיה תקשורת טובה הרבה יותר בינינו לבין הרפתנים ובינם לבין עצמם. כמו כן לאור התייעלות ענפית ולאחר בעיה קשה של עליית מחירים, לצערי אנחנו ניאלץ להעלות מחירים לביקורת חלב. אמנם העליה תהיה מינורית אך עדיין בשל המצב, אין ברירה אחרת וראוי לציין כי בצורה חד פעמית ולאור חילופי אנשים אצלנו בהתאחדות, אנו נסיים את השנה באופן חד פעמי בגירעון".

2023, יעדים, תקוות?

"אנחנו עומדים לפני שנה לא פשוטה שבמסגרתה מחיר המטרה יירד במסגרת ההסכם ואני רוצה להאמין כי דווקא הירידה במחיר, תוכל להחזיר את האיזון בשוק שאנו צריכים. בכל מקרה עומדת לפנינו שנה מורכבת ומאתגרת, אנחנו בהתאחדות נעשה ככול הניתן ובכל כוחנו להמשיך ולשמור על הענף ועל האינטרסים של הרפתנים אל מול כוחות המבקשים לפגוע בנו, או לחילופין מבקשים להמשיך ולצמצם את הענף, להגדיל את היבוא ועוד. וכרגיל, כוחנו באחדותנו ואני מאמין שנצליח".

יש שר חדש במשרד החקלאות?

"אכן כן וזו בשורה טובה לנו, רוח חדשה מנשבת במשרד החקלאות ואנחנו שמחים על כך, כעת יש להמתין ולראות כיצד הדברים יתנהלו בפן המקצועי, פוליטי הקשור לענף החלב שלנו. אני מקווה שהשר יבין את חשיבות הענף ויתמוך בנו אל מול הרוחות הרעות. אני מקווה שהשר החדש ומנכ"ל המשרד החדש יעצרו את שטף היבוא המאיים של ייצור כחול לבן וידעו לשמור על הענף, כמו גם על כל החקלאות הישראלית. אנחנו כבר נפגשנו איתם ומאמין שנמשיך להיפגש, בינתיים מה ששומעים זה הבדל גדול מהשר הקודם. נמתין ונראה". ▲

ד"ר קניגסוולד "חשש להתפרצות זן של פה וטלפיים שאינו בתרכיב החסון"

שנת 2022 היתה שנה קשה בכל הקשור למחלות ברפת החלב והבקר בישראל. ד"ר קניגסוולד, הרופא הראשי של החקלאית מתריע מפני הפה והטלפיים ואומר "אנחנו עם האצבע יל הדופק ונערכים לכל תרחיש". מחלות תמונת מצב •

ניתן לומר כי שנת 2022 היתה סוערת בכל הקשור למחלות בעדרי הבקר ורפתות החלב. ד"ר קניגסוולד "עברנו שנה קשה, התפרצות רדפה התפרצות, פה וטלפיים, קדחת קיקיונית, הפלות בעמק המעיינות ולאחרונה האיום של זן נגיף לא מוכר של פה וטלפיים. אני מצפה ומקווה כי 2023 תהיה רגועה יותר ותאפשר לחקלאית לקדם את העדרים ולהתמקד ברווחיות העדר, רווחת הפרות ולהקטין את הסיכונים לפרות ולבריאות הציבור".

פה וטלפיים תמונת מצב?

"נכון לאמצע פברואר, נראה שההתפרצות שהחלה בדצמבר בצורה קלה בעדרי בקר בשר בצפון רמת הגולן, הולכת ודועכת, מעל 30 יום לא נרשמו מקרי תחלואה חדשים בפה וטלפיים, אך גם התחלואה שהיתה איננה דומה כלל להתפרצות של שנה שעברה. כרגע המצב בשליטה מוחלטת אך במקביל קיים חשש להתפרצות של פה וטלפיים מזן שאינו מצוי בתרכיב החיסון הנמצא בשימוש באזורנו. מדובר בזן הנקרא sat2 זן שמקורו בדרום אפריקה ואינו שייך לזנים שפקדו את ישראל בשנים האחרונות. נכון לעכשיו, המידע על ירדן מבוסס על מידע שהנגיף מזן זה אובחן לראשונה בעירק וכן על העובדה שההתפרצות בירדן עדיין איננה נעצרת למרות חיסונים מאסיביים. בימים הקרובים נקבל תשובות מוסמכות לזן הנגיף שתקף בירדן. אנחנו ומשרד החקלאות מכינים את עצמנו כי מדובר בזן הבעייתי וההיערכות כוללת השגת תרכיבים שיכילו את זן הנגיף הזה וכן השקעה בערנות ובבטיחות הביולוגית. אני פונה לרפתנים להיות מודעים לסימני המחלה, ריור מוגבר, צליעות שלפוחיות על גבי עור העטין, תמותה חריגה ביונקיה וירידה חדה ובלתי מוסברת בתנובת החלב. גילוי מוקדם מדגיש קינגסוולד, יאפשר בידוד העדר וחיסונים מהירים ככול הניתן. רופאי החקלאית פועלים מזה זמן להסברת המחלה והעלאת המודעות והזהירות".

שחפת הבקר?

"המחלה התגלתה באופן אקראי בפרה חלב שנשלחה לבית המטבחיים ונמצאה חיובית למחלה. האירוע התרחש בשבוע הראשון ינואר. בדיקות העדר עד כה מראות כי מדובר ככול הנראה במקרה יחיד ולא באירוע המסכן את קיומו של עדר זה".

מחלת הברוצלה?

"כרגע המחלה נמשכת בעדר בודד בגליל המערבי, הנזק הוא יציאה והמתה של כ-15 אחוז מהפרות בעדר, כמות הפרות החיוביות נמצא במצב של ירידה וזו מגמה אופטימית. יש חשש לגל הפלות במספר רפתות בגליל המערבי, ההפלות מתמקדות בעגלות ובאחוזים גבוהים מהרגיל. החקלאית מתחקרת את האירוע ונכון לעכשיו נשללו מרבית הגורמים הזיהומיים הגורמים להפלות. החקלאית ממשיכה בבדיקה כולל בדיקת היקף האירוע ברחבי הארץ. אנחנו עם היד על הדופק ונערכים לכל תרחיש". ▲

ליגת החלב
סיכום שנת 2022

רפת צאלים זכתה שוב בתואר הרפת המצטיינת בליגת החלב של ספר העדר. אפרים עזרא התייחס לביצועים ולליגת החלב "אי אפשר לנטרל את אפקט ייצור החלב ואיכותו משאר הגורמים, רפת בעלת ביצועים טובים, היא גם רפת מרוויחה" ●

רווחיות והישגים

עד כמה חשובה ליגת החלב וביצועי הרפתות, על השאלה הזו מתקיים ויכוחים ודיונים רבים. אך ליניב לבון, מנהל מקצועי בהתאחדות יצרני החלב ואפרים עזרא האיש והמספרים האחראי על ספר העדר, אין בכלל ספק. מסיכומי ליגת החלב של שנת 2022 עולה כי רפת צאלים שוב קטפה את המקום הראשון ברפתות הקיבוציות ואילו רפת עומר נוביץ מרחביה הגיע שוב למקום הראשון ברפתות המשפחתיות.

ד"ר לבון "הוויכוח אכן קיים זה לא אחד לאחד, לדוגמא ניקח רפת טובה מאוד כמו עין הנציב ובליגת החלב היא תהיה כמעט אחרונה. ליגת החלב מביאה את ביצועי הפרה ואחוזי השומן. היא איננה קשורה לנתונים כלכליים. אפרים עזרא מוסיף "אי אפשר לנטרל את האפקט של ייצור החלב משאר הגורמים. זאת אומרת יכולה להיות רפת המייצרת חלב בכמויות גבוהות אך היא פחות רווחית מסיבות שונות, הוצאות הזנה, כוח אדם. הרווחיות היא לא רק בכמות ואיכות החלב. ההוצאות העיקריות הן הוצאות מזון, שכר עבודה חומרים ושירותים. שכר העבודה הוא בסדר גודל של כ-15 אחוז מההוצאות והזנה בין 50 אחוז ל-60 אחוז. אם אני מביט על סיכום גרנות ב-2020, הרי ההוצאות הכלליות היו לפי הסקר ללא נושא ההון היו 1.75 אגורות, שמתוכן 1.1 הזנה, שזה 58 אחוז, 25 אחוז חומרים ושירותים ו-18 עבודה. זאת אומרת רמת ייצור החלב תלויה בכושר הקניה של הרפתן". ועדיין יניב ועזרא אומרים כי בדר"כ רפת בעלת ביצועים טובים, תציג תוצאות כלכליות טובות.

חשיבות ליגת החלב

ד"ר לבון על שאלת החשיבות של הליגה "למה היא חשובה, כי היא מראה את ביצועי הפרה מבחינה מקצועית בנטרול הפן הכלכלי, אבל צריך לזכור שפרה שהיא מייצרת יותר היא פרה יותר יעילה. לדוגמא רפת נעמן בעין המפרץ, היא אחרונה בליגת החלב אבל כשאתה מסתכל על הרווחיות היא מאוד גבוהה. לכן זה תלוי מאוד, אך פרה המייצרת חלב בכמות גבוהה, היא בדר"כ פרה בריאה". אפרים "ליגת החלב מראה את פוטנציאל הייצור ברפת הישראלית. נושא הייצור חשוב מאוד לרפת החלב, אם כיום יש רפתות באזור 14 אלף ק"ג חלב, זה אומר שבעוד כמה שנים זה יהפוך לממוצע העדר הארצי, מדובר כמובן על 3 החליבות ביום. קודם כל פרה המייצרת יותר חלב היא יותר יעילה ויותר חסכונית, דבר שני, מיקום וגודל הרפת, לחלוב את אותה כמות חלב עם פחות פרות זה הופך את הרפת ליעילה וקטנה יותר, דבר המשפיע ישירות על נושא הזיהום הסביבתי, פרה המייצרת יותר חלב היא פחות מזהמת, יש גם פחות עגלות המזהמות יותר מפרות, לכן באופן כללי זה מועיל לאיכות הסביבה ככול שהביצועים עולים והרפת קטנה יותר. לכן ליגת החלב מראה בנתוני אמת את פוטנציאל הייצור של הרפת ולאן היא מסוגלת להגיע".

ומילה על רפת צאלים?

אפרים "הם פשוט עושים עבודה נהדרת, זה לא רק ייצור החלב, זה כל הממשק שם מעולה בדגש על הפרטים הקטנים. במקרה שלהם גם הרווחיות שלהם נהדרת, כך שצאלים רפת נהדרת גם בסיכומים הכלכליים של משקי יח"מ, אין עובדים זרים, פוריות, בקיצור רפת לדוגמא וכמובן רווחת הפרה".

זה אולי קשור שמדובר ברפת של נשים (שואל בחצי חיוך)?

אפרים צוחק "תראה זה מתבטא בכל שדירת העבודה מתאים סומטיים נמוכים, דרך פוריות, ועד להזנה, כוח אדם, במקרה צאלים זה צאלים אך יש רפתות נוספות, לדוגמא, הרפתות הבונים וחוף השרון, בניהול גל בן יוסף המציגים נתונים מרשימים מאוד. אומרים עליו שהוא אשף ממשק".

על מה אתה מביט בליגת ובמספרים?

אפרים "אני מסתכל על החמ"מ שהוא בעצם ביטוי של החלב שומן וחלבון ואני מסתכל גם על התאים הסומטיים שזה מאוד חשוב, המצביע על בריאות העדר. וכמובן כל סיפור הניהול הכלכלי של הרפת אך הוא אינו סותר ואף הולך ביחד עם חמ"מ גבוה".

ובאר לסיכום 2022?

"מבחינת התנובה הכללית בעדר, בשנת 2022 תנובת החלב בעדר הכללי עלינו עליה יפה מאוד בפרמטרים בק"ג שומן, כ-6 ק"ג ובסה"כ בחמ"מ עלינו ב-90 יחידות ארצי. זו עליה ממוצעת לאורך השנים".

לאן עוד אפשר להגיע?

אפרים "זו שאלה טובה וכולם שואלים אותה, אפשר להגיע ל-16 אלף ק"ג חלב ואולי יותר, כרגע לדעתי העניין זה להגיע לייצור הדומה לרפתות המובילות בליגה". יניב "בסוף הכל זה הממשק הכולל ברפת, אין חוכמות רפת היודעת לעבוד ולנהל תראה תוצאות טובות". ▲

דו"ח ליגה מגזר שיתופי שנת 2022. ממוין לפי חמ"מ שנתי לפרה בעדר.

			תנובה ממוצעת לפרה																תנועת עדר							
																			פרות בעדר		סת"ס באלפים			אחוז חלבון		חלבון	אחוז שומן		שומן			אחוז ממליטות		יציאה	
דרוג	ישוב	משק	חמ"מ ק"ג	התקופה	ק"ג חלב לפרה בעדר		הפרש משנה שעברה	אחוז בתקופה	אחוז בשנה שעברה	ק"ג	אחוז בתקופה	אחוז בשנה שעברה	ק"ג	אחוז בתקופה	אחוז בשנה שעברה	ק"ג שומן + ק"ג חלבון	התקופה	שנה שעברה	התקופה	הפרש משנה שעברה	אחוז חולבות	פרות	מבכירות	התקופה	שנה שעברה
1	צאלים	צאלים	14,783	14,858		306	563	3.79	3.85	501	3.37	3.45	1,064	152	161	336	2	88	56	32	24	50
2	הבונים	הבונים	13,955	13,897		571	538	3.87	3.80	469	3.37	3.45	1,007	186	191	319	15	91	67	34	35	30
3	עין השלושה	עין השלושה	13,904	13,508		293	548	4.05	3.93	461	3.41	3.39	1,009	155	131	370	-27	88	66	31	47	24
4	חפציבה	חפציבה	13,809	14,042		592	529	3.76	3.73	465	3.31	3.36	993	186	167	342	18	87	69	31	28	27
5	שפיים	פת חוף השו	13,773	13,724		265	534	3.89	3.77	460	3.36	3.37	995	213	202	1,059	1	89	64	29	36	29
6	נחל עוז	נחל עוז	13,772	13,506		577	538	3.98	3.87	459	3.40	3.37	997	222	186	357	-41	89	63	35	33	30
7	רבבים	תלרפת רן 00	13,691	13,656		65	520	3.81	3.75	466	3.41	3.44	986	200	182	1,025	-13	87	62	38	34	47
8	סעד	סעד	13,680	13,436		-452	525	3.91	3.77	463	3.44	3.47	988	230	197	356	4	88	63	27	31	26
9	איל	איל	13,657	13,618		499	514	3.78	3.77	468	3.44	3.46	982	186	186	328	-5	89	62	25	36	25
10	רבדים	רבדים	13,647	13,607		336	529	3.89	3.85	456	3.35	3.36	985	184	159	300	4	89	64	31	31	29

משרד הבריאות נגד המחלבות הקטנות

מישהו במשרד הבריאות החליט כנראה לחסל את המחלבות הקטנות בישראל, אחרת קשה להבין את התנהלות המשרד בנושא הרגולציה וזאת לאחר שהמשרד כבר הגיע להסכם עם מועצת החלב אך חזר בו. איציק שניידר מתריע "הדבר יגרום לסגירת עשרות מחלבות" •

לפני כשנה וחצי החלה מועצת החלב בתהליך מול משרד הבריאות שנועד להתאים את הרגולציה של המשרד למחלבות הקטנות. המצב שקיים גם כיום הוא כזה שמחלבה קטנה המייצרת מוצרים תוך שימוש במאות או אלפי ליטרים בודדים של חלב, נדרשת לדרישות מצד משרד הבריאות הזהות לאלה שחלות על המחלבות הגדולות כמו תנובה, טרה, שטראוס וכד'. לאחר שהמועצה הגיעה להבנות עם משרד הבריאות אשר אושרו במשרד ואף פורסמו להערות הציבור, החליט משרד הבריאות באופן חד צדדי לגנוז את המסמך ולא דיי בכך, המשרד החליט לאמץ תקן בטיחות חדש שיחמיר את הדרישות למחלבות. התוצאה של המהלך היא שתוך 3 שנים כ-50 מחלבות קטנות, שהינן 50% מסך המחלבות בישראל, תאלצנה לסגור משום שלא תוכלנה לעמוד בדרישות התקנים. איציק שניידר, מנכ"ל מועצת החלב על המשבר שבפתח "עבודה של שנתיים נזרקה לפח, דבר שיביא לסגירתן של 50 מחלבות קטנות. במקום לסייע לנו להוריד את יוקר המחיה, המדינה מקשה עלינו. לצערי, כמו במקרה של החמאה שבה התרענו מראש על כך שהמחירים יעלו, כתוצאה מבחירת המדינה לא להקשיב להמלצות מועצת החלב כך גם הפעם אנו זוכים לחוסר שיתוף פעולה, והתוצאה תהיה הרת אסון לייצור המקומי ולציבור". בעקבות המשבר, פנה שניידר במכתב בהול ליו"ר וועדת הכלכלה, ח"כ דוד ביטן על מנת שיתערב ויפעל למען המחלבות הקטנות. במכתבו מתייחס שניידר לאירוע וכותב "..גם כעת מכביד משרד הבריאות על המחלבות הקטנות בנושאי רגולציה. החל משנה הבאה, בכוונת משרד הבריאות להגביר את הרגולציה ולקבוע דרישות מחמירות שיכולת העמידה בהן היא בלתי סבירה מבחינת פעילותן של עשרות מחלבות קטנות". איציק שניידר מסיים את מכתבו לח"כ ביטן ומבקש "אדוני יו"ר הוועדה, אני מתריע כי אם לא תעשה פעולה מתקנת מהירה בנושא, הדבר יביא לסגירתן של כ- 50 מחלבות קטנות כבר בשנה באה". העתקים מהמכתב נשלחו לשר החקלאות דיכטר, למנכ"ל משרדו ולמנכ"ל משרד הבריאות בר סימן טוב. משרד הבריאות בתגובה "כחלק מרפורמת המזון שנועדה להקל על הצרכנים, היבואנים ועל יצרני המזון כאחד, ובהתאם לחוק ההסדרים מסוף שנת 2021, בוצעו תיקונים רבים לחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון). בין תיקונים אלו, החל מאוגוסט 2026, עוד כשלוש שנים וחצי, יחויבו כל מפעלי המזון השונים, בהם המחלבות, בקיום מערכת בקרה עצמית וזאת בדומה לאיחוד האירופי". ▲

קיים חשש לסגירת 50 מחלבות קטנות. איציק שניידר

"עבודה של שנתיים נזרקה לפח, דבר שיביא לסגירתן של 50 מחלבות קטנות".שניידר

zoetis

החברה הוטרינרית הגדולה והמובילה בעולם גאה להציג לכם את מגוון חיסוני החברה למעלי – גירה

חיסונים למערכת הנשימה והרבייה:

BOVI-SHIELD GOLD ONE SHOT

תרכיב חי מוחלש למניעה של מחלות נשימה בבקר הנגרמות על ידי הנגיפים: BVD, IBR (מסוג 1 ו-2), PI3, BRSV ודלקת ריאות כתוצאה מחיידק *Mannheimia Haemolytica*.

INFORCE™ 3

תרכיב חי מוחלש בריסוס תוך אפי לחיסון בקר בריא מגיל 3 ימים, כולל פרות הרות, למניעת מחלת נשימה הנגרמת על ידי הנגיף BRSV וכסיוע במניעת מחלת נשימה הנגרמת על ידי הנגיפים IBR ו- PI3.

Spirovac® L5

תרכיב מומת לחיסון בקר בריא, כולל פרות בהריון ועגלות מגיל 4 שבועות ומעלה למניעה של מחלת הלפטוספירוזיס (עכברת) בבקר.

חיסונים למערכת העיכול:

ScourGuard™ 4KC

תרכיב בקטרין טוקסואיד מומת. לחיסון של פרות ומבכירות הרות לסיוע במניעה של שלשול בעגליהן, הנובע מנגיף רוטה, נגיף קורונה וזנים אנטרו-טוקסיגניים של *E. Coli* בעלי גורם הצמדות K99 ו- *Clostridium perfringens* מטיפוס C.

חיסוני קלוסטרידיום:

Ultrachoice™ 8

תרכיב מומת לשימוש בבקר וכבשים המיועד למניעה של שחור השוק (blackleg) הנגרם ע"י *C. chauvoei*, malignant edema הנגרמת ע"י *C. septicum*, bacillary hemoglobinuria הנגרמת ע"י *C. haemolyticum*, black disease הנגרמת ע"י *C. novyi*, gas-gangrene הנגרמת ע"י *C. sordellii* וסימום מעיים (enterotoxemia) ודלקת מעי (enteritis) הנגרמים ע"י *C. perfringens* מטיפוס B, C ו – D.
התרכיב מכיל אנטיגנים מומתים של *C. novyi*, *C. haemolyticum*, *C. septicum*, *C. chauvoei*, *C. sordellii* ו - *C. perfringens* מטיפוס C ו- D (המקנים הגנה צולבת גם כנגד טיפוס B).

Glanvac 3

תרכיב מומת לחיסון של כבשים, עיזים, טלאים וגדיים, מגיל 3 שבועות ומעלה לסיוע במניעה של CLA (מחלת האבצסים) הנגרם על ידי *Corynebacterium pseudotuberculosis*, סימום מעיים הנגרם על ידי *Clostridium perfringens* מטיפוס D וטטנוס הנגרם על ידי *Clostridium tetani*.

חיסונים נוספים:

Ultravac BEF

תרכיב חי מוחלש לסיוע במניעה של קדחת קיקיונית/קדחת שלושת הימים הנגרמת על ידי *Bovine Ephemeral Fever Virus* בבקר מגיל 6 חודשים ומעלה.

Z106/22/01

יש להתייעץ עם הווטרינר המטפל

שיווק דרך המפיצים המורשים: החקלאית / וטמרקט

למידע נוסף ניתן לפנות לד"ר דודי ריש - טלפון: 054-4428254 | מייל: david.rish@zoetis.com

מכון משופץ
לרפת ניר יצחק

רפת ניר יצחק סיימה לאחרונה לשדרג את מכון החליבה בעלות של כ-3 מיליון. יאיר בלברמן מנהל הרפת אמר "אנחנו מאוד מרוצים מהתוצאה הסופית" ●

יאיר בלברמן הוא מדור מנהלי הרפתות הצעירים, המודעים למורכבות הענף, לקשיים בגיוס כוח אדם איכותי ושוקדים כל העת על שיפור התדמית, המראה ועל איכות העבודה שתקרוץ לדור הצעיר להצטרף לענף. יאיר "לקחנו מכון חליבה ישן שדירת דג 16 על 16 של צח"מ אפיקים ושדרגנו אותו למכון חליבה חדש של csr 24 עמדות בכל צד. בנוסף השקענו המון כסף ומשאבים לשיפור התנאים לחולבים. בנינו חדר 'שקט' מיוחד לחולבים, החדר שקט שלנו לא פחות מרשים מחדרים דומים בחברות הייטק. שדרגנו את המשרדים של הנהלת הרפת והתחלנו בסוג של פרויקט חווייתי קהילתי מול הקיבוץ בשיפור פניו של הענף. בנוסף בנינו חצר טיפולים חדשה לגמרי, שדרגנו את חצר ההמתנה כולל צינון ואוורור וכמובן שטח לפרה. וגם בנינו ממ"ד תקני לשעת חירום, שעלה לא מעט כסף. מה שנקרא עשינו ניתוח לב פתוח לרפת|". יאיר בלברמן, דור שני לרפתנים מספר על התקופה האחרונה "זו היתה תקופה מאוד מאתגרת לרפת, ירדנו ל-2 חליבות, חלבנו חודשיים על צד חליבה אחד בכדי שנצליח לבנות ולשדרג. אני שמח שעברנו את התקופה ושמח מאוד על התוצאה וכמובן גם הצוות מאוד שמח שזה אולי הדבר הכי חשוב. בעצם רצינו ליצור לעובד ברפת שלנו, חוויה מיוחדת וכמנהל רפת, חשובים לי מאוד תנאי העובדים. העובדים הם המשאב החשוב שלנו וחשוב שיהיה להם כייף לבוא לחלוב בבוקר, כולל תנאים עוטפים על מנת שירגישו בבית שהם מגיעים לעבוד וזה בעצם מה שעמד לנגד עיניי. המכון נבנה קודם כל לרווחת העובדים שלנו וכמובן שגם לרווחת הפרה אך החולב עמד לנגד עינינו, כי עובדים שטוב להם מייצרים סביבת עבודה טובה וכפועל יוצא גם טוב לפרות. מסיים יאיר. ▲

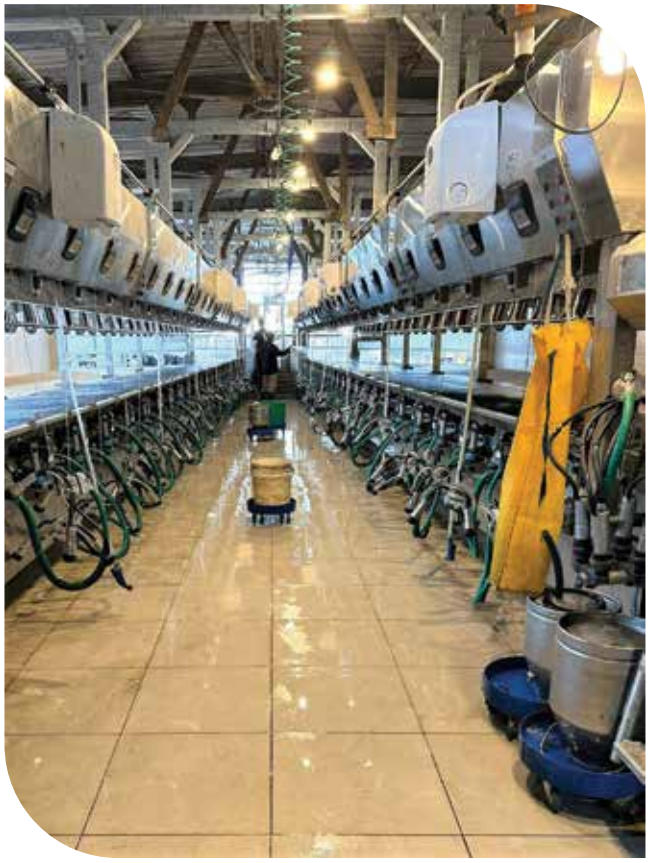

המכון המשופץ ברפת ניר יצחק

חצר ההמתנה החדשה

פרידה חברית מיואב ברנע

עם כניסתו של יואב לתפקיד רכז התארגנות רפתות גליל מערבי, התפתחו יחסי עבודה מקצועיים המושתתים על כבוד ואמון הדדי בינו לבין העובדים מולם עבד בהתאחדות. עד מהרה התלווה לפן המקצועי גם מימד חברי ואכפתי אשר הוסיף ערך מוסף ליחסי העבודה ●

במקביל לתפקידו כרכז ההתארגנות ניהל יואב את רפת בית העמק, אשר הפכה במרוצת השנים לרפת משותפת למספר קיבוצים: בית העמק, אושה וראש הנקרה. בכל שיחה טלפונית, חליפת מיילים, המענה בשני הכיוונים היה מהיר, יעיל, מלווה בחיוך והתעניינות בנעשה בהתאחדות ובעובדים. עם סיום תפקידו כרכז התארגנות רפתות הגליל המערבי, יואב הזמין אותנו לסיור והתרשמות מהרפת המשותפת. במהלך הסיור שמענו על הרציונל שעמד מאחורי איחוד הרפתות, התכנון, האתגרים ושיתופי הפעולה עימם נדרש להתמודד לאורך הדרך. במהלך חליבת הבוקר ראינו ושמענו הסברים על מכון החליבה, על העבודה היומיומית ברפת, הכרנו את העובדים והתרשמנו מרפת משופרת טכנולוגית, יעילה, המתנהלת עם הרבה מחשבה ותכנון ויחד עם זאת נשמרים בה יחסי עבודה מקצועיים ואכפתיים בין העובדים. מעבר לתכנים המקצועיים, קבלת הפנים והאירוח שקיבלנו היו מעבר לכל הציפיות. יש לציין כי יואב נשאר מנהל רפת בית העמק. סיימנו את הביקור במסעדה טובה, בחיבוק גדול ואיחולי הצלחה בהמשך הדרך.

הביאו לדפוס ענבל בלס, עדנה גלנטי ושמעון אברג'ל. ▲

ISO 9001:2015 IQC

שילד
פרויקטים ביולוגיים בע"מ

שילד עוברת לייצור מוצרים כחול לבן

לניטרול רעלנים

להפחתת השימוש באנטיביוטיקה

לבריאות המעי

השבחה תזונתית

שילד פרוייקטים בילוגיים בע"מ

מפעלי העמק, ת.ד. 73, מגדל העמק מיקוד 2310000

office@shieldbiologics.com | www.shieldbiologics.com | פקס: 072.2635301 | טל.: 072.2635300

NOR-FEED
Botanicals • You know why

לכל המוצרים והפתרונות בקרו באתרינו: www.shieldbiologics.com

מכון חליבה חדש ברפת עלומים

בינואר 23 נערכה חגיגת פתיחת מכון חליבה ברפת עלומים. בהשקעה של למעלה מ-6 מיליון שקלים, נפתח המכון שנבנה מהיסודות. אבי פריימן מנהל הרפת המיתולוגי אומר "אנחנו בעלומים מאמינים בחקלאות בכלל ובענף החלב בפרט" ●

קיבוץ עלומים, מהקיבוצים הבודדים בארץ שעדיין שיתופי לכל דבר, מתפרנס בעיקר מחקלאות. רפת קיבוץ עלומים, בעלת מכסה של 4.4 מיליון ליטר חלב, חנכה בלפני כחודש את המכון החדש שנבנה. אבי פריימן מנהל הרפת מספר על ההחלטה והדרך "התחלנו את התהליך לפני מספר שנים ואנחנו שמחים מאוד על התוצאה. המכון החדש הוא scr פרלל 16 עמדות בכל צד, עם אופציית הארכה ל-24 בכל צד, כמו כן נרכש מיכל חלב חדש של חברת mueller בעל קיבולת של 35 אלף ליטר חלב". יש לציין כי רפת עלומים דוגלת בגדילה עצמית ולא עם שותפים, לפחות נכון לעכשיו. אבי על המכון החדש "זמן החליבה התקצר, סביבת העבודה השתפרה וגם החולבים מגיעים עם שמחה גדולה יותר, השינוי הוא ממש דרמטי המשפיע על כל ממשק הרפת". באשר על העתיד אומר אבי "אנחנו צופים פני שינוי בענף החלב ומקווים שיאפשרו להרוויח מעמל יומם של הרפתנים, 24 שעות ביממה במשך כל השנה". ▲

ראש מועצת שדות נגב מברך, לצידו מנהל הרפת, אבי פריימן

המכון החדש ברפת עלומים

נבטים להזנת בעלי חיים

חברת מילובר וחושן פודטק מקימות את שותפות "חושן פודטק - מילובר ישראל" לייצור נבטים להזנת בעלי חיים בישראל ●

חברת מילובר, יבואנית חומרי הגלם להזנת בעלי חיים הגדולה בישראל המתמחה בפיתוח, ייצור ושיווק מזון לבעלי חיים, מקימה שותפות עם חברת חושן פודטק לייצור ושיווק נבטים בבלעדיות בישראל. המתקן הראשון מוקם בימים אלו בקיבוץ סער בשותפות עם הקיבוץ בהשקעה של כ 15 מיליון ש"ח וייצר 60 טון נבטים ביום. הקמת המתקן צפוי להתחיל בשיווק נבטים בתחילת 2023. במסגרת ההסכם, ישקיעו הצדדים כ 150 מיליון ש"ח בהקמת 6 מפעלים נוספים ברחבי הארץ בהיקף ייצור כולל של כ 700 טון ביום.

מזון פרימיום

נבטים נחשבים כמזון פרימיום לבעלי חיים מעלי גירה, וגידולם במתקן יעודי חוסך משאבים יקרים של קרקע ומים, ומתבצע ללא שימוש בדשנים וכימיקלים. בניסויים רבים שערכה נמצא כי הזנה בנבטים של חושן פודטק מביאה לנצילות מזון גבוהה יותר מהמזון הקיים, משפיעה לטובה על כמויות החלב ואיכותו, ומביאה לרמת נעכלות גבוהה בהשוואה לכל מזון אחר, דבר שמוביל לרפתות ודירים נקיים יותר ולהפחתה משמעותית בפליטות גזי חממה. החיבור בין מילובר לחושן פודטק יאפשר סינרגיה בין הפיתוח החדשני של חושן פודטק לבין המומחיות של מילובר בהזנת בעלי חיים והפריסה הגיאוגרפית שלה. ▲

יוגורט שפותח בעזרת מומחים לתזונת הגיל השלישי
מועשר בחלבון, סיבים תזונתיים, ויטמין D ובמגנזיום

יוגורט BIO עם תות | יוגורט BIO לבן | יוגורט BIO עם פירות יער

תנובה

לירון תמיר
"היבוא פוגע בפוטנציאל הצמיחה של הענף"

ראובן זלץ

שנת 2022 הסתיימה בצל המלחמה באוקראינה והעליה החדה במחירי המזון. לירון תמיד, כלכלן מועצת החלב והאיש על המספרים, מסכם את השנה שעברה, מדבר על ההסכם מול הממשלה ותחזית ל-2023 ●

לירון על הורדת מע"מ "אחד הכלים האפקטיביים להורדת יוקר המחיה והוזלת מוצרי צריכה לרבות מוצרי חלב, הוא ללא ספק הורדת המע"מ. באיחוד האירופי יש מע"מ דיפרנציאלי כך שהמע"מ על מוצרי חלב נמוך מהמע"מ הכללי ונמוך מהמע"מ בישראל. ההיתכנות למדיניות כזו בישראל נמוכה לאור התנגדויות של גורמים מקצועיים.."

אין ספק כי שנת 2022 תיזכר כשנת המלחמה באוקראינה, שעדיין לא הסתיימה. המלחמה בהמשך למגפת הקורונה השפיעה בצורה חדה וקשה על מחירי המזון בעולם כולו. החדשות הטובות, המחירים העולמיים של הגרעינים צפויים לרדת ובנתונים האחרונים מהעולם כבר רואים את תחילת המגמה, יחד עם זאת, המרווחים ימשיכו להישחק גם בשנת 2023.

תעשה לנו סדר ביישום הסכם מול הממשלה?

"באוגוסט 22 נחתם הסכם החלב (סיכום בין משרידי באישור נציגי המגדלים ומועצת החלב) האחרון שכלל מספר סעיפים. הראשון מיתון התייקרות מוצרים לצריכה המפוקחים שהייתה אמורה להיות כ-10 אחוז ואף יותר ובסופו של יום ההתייקרות עמדה על 4.9 אחוז בלבד. ב - הסכמה כי מחודש מאי 2023 מנגנון עדכון המחירים לצרכן יהיה אוטומטי ולא תידרש חתימת שרים. צו בנוסח זה כבר יצא יחד עם הצו על ההתייקרות שהייתה בספטמבר 22. ג - הגדלת החשיפה למוצרי חלב מייבוא, לאחרונה חתם שר האוצר על הרחבת סל המוצרים אותם ניתן לייבא ללא מכס. המכס על גבינת ומוצרלה טרייה ולצרכן ירד לאפס, המכס על גבינות שמנות למריחה יירד בשתי פעימות לאפס, והמכס למוצרלה לתעשייה יירד תוך 5 שנים לאפס. מוצרים אלה מצטרפים לגבינות מתחת לחמישה אחוז שומן, חמאה ותוצרת ניגרת (יוגורטים ומעדנים) שעליהם הוסר המכס לאחר הסכם ינואר 21. כמו כן סוכם להרחיב את המכסות הפטורות ממכס לגבינות קשות וזאת בצמוד לעליית הצריכה הכוללת. חלק זה עדיין לא יושם והוא יבוא לידי ביטוי החל מ-2024, נכון לעכשיו, המכסות הפטורות ממכס לגבינות הם כ-12 אלף טון בשנה וזאת בנוסף למכסות פטורות במסגרת הסכמים בילטרליים בהיקף של כ-2000 טון. ד- שחיקת מחיר המטרה, תהיה הורדה של מחיר המטרה בהיקף של 2.15 אגורות לליטר במשך 4 רבעונים, וקביעת מחיר המטרה על סמך רפתות מעל 800 אלף ליטרים

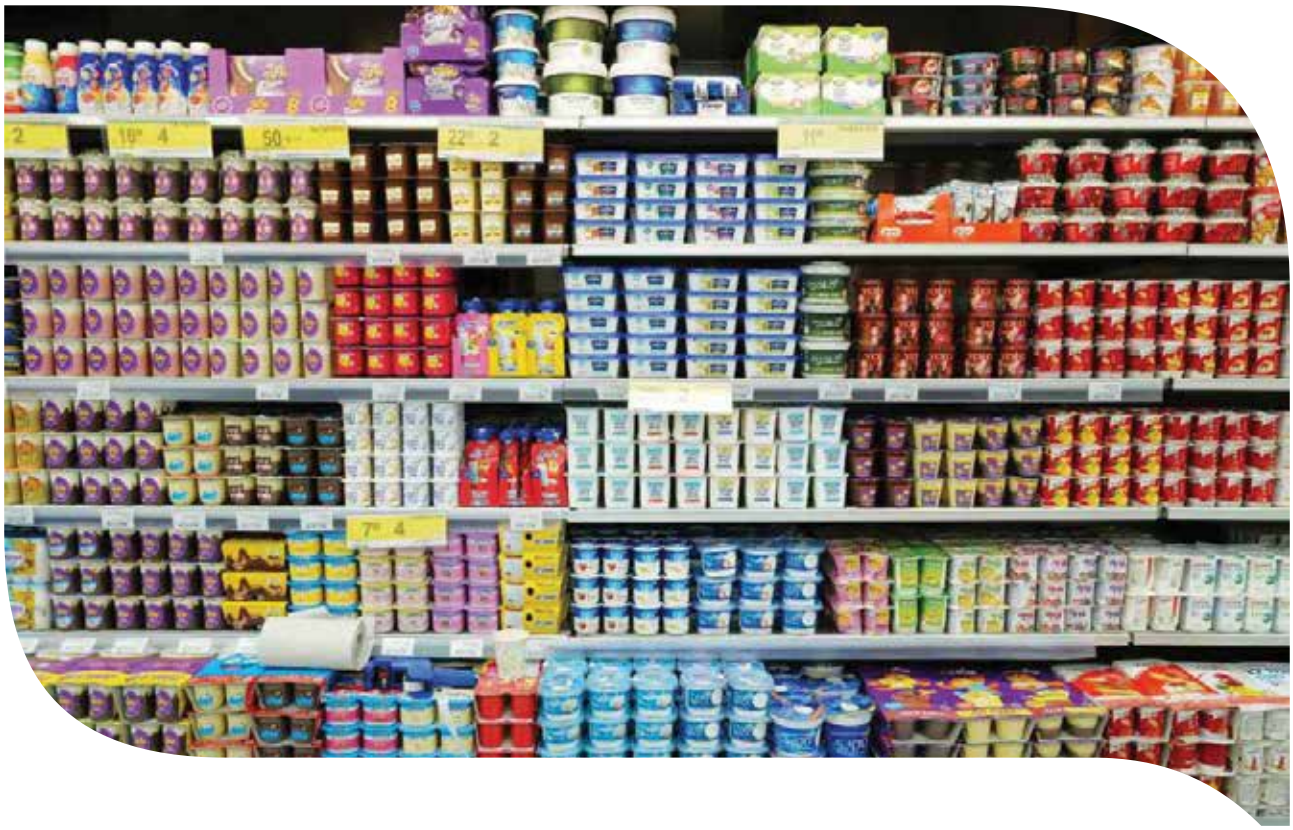

(כיום זה מעל 700 אלף ליטרים) סעיף זה שקול להפחתה של כ-1.5 אגורות לליטר. יישום סעיפי שחיקת המחיר כרוך בתיקוני חקיקה, תזכיר חוק ליישום סעיף זה, יצא לדרך. וכמובן הסעיף שבעיני הוא מהחשובים בהסכם, הארכת מנגנון מחיר המטרה עד לסוף 2025".

שאלה של אידיוט, לא פשוט יותר להוריד מע"מ על תוצרת כחול לבן ולהעדיף את החקלאות הישראלית?

"אחד הכלים האפקטיביים להורדת יוקר המחיה והוזלת מוצרי צריכה לרבות מוצרי חלב, הוא ללא ספק הורדת המע"מ, באיחוד האירופי ובמדינות נוספות ב-OECD יש מע"מ דיפרנציאלי כך שהמע"מ על מוצרי חלב נמוך מהמע"מ הכללי ונמוך מהמע"מ בישראל. ההיתכנות למדיניות כזו בישראל נמוכה לאור התנגדויות של גורמים מקצועיים, השפעות רוחב ועלות גבוהה מאד למימון המהלך".

האוצר ממשיך לפתוח את השוק לייבוא?

"אין ספק שהגידול בייבוא פוגע בפוטנציאל הצמיחה של הייצור המקומי. להערכתי הלחצים על הגדלת החשיפה לייבוא עד כדי ביטול המכסים, יימשכו. נכון לעכשיו מתווה הפחתת המכסים הוא עד סוף 2025 ואני רוצה להאמין שהממשלה תעמוד בהסכם זה ולא תבצע מחטפים. יחד עם הורדת חסמי המכס על מוצרי חלב, אנו רואים הורדת חסמים אחרים (תקינה, רישוי) האמורים להקל על היבואנים ואנו חוששים ממגמה זו, העלולה להביא ליבוא של מוצרים פחות בטוחים מהתוצרת המקומית".

איך הסתיימה 2022?

"ייצור החלב בקר ב-2022 עמד על 1,555 מיליון ליטר וזאת בדיוק בהתאם לתכנון ובכ-15 מיליון ליטר יותר משנת 2021. באשר למחיר המטרה הממוצע עמד על כ-2.26 שקלים לליטר לעומת 2.05 שקלים לליטר בשנת 2021 ובממוצע התייקר בכ-10 אחוז לאורך שנת 2022. אם משווים את מחירי דצמבר 22 לעומת 21 ההתייקרות היא של 16 אחוזים. ההתייקרות נובעת ברובה מעליית מחירי המזון להאבסת הבקר, מדובר בעליה עולמית, בין השאר המלחמה באוקראינה שהשפיעה על היצע הגרעינים הגלובאלי".

תחזית לשנה הנוכחית 2023?

"מבחינת ייצור החלב, וועדת התכנון המליצה לצמצם את הייצור בכ-20 מיליון ליטרים, לא יהיה צמצום במכסות אלא שינויים על תשלום חלב עודף, הורדת הרצועה לחלב עודף א' מ-5 אחוז ל-3 אחוז. לגבי מחיר המטרה, בינואר הוחל סקר 2021 עם החלת הסקר שונו נורמות הרכיבים, שומן וחלבון והועלו. שינוי זה שקול לשחיקה של 5 אגורות לליטר. יחד עם זאת, יישום הסקר הביא לעליה נומינלית של כ-2.8 אגורות. כלומר, באופן ריאלי המחיר ירד בכ-2.2 אגורות. בהמשך השנה עם יישום ההסכם, צפויה שחיקה נוספת. להערכתנו, במהלך השנה המחירים העולמים של הגרעינים יירדו, ירידה זו תבוא לידי ביטוי במחירי המטרה".

רווחיות הענף ממשיכה להישחק עד מתי?

"כן, מנגנון מחיר המטרה מבוסס על סקרים כאשר בסקר אומדים את עלות הייצור הממוצעת והיא זו המהווה בסיס למחיר המטרה. שנת 2023 היא שנת סקר וממצאי הסקר ישמשו בסיס למחיר המטרה בשנת 2025 ואם ההסכם יוארך גם בשנת 2026. הלחצים על מחיר המטרה יימשכו ורפתות יצטרכו או להתייעל או לצאת מהענף. למעשה תהליך סגירת רפתות ויציאה מהענף נמצא איתנו לאורך שנים והוא בין השאר הוכחה לשחיקת הרווחיות בעיקר של הרפתות הקטנות. אם כי שחיקת הרווחיות היא לא הסיבה היחידה לסגירת רפתות, סיבות נוספות הן, כוח אדם, דור המשך ועוד". ▲

איתי ברק

"לא אסתיר את אכזבתי מאופן עזיבת הרופאים, אך מכבד את החלטתם, החקלאית תמשיך להיות חזקה ולהעניק את הטיפול הטוב ביותר לרפתנים שלנו"

ראובן זלץ

זה לא יהיה מופרז להגדיר את התקופה האחרונה בחקלאית, כמטלטלת. הקואופרטיב המלווה את הרפתן הישראלי כבר 100 שנים עובר זעזוע כש-3 רופאים עוזבים את הארגון ועוברים לחברה פרטית ולוקחים איתם כמה רפתות. יהיה מי שיאמר שהטלטלה תעשה רק טוב לארגון החשוב הזה ותכריח אותו לרפורמות ושינויים הכרחיים. בראיון מקיף וחושפני, מדבר מנכ"ל החקלאית על המשבר, השינויים ועל חשיבות החקלאית לרפת הישראלית. איתי ברק "זה הזמן שלנו לחשב מסלול מחדש". בלעדי! ●

החקלאית נותנת את המעטפת הטובה והאיכותית ביותר לרפתן הישראלי. איתי ברק

איתי ברק עסוק בתקופה האחרונה בהורדת הלהבות, בכיבוי השריפות ובהבנה כי במשמרת שלו, החקלאית עברה טלטלה עזה. אך ברק בטוח בחוזקה של החקלאית וביכולתה להפוך כל לימון ללימונדה כדבריו. לזכותו יאמר כי הוא אינו מנסה לטאטא את האירועים אלא מתמודד איתם בשקיפות ופתיחות. על האירועים שהביאו בסופו של דבר לטלטלה אין ויכוח, 3 רופאים בחקלאית, שעבדו בצפון הארץ, עזבו. על השאלה למה הם עזבו, יש כמה תשובות אך נעשה חטא לחקלאית, אם נתמקד רק בזה. מזה כמה שנים אין שקט קואופרטיב הזה, תחרות בתחום התרופות, וועד רופאים חזק, יש האומרים, חזק מדי, טענות מצד רפתנים על תשלום גבוה לחקלאית ובאותה נשימה טענות על רופאים שמיהרו להגיע לקליניקה הפרטית שלהם וכן, גם השכר הגבוה שלהם. כל מי שמצוי הסיפור ידע כי זו רק שאלה של זמן עד שהסיפור יתפוצץ. והפיצוץ קרה דווקא במשמרת של המנכ"ל, איתי ברק המכהן בתפקידו כשנתיים. בחקלאית

אמרו לי כי לבקשת המשקים באזור רמת הגולן ועמק הירדן בהתאם לטענה מצידם שזמני ביקור הרופא אצלם הצטמצמו משמעותית, הובילה החקלאית ניסיון להכניס מסלול נוסף באזורים אלו מתוך הבנה שכבר שהניסיון יצליח הוא יוצע גם בשאר חלקי הארץ. 3 הרופאים שלא הסכימו עם התוצאה הסופית של השינוי הודיעו על עזיבתם ובהמשך על התחלת עבודה כשכירים של מפיצת התרופות הווטרינריות וטמרקט, חברת ענק אשר מוכרת את החלק הארי של התרופות הווטרינריות במדינת ישראל. עד כאן הכרוניקה היבשה ועליה אומר לנו איתי "שמעתי שיש לא מעט שיחות בנושא ואני שמח על ההזדמנות להתייחס לזה כאן. אני חושב שהחקלאית משתנה וזה מאד חשוב, חלק מזה בא לידי ביטוי גם בשינויי כוח אדם ועזיבות של עובדים כשהסיבות לכך מגוונות. שינויים ויציאה מאזור הנוחות גורמים לעיתים גם לעובדים לחשב מסלול מחדש וזה בסדר. לא אסתיר את אכזבתי מאופן עזיבת הרופאים אחרי כל כך הרבה שנים שהיו מועסקים בחקלאית ומחלק מהבחירות שעשו בסמוך לעזיבתם אבל אני מכבד את החלטתם".

איתי "החקלאית גדולה הרבה יותר מעזיבת עובדים כזו או אחרת"

איתי ברק, בן 40, נשוי, אב לשניים. הוא הגיע לחקלאית לפני כשנתיים לאחר 8 שנים בהנהלת מחלבות גד שם למד להכיר את שוק החלב והרפת לעומק אבל מזווית מעט שונה. על ההתרשמות הראשונית שלו עם החקלאית הוא אומר "מצאתי ארגון מפואר, עם מסורת ארוכה של דאגה לבריאות הרפת במדינת ישראל, והכי חשוב מבחינתי עם האנשים הכי טובים בתחום. ברמה האישית אני חושב שהתחברתי מאוד לערכים עליהם קמה החקלאית. גם אם מנטרלים מילים גדולות כמו אידיאולוגיה או ערכים אף חברה מסחרית לא באה כדי לעבוד נטו בשביל הלקוחות שלה, במקרה של החקלאית מדובר בארגון שנועד בראש ובראשונה לתת לרפתנים שירות ולא במטרה להרוויח כמה שיותר אלא במטרה לתת להם את המעטפת המקצועית שתאפשר להם להצליח ולהרוויח כמה שיותר ואני מתחבר לזה מאוד".

מה הלקחים שלך והמסקנות אישיות שלך לאחר האירועים האחרונים של עזיבת 3 הרופאים, בדיעבד, היית יכול לעשות דברים אחרת?

"אני חושב שדברים כאלה קורים לאורך חיים של ארגון ובוודאי כשרוצים לבצע שינויים במערכת. לפעמים קורה שעובד לא מקבל את השינויים שהארגון מוביל ובצורה טבעית מסיים את תפקידו ולפעמים צצות "הזדמנויות" אחרות שאנשים מבקשים לנצל. ברמה האישית זה קצת לא נעים, אבל החקלאית גדולה הרבה יותר מעזיבה כזו או אחרת וכמנכ"ל טובת החקלאית, ההתקדמות שלה ובריאות הרפת הישראלית תמיד עומדת לנגד עיני. אני בהחלט בגישה שכגוף מוביל נשאיר לכל עובד שיוצא לחפש הרפתקה כזו או אחרת בחוץ פתח לחזור הביתה".

לקראת סוף ינואר התמודדתם גם עם התפרצות הפלות ברפתות ברחבי הארץ. ספר לנו קצת על האירועים

"אני חושב שמדובר באירוע משמעותי שהצלחנו לזהות, שאנו מטפלים בו בזמן אמת, והדגיש שתי חוזקות בולטות

של החקלאית. הכוח העצום שיש לידע מקצועי שמצטבר ומתעדכן כל הזמן ושנובע קודם כל מהגודל שלנו, מהפריסה הארצית, מהתקציבים שאנחנו משקיעים בפיתוח מקצועי (סמינרים, הדרכות, תנאים וכו') ועד לעובדה שכל רופא של החקלאית הוא חלק מכוורת של אנשי מקצוע מנוסים שעובדים ומתייעצים יחד גם על נושאי שיגרה וגם במצבי קיצון. זה משהו שאין לו תחליף. גם אם ברמה האישית רופא יכול להיות מקצועי הוא עדיין רק אחד, בעוד שבמקרה שלנו כמערכת חזקה יתרון הגודל עובד בשביל הלקוחות וזה בא לידי ביטוי מובהק במשברים ואירועים מהסוג הזה. מבחינתי זו גם הוכחה לכך שמודל הקואופרטיב והערבות ההדדית רלבנטיים עכשיו יותר מתמיד. בטח כשמדובר על דברים שהם "מחוץ לסטנדרט" כמי שמגיע מהשוק הפרטי אני יכול לקבוע בוודאות שחברות מסחריות מוגבלות באפשרויות שלהן לשבור את המודל העסקי שלהן. אני חושב שבמשברים מהסוג הזה, אנחנו כל הזמן עדים להתגייסות לא מובנת מאליה של הרפתנים והרופאים למען מטרה משותפת גם כשזה לא צעד כלכלי ואני שמח שהחקלאית מקבלת כאן ובמקרים נוספים קרדיט גדול מהשטח על ניהול מהיר והחלטי של אירועים ארציים לא פשוטים בזמן אמת".

> איתי "הרוב המוחלט של הרופאים מבין שהחקלאית היא בית מקצועי אמיתי, מוצא סיפוק גדול בעבודה המסורה (ולפעמים לא פשוטה) שהוא עושה, ומעבר לציונות מבין גם שבחקלאית הוא יכול להשתפר ולהתפתח כרופא לאורך זמן.."

איתי "מישהו זיהה את ה"אטרקטיביות של החקלאית וקפץ על המציאה"

החקלאית נמצאת בעיצומו של תהליך בדיקה מעמיק ואסטרטגי, שכמותו טרם נעשה בארגון הוותיק הזה, שנים רבות וארוכות. עזיבת הרופאים, הביקורת הנשמעת בקרב חלק מהרפתנים וכם הכניסה המאסיבית של חברות תרופות חזקות, בינלאומיות, לשוק הקטן של ענף הבקר, חלב.

אז בוא נדבר על שוק התרופות בעולם ובישראל, שוק הולך ומשתנה, איך החקלאית נערכת לשינויים ולכניסת שחקנים חדשים וחזקים לשוק?

"קודם כל אני שמח שגם גורמים מחוץ לענף מזהים את ה"אטרקטיביות" שלנו" אומר בחיוך וממשיך "מה שפחות משמח הוא שמדובר על חברות מסחריות כאלה ואחרות שבסה"כ זיהו שוק חדש שהן רוצות להרוויח בו לצד פעילויות בקטגוריות אחרות בתחום התרופות הווטרינריות. התוצאה של כניסת שחקנים כאלה תהיה בדיוק כמו שקרה בענפים אחרים: אטרקטיביות מדומה לטווח הקצר אשר בסופו של דבר תוביל להשתלטות על הענף, יצירת מונופול על מוצרים מסוימים והעלאות מחיר לצורך גריפת רווחים והשאת ערך לבעלי המניות. דרך אגב, אני אומר זאת בלי שום נימת ביקורת – תפקידו של גוף פרטי בניגוד לקואופרציה הוא השאת ערך והגדלת רווחים לבעלי מניותיו. בלי זה אין לו זכות קיום. השאלה היא מעבר לאינטרס הצר של אותו גוף, האם זה מה שאנו מבקשים עבור עצמנו? אין לי ספק, שאחרי ירח דבש קצר הענף יבין ויגלה שלא כל מה שנוצץ בטווח הקצר הוא זהב. החקלאית בתקופתי מחפשת כל הזמן עבור הבעלים שלה שהם גם לקוחותיה את התרופות הטובות ביותר במחירים האטרקטיביים ביותר, מקפידה להציג מגוון, להילחם על האינטרסים של לקוחותיה ולפרסם מחירון שמהווה את הסמן הימני של הענף להקפדה על מחירי התרופות. כל מי שעוסק בענפים אחרים וגם מי שמגדל בבית חיות מחמד יודע שבענפים אחרים רמות המחיר וגם הרווחיות גבוהים בהרבה ולחקלאית יש תפקיד חשוב ומרכזי בשמירה על נורמות מחיר ורווחיות".

איך אתה רואה את החקלאית, משתלבת בעולם החדש, התחרותי, הקפיטליסטי, של העשור הקרוב, כמו גם החשיבות שילוש "הקדוש" של החקלאית, ההתאחדות, שיאון והשפעתם על ענף החלב בישראל?

"זו שאלה מעולה, ראשית אני בהחלט מאמין שהחקלאית, שיאון וההתאחדות הן המוסדות העיקריים של הענף והן אלו ששומרות על האינטרסים שלו, חוזקו וצביונו מתוך מקום כנה ואמיתי לקידום שלו ושמירת חוסנה. להערכתי אם היום היו מקימים את הגופים האלה מחדש שיאון והחקלאית היו חברה אחת שנמצאת תחת ההתאחדות. אני בהחלט גאה בעובדה שהיום מנהלי הארגונים עובדים בסינרגיה ועזרה הדדית מלאה, ונרתמים לאתגרים האחד של השני, מתוך הבנה עמוקה שהאתגרים הללו משותפים לענף כולו. מאד מורכב וגם מעט מוזר לדבר על החקלאית בהקשר קפיטליסטי כאשר היא מוסד שהוקם בתוך ענף שאבוי לו אם הקפיטליזם ישתלט עליו... הענף שלנו מתוכנן מקצה לקצה ע"י קביעת מכסות, הגבלת ייבוא, מחיר מטרה ויכולת שיווק וחשוב מאד לשמר את זה בעיני עבור כל בעלי העניין. אנו רואים גם בענפים אחרים, הפטם לדוגמה, מה קורה כשבוחרים לשכוח את הדרך הזו. עם זאת, אנו ממש לא שוקטים על השמרים, וכל הזמן בוחנים את עצמנו גם בראייה עתידית לטובת לקוחותינו. לאור זאת, קיבלנו השבוע החלטה בדירקטוריון החקלאית להתקשר עם חברת אסטרטגיה חיצונית, עתירת ניסיון, שתנתח פעילות החקלאית ותמליץ לנו על דרכי הפעולה הנכונות ביותר לשנים הבאות, וזאת בכדי לבחון את עצמנו ולוודא שהחקלאית תישאר רלוונטית ומובילה".

יש מי שמצדד בתחרות לחקלאית, כך תרצו תמיד להשתפר ולהתייעל ולא להיתקע במקום?

"תראה, חשוב לי מאוד להדגיש שוב, אנחנו כבר בעיצומו של תהליך שיפור שאת הסימנים הראשונים לתוצאותיו ראינו כבר בשנת 2022 – שעל אף שהיתה שנה מאד קשה במשק ואשר במהלכה חווינו עליות מחירים דרמטיות כמעט בכל תחומי החיים – החקלאית לא רק שלא העלתה מחיר בשירות, אלא אף הוזילה את מחירי התרופות והשיבה כסף לבעלים בסוף השנה. אין לי ספק, כי כולנו נמשיך להרגיש את המגמה הזו גם בהמשך השנה הזו. יחד עם זאת, וכמו כל ארגון, אנחנו לא מושלמים וכמובן נמשיך לעבוד על שיפור מתמיד בכל הכוח. בקשר לנושא התחרות לחקלאית אומר שני

במיוחד
לגיל השלישי!

שטראוס
דנונה

MULTI

כל מה שטוב ביוגורט
עם כל מה שטוב בשבילנו

- דל לקטוז
- חלבון
- מגנזיום
- ברזל
- סידן
- ויטמין D
- אבץ

דברים: אני מברך על כל תחרות ראויה שאולי תדחוף אותנו להשתפר עוד יותר, אבל זה ממש לא המצב כאן. במקרה של חברות מסחריות כאלה או אחרות שחושבות שזיהו הזדמנות לתוספת רווח ממש לא מדובר בתחרות אמיתית, אלא בסיפור הקלאסי של מישהו שמציע לך "להחליף תפוזים בזיתים" אין כרגע בשוק שום חברה או גוף שאפילו מתקרבים לתת מענה כולל לבריאות הרפת כפי שאנחנו נותנים ללקוחות החקלאית.

> אין לי ספק ש-2023 תהווה המשך ישיר לתהליך הבריא שהחקלאית עוברת שבה הלקוחות הנאמנים שלנו יוכלו ליהנות מפירות המאמץ הגדול הזה שאנחנו עושים"

אנחנו לא מחכים לאף אחד כדי להשתפר אלא עושים זאת מיוזמתנו לטובת לקוחותינו. יש סיבה לכך שאנחנו הכי גדולים, הכי חזקים וקיימים כבר מעל ל-100 שנים. כמו שהוכחנו מאות פעמים בעבר, ביום פקודה אתה רוצה שיהיה איתך מישהו חזק ומנוסה שיידע להתמודד ויש לו מסורת של הצלחות וגישה מלאה לכל הגורמים הרלוונטיים. חברות תרופות לא עובדות בענף שלנו (וטרינריה) ולא מבינות בענף שלנו, לשמור על בריאות הרפת זה מקצוע שדורש ידע, ניסיון ומורכב מהרבה חלקים קטנים מדובר בתו"ל שלם שהחקלאית לאורך שנים פיתחה, הטמיעה והכשירה את העובדים והלקוחות שלה ליישם".

בסוף הרי מדובר על כסף ומחיר ורפתנים אמרו לנו כי הם מצפים גם מהחקלאית לשאת בנטל ולהוזיל את השירות אותו הם מקבלים מהחקלאית?

"אני לא חושב שמחיר הוא הפקטור היחיד שמשפיע על ההחלטה אלא מה שאתה מקבל עבור הכסף שלך. אני סומך על רוב הלקוחות שלנו שיידעו להבין כמה אנחנו חשובים ותורמים לבריאות הרפת שלהם בפרט ולענף המפואר שלנו בכלל ושבסוף כשמנקים את כל רעשי הרקע, ההוצאה בגין השירות שהחקלאית מספקת היא לא מהגדולות או הכבדות שבהוצאות הרפת. כאשר מדברים על רפואה ובריאות הרפת, להבדיל ממצב בו רק רוכשים מוצר, אתה רוצה שהגורם המלווה אותך יהיה המנוסה ביותר, הידען ביותר, ימליץ לך בצורה אובייקטיבית וילווה אותך בדרכי פעולה שיתנו לך ערך גדול בהרבה מהסכום ששילמת... ככה זה כשבוחרים לקבל שירות מעורך דין, רואה חשבון או כל בעל מקצוע אחר... המחיר הוא לא חזות הכל אלא התוצאה הסופית – במקרה שלנו בריאות הרפת שהיא המפתח החשוב ביותר לעסק שלנו. במקביל, כפי שציינתי קודם, חלק מהעבודה האסטרטגית שהתחלנו תעסוק גם בנושא הזה, תבחן אותו לעומק ותמליץ לנו על דרכי פעולה שונות המתייחסות לשיפור גם בנושא הזה".

מה על הפרק בחקלאית לקראת 2023 וזאת מתוך ראיית האירועים שקרו, תכניות, אירועים, גיוס עובדים ועוד?

"אני כבר כשנתיים בחקלאית. במהלך 2022 קצרנו חלק מפירות העבודה הקשה והשינויים שהתחלנו ב-2021. ב-2022 לקחנו החלטה להמשיך בתנופת השינוי והבחינה העצמית כדי להיות אפילו יותר טובים. כל צוות החקלאית התגייס, השקענו בזה כסף וזמן ועשינו עבודה רצינית מאוד במטרה להשתפר בכל הפרמטרים ולהציג אלטרנטיבה נוספת, מסלול נוסף, בשירות החקלאית. עם פתיחת 2023 אנחנו נמצאים כבר בעיצומו של התהליך ואני בטוח שכל אחד מהלקוחות שלנו ירגיש את זה ממש בקרוב גם בהקשר הפרטי של בריאות הרפת שלו. אין לי ספק ש-2023 תהווה המשך ישיר לתהליך הבריא שהחקלאית עוברת שבה הלקוחות הנאמנים שלנו יוכלו ליהנות מפירות המאמץ הגדול הזה שאנחנו עושים".

לסיכום, ההון האנושי של החקלאית, הרופאים, הם הדבר החשוב, איך אתם מתכננים לשמור על הרופאים שלכם?

"אני כל כך מסכים איתך. אני גאה ושמח בעובדה שהרוב המוחלט של הרופאים שלנו בוחר לעבוד איתנו במסירות שנים רבות, ובנוסף אנחנו רואים עצמנו אחראים על עתיד הענף גם בהכשרת הדור הבא של הרופאים וגאים גם בעובדה שהם ממש נלחמים לבוא לעבוד איתנו. הרוב המוחלט של הרופאים מבין שהחקלאית היא בית מקצועי אמיתי, מוצא סיפוק גדול בעבודה המסורה (ולפעמים לא פשוטה) שהוא עושה, ומעבר לציונות מבין גם שבחקלאית הוא יכול להשתפר ולהתפתח כרופא לאורך זמן. הסיבה לכך שהחקלאית נחשבת למקום עבודה נחשק היא שבתור הגוף המקצועי והגדול ביותר אנחנו נותנים לווטרינרים שלנו את כל התנאים להצליח, כל אחד מהווטרינרים שלנו נבחר כי הוא מעולה בתחומו, אבל מה שהופך אותו לסופרסטאר הוא סט הכלים והמעטפת הכוללת שנותנת לו החקלאית. החל בידע מקצועי מצטבר ומתעדכן כל הזמן שנובע מהגודל שלנו, מהפריסה הארצית, מהתקציבים שתמיד השקענו ושאנחנו מגדילים עוד יותר ב 2023 לפיתוח מקצועי (סמינרים, הדרכות, מחקר ועוד) ועד לעובדה שהוא חלק מכוורת של אנשי מקצוע מנוסים שעובדים ומתייעצים יחד גם על נושאי שיגרה וגם במצבי קיצון". ▲

יטבתה

זה לא חלום

זו שמנת יטבתה!

ממש... טעם יטבתה

BBR Saatchi & Saatchi

אילנית דעדוש כלפון
"מאמינה גדולה בענף הצאן שלנו"

כתיבה צילום:
ראובן זלץ

דרך ארוכה עשתה הילדה מנהריה עד להפיכתה לאישה החזקה בענף הצאן בישראל. אילנית דעדוש כלפון, בעצם רצתה רק להגשים את החלום של דורון בעלה, אך כמו אילנית, היא לא עוצרת וחולמת בגדול ובדרך שברה לא מעט קירות ומוסכמות. כיום, 20 שנה לאחר שהחלה את דרכה ולאחר קבלת פרס 'אישה פורצת דרך בחקלאות' אילנית יכולה להתרווח ולומר לנו "הגשמתי חלום של דורון ושלי אך העבודה עדיין לפנינו". אז מה הצעד הבא אתם תוהים, פוליטיקה, ללא ספק. מיוחד ל'משק הבקר והחלב' ●

היום אנחנו יודעים שהיבוא איננה התרופה ליוקר המחיה. אילנית

אפשר לפתוח את הסיפור על אילנית ולכתוב על הדרך הארוכה שעשתה הילדה הקטנה, ל-9 אחיות ואחים, בת למשפחה ממוצא מרוקאי שגדלה בנהריה ועד ליום שבו קבלה את פרס 'האישה פורצת דרך בחקלאות'. אפשר גם בקלות להיתפס לסטריאוטיפים עדתיים ולכתוב על משפחה קשת יום, על השנים הקשות בנהריה, על הטרגדיה שהשפיע על כל המשפחה. אך אילנית בולמת כל ניסיון שכזה "תעשה לי טובה, תעזוב אותי מהעניינים האלה, ההורים שלי למדו אותנו שאסור להתמסכן ומי שרוצה להצליח, שיעבוד קשה. אני יודעת שכיום זה נורא אופנתי לבכות על מה שהיה, אני עם הפנים קדימה". ואם אתם רוצים לדעת את קיסמה של האישה הזו, הרי שכאן זה מתחיל. על הפרס שקבלה בוועידת ישראל לחקלאות היא אומרת "מעמד מרגש, אך בעיקר זו הוקרה על הדרך שעשיתי עם ענף הצאן והנוקדים כולם. הפרס הפתיע אותי, כי במהלך הדרך, היו לי לא מעט מאבקים ומלחמות למען הענף. לא היה לי קל, אני גם אישה, גם מזרחית, גם מהפריפריה וקל לא היה לי. אך הוריי למדו אותי לא להתמסכן, אלא להמשיך קדימה במלוא הכוח וכעת,

הפרס, הוא סוג של סגירת מעגל, כי כיום כולם מבינים שכל מה שעשיתי ופעלתי, זה היה רק למען הענף".

טראומה משפחתית וחלום על דיר צאן

הדרך למושב גורן ברכס הגליל המערבי, מתפתלת בנוף הררי כשלצידי הדרך עצים גבוהים ונוף עוצר נשימה. אילנית ומשפחתה גרים בפריפריה, המילה שהפכה למטבע פוליטי בשנים האחרונות, אך מבחינת אילנית זו המציאות. כי לגור בפריפריה, מעבר לשקט ולאוויר הנקי, הרי שיש קשיים אובייקטיביים רבים, אך לזה עוד נגיע. אילנית דעדוש כלפון 47, נשואה לדורון, לזוג 3 בנים, עומר, עידו ורועי. המשפחה מתגוררת במושב גורן בגליל המערבי. לזוג יש משק משפחתי גדול, מתחם אירוח, דיר המונה כ-1000 עיזים, חווה לטיפול בסוסים. הבן הבכור נכנס לאחרונה לעבוד למשק ואילנית שמחה ואומרת "אני מאושרת שיש לנו דור המשך, ויש עתיד והמשכיות לעבודה שלי ושל דורון". אילנית היא אישה עסוקה, מאוד עסוקה, מהבוקר המוקדם ועד השעות הקטנות של הלילה. טלפונים, ישיבות עבודה, נסיעות למרכז לפגישות וישיבות. מעבר לתפקידה כמנכ"לית אגודת עזיזה, היא גם חברה בוועדות, חברת דירקטוריון במועצת החלב, החברה לפיתוח מעלה יוסף ובחברה פרטית, חברת פורום התיירות במועצה האזורית מעלה יוסף, מספקת שירותי ניהול וייצוג לאגודות אחרות בענף הצאן וכמובן מנהלת את המשק המשפחתי בכל הקשור לחוזים, עובדים, ניהול משרדי ועוד, את העבודה על העיזים היא משאירה לדור ההמשך. והיא מוצאת זמן לעבוד גם במשרד הבטחון בעזרה לנכי צה"ל. לפני כחודשיים קיבלה אילנית פרס הוקרה על היותה 'אישה פורצת דרך בחקלאות'. הילדה הקטנה בנהריה, סוגרת מעגל ומביטה קדימה בתקווה. על החיים בנהריה מספרת אילנית "בגדול, הילדות שלי בנהריה היתה מדהימה, אופנים, בגד ים על הכידון. כבת זקונים למשפחה מרוקאית לא היה לי אמנם הרבה חופש כי מאוד הקפידו איפה אני ולאן אני הולכת, אך יש לי זיכרונות נעימים מהעבר הנהרייני שלי. גדלתי בשנות השבעים בנהריה בתקופה שהיו בעיר אומניקים, למי שזוכר את התקופה. ההורים שלי הם מייסדי נהריה ומאוד הקפידו על ענייני חינוך וערכים". אילנית, אישה שתמיד מחייכת, אך לא להתבלבל, חזקה ויודעת בדיוק מה היא רוצה.

נהריה היתה מה שנקרא עיר מעורבת איך את זוכרת את הסיפור העדתי?

"כן, זה נכון, המרוקאים גדלו בשכונות ואילו הייקים היו במרכז העיר, אבל אל תדבר איתי על השד העדתי, זה לא רלוונטי עבורי. זה אולי היה נוכח, אבל אף פעם לא השתמשנו בזה. נהפוך הוא, אבא שלי תמיד סימן יעדים גבוהים. היום לצערי כל הסיפור העדתי הפך לעניין פוליטי וזה ממש לא מתאים לי. האם הרגשתי אפליה לפעמים, ברור, האם נתתי לזה להשפיע עלי, ברור שלא". אך היה סיפור שהשפיע עליה ועל כל המשפחה, הפציעה הקשה של אחיה מקסים. אילנית "הסיפור הזה אכן השפיע מאוד קשה על כולנו. אבא שלי חיכה כל כך חיכה שייוולד בן לאחר 3 בנות וכשמקסים נולד אבא היה מאושר, נו אתה יודע איך זה אצלנו המזרחיים" מחייכת אילנית. מקסים התגייס לצה"ל ושירת בחיל החימוש וכשפרצה מלחמת שלום הגליל הוא כמובן השתתף בה". לקראת סוף המלחמה, אחיה נפצע בפיגוע ההתאבדות שנקרא 'אסון הספארי' שמהלכו רכב תופת התנגש והתפוצץ על משאית עמוסת חיילים וגרם למותם של 13 חיילים ופציעתם

דיר של למעלה מ-1000 עיזים

"עכשיו כולם יודעים, מי שיפגע בחקלאים ישלם על זה מחיר פוליטי כבד. הממשלה הקודמת היתה טובה בתחומים שונים אך היא פגעה קשות בחקלאות וזה לא יישכח"

של עשרות. אילנית "אחי נפצע אנוש. מאותו רגע החיים משתנים, וההורים שלי לקחו את זה קשה, הפסיקו לעבוד. הייתי אז בת 10 וזוכרת היטב את הנסיעות לרמב"ם. אחי עבר מעל 100 ניתוחים בארץ ובעולם ומוגדר כנס רפואי, אף אחד לא חשב שישרוד. ככה שעד גיל 10 הילדות היתה שמחה וים ומשפחה שמחה ואחרי גיל 10 כל המשפחה נרתמה להצלת מקסים. כך גם הפכתי לעצמאית, המצב הכלכלי בבית הלך והחמיר והחיים לימדו אותי לשרוד ולהמשיך הלאה. זו ללא ספק אירוע שהיה לו חלק גדול במי שאני היום".

ואז בא דורון

אומרים שאהבה משנים דפוסים ודרך חיים ובמקרה של אילנית ודורון כך בדיוק קרה. אילנית על הפגישה עם דורון "באחד הימים, בגיל 17, נסעתי עם חברת ילדות לחוף בצת, שם היא הכירה לי את אח של חבר שלה, את דורון. מייד התיידדנו ואני התאהבתי בו לחלוטין. אני חייבת לציין כי כמעט מיד לאחר שנפגשתי עם דורון אמרתי לחברה שלי שדורון יהיה האבא של הילדים שלי וכך אכן היה".

מה לעירונית מנהריה ולבן מושב?

אילנית מחייכת "אם היית שואל אותי לפני 20 שנה הייתי אומרת לך שאגור בנהריה כל חיי. אך כשהכרתי את דורון הוא כבר היה חקלאי שעיבד את כל המטעים הנשירים במשק של אביו במושב גורן. כששאלתי אותו, מה אתה רוצה להיות שתהיה גדול, הוא מייד אמר לי ללא היסוס שהוא רוצה להיות רועה צאן ונוקד. חשבתי שהוא מסתלבט עלי", מחייכת אילנית וממשיכה "בתחילת הדרך עוד ניסינו לגור בנהריה, דורון ניסה עבודות שונות אך הוא לא היה מאושר. עד שיום אחד קבלתי הארה, החלטתי ללכת עם החלום של דורון. התחלתי ללמוד את נושא גידול צאן, בארץ ובעולם. היקום כנראה שמע אותנו והבן הבכור שלנו, עומר, היה אלרגי לחלב בקר ומישהו אמר לנו שיש במושב נטועה, אדם המגדל עיזים ומייצר חלב, וכדאי שננסה לתת לעומר כי זה מאוד בריא. דורון נסע לנטועה, התחבר עם הנוקד, ישבו דברו ומשם הכל התחיל. דורון חזר הביתה עם עיניים בורקות ואמר לי "זה מה שאני רוצה לעשות". אילנית החלה להפעיל את הטורבו שלה, ולאחר כמה מהלכים עסקיים הצליחה לגייס את סכום הכסף לקניית הדיר והמכסה מהנוקד בנטועה. אילנית התיישבה ובנתה מודל עסקי ובשנת 2003 הפכו דורון ואילנית לבעלי דיר. בשנת 2006 הם חזרו למושב גורן, לקחו משכנתא, קנו משק, קרקע, ובמהלך השנתיים הבאות קנו בעלי חיים, קנו זכויות חלב, הגדילו סככות. וכיום, במשרדה שבחווה, היא אומרת לנו "כיום, לאחר 20 שנה אנחנו מתקרבים למודל העסקי שסימנו בהתחלה. יש למה לצפות ואני מאוד שמחה על הדרך שלנו".

מאיפה האמביציה?

"תשמע, אני גדלתי בבית כזה, ההורים שלי היו פעילים פוליטיים והם היו סוג של שליחי ציבור. אני חושבת שזה בא מעיקר מאמא שלי וכמובן הרצון העז שלי להצליח. ידעתי שאני רוצה שהילדים שלי יקבלו התחלה טובה יותר ממה שאני קבלתי. אבא שלי תמיד אמר שאני אצליח, אבל אז לא היו לו את האמצעים לשלוח אותי לאוניברסיטה. רק מאוחר יותר, אחרי שילדתי את תומר, נרשמתי ללימודי ערב ועשיתי תואר ראשון במנהל עסקים ומחשבים. ככה זה אצלי, הכל אצלי צריך להיות מאוד מתוכנן בחיים, ילדים, לימודים, עסקים". מסיימת אילנית בחיוך.

הסלולרי של אילנית לא נח לרגע, עשרות הודעות נכנסות, אך אילנית לא מתרגשת ויש לה את הזמן המיוחד שלה. אל תדאג היא אומרת לי כשאני שואל אותה על ההודעות. "אחזור לכולם עד 12 בלילה".

הרמן פרוג'קט (צ.ח)

הרמן פרוג'קט משווקת ומפתחת תוספי מזון חדשניים מהארץ והעולם, המביאים למקסום התוצאות תוך הקפדה ושמירה על בריאות ורווחת בעלי החיים.

בשנים האחרונות זיהתה החברה צורך הולך וגובר בענף החלב, לשפר באמצעים תזונתיים פרמטרים של איכות חלב ובריאות הפרה, המשליכים ישירות על רווחי הרפת.

כתוצאה מכך, החברה ביצעה ומבצעת מחקרים בשיתוף גורמים מקצועיים ואקדמיים, בעזרתם הפיקה סל מוצרים של חומרי גלם ותוספי מזון ייחודיים.

שומן פלוס
תוסף תזונה ייחודי בפיתוח של Project Bar Group להעלאת אחוז השומן בחלב, עם כדאיות כלכלית מובטחת.

סופח רעלנים
סופח רעלנים SAFE של חברת NFT, סופח רעלנים רחב טווח אשר יודע להתמודד עם סוגים רבים של רעלנים DON | T2 | (Aflatoxin Zearalenone).

חלבון פלוס
תוסף תזונה יחודי בפיתוח של Project Bar Group להעלאת אחוז החלבון בחלב, עם כדאיות כלכלית מובטחת.

פרמיקס ויטמינים ומינרלים
פרמיקס ויטמינים של חברת Cargill לבקר, צאן ועופות.

משמר בליל/תחמיץ
משמר בליל/תחמיץ standart Q הינה תערובת מאוזנת של חומצות אורגניות עם תמיסת מגן (בופר). המשמר מכיל חומצה פורמית וחומצה פרופוניות היעילות נגד עובשים, שמרים וחיידקים.

שומן מוגן
שומן דקלים מלחי סידן של חומצות שומן ממקור שמן דקלים מזוקק 84%, מהיצרן ללקוח. בנוסף משווקים, שומן מוגן 87% עם 70% פלמיטית.

שמרים
מיוצרים בטכנולוגיה נוזלית המאפשרת לייצר את המוצר בריכוזים שונים, לשיפור ניצולת המזון ועידוד אוכלוסיית חיידקים מועילים.

טורבו-ויו
תוסף מזון ייחודי שפותח על ידי חברת CCPA שמטרתו הוזלת מחיר המנה תוך כדי שמירת הביצועים.

תחליפי חלב
המותג של חברת Frabes המתמחה בייצור תחליפי חלב לרפת ולבקר בטכנולוגיה מתקדמת המכילה חומרים פרה ביוטים טבעיים.

MAGOX
מגנזיום אוקסיד בעל זמינות ביולגית גבוהה ממקור יבשתי.

Anion+
מלחים אניונים למניעה של קדחות חלב והיפוקלצמיה תת-קלינית בפרות לאחר ההמלטה.

Celmanax
תוסף מזון מולטי פונקציונלי, המשלב את היתרונות של תוספי מזון מרובים בפורמולה אחת באיכות גבוהה ובאופן עקבי כדי לתמוך בתסיסה ועיכול גירה מיטביים.

הרמן פרוג'קט עושים כל שביכולתנו לעזור לחקלאים לצמוח, ומחברים אותם לשווקים רחבים יותר.

הרמן פרוג'קט מפתחים ומשווקים מוצרים העונים לצרכים המדויקים של החקלאיים.
הרמן פרוג'קט מקדמים תזונה חדשנית ומדויקת, רווחיות וקיימות

מכירות צפון ניסן: 052-6444074 | מכירות דרום ניב: 052-6594446

www.projectbar.co.il

אילנית בדיר המשפחתי

"הבנתי שהענף אמור להיות הרבה יותר גדול, חלב העיזים הוא איכותי ובריא עם סגולות רבות והאמנתי מאוד בעתיד הענף"

ואז באה 'עזיזה'

אגודת עזיזה הוקמה בשנת 69 התפקיד שלה, ייצוג ציבורי, מקצועי של הנוקדים בישראל. בתחילת דרכה באגודה עיקר עבודתה היתה מקצועית, משרדית. אילנית "כשאנחנו נכנסנו לענף בשנת 2003 בקשו ממני להיכנס ולעזור בניהול העמותה, נעניתי לאתגר והלכתי על זה, כי כבר אז האמנתי בענף. והתמניתי למזכירת הארגון. אז היה לענף מכסה ארצית של כ-6 וחצי מיליון ליטר ועדיין היו מצויים במשבר, שפיכות חלב ועוד. הבנתי שהענף אמור להיות הרבה יותר גדול, חלב העיזים הוא איכותי ובריא עם סגולות רבות והאמנתי מאוד בעתיד הענף". ככול שעברו השנים, הלכה אילנית ותפסה תפקידים משמעותיים יותר בעמותה וכיום היא מנכ"לית אגודת עזיזה והאישה החזקה בענף. אילנית "לא עברתי לכולם בגרון, אך הייתי נחושה ובטוחה שהענף חייב להיות במקום אחר. לאט לאט התחלנו לבנות את עצמנו וכיום ענף הצאן מייצר 17 מיליון ליטר, 22 מיליון ליטר מכסות מחולקות והיד עוד נטויה. להערכתי הענף הזה בעתיד ייצר את ה-22 מיליון ליטר ולא יהיה קטן וזניח. בעולם מדברים על צמיחה של 7 אחוז השנתי לענף. חלב העיזים נחשב לחלב בריא ונמחשב כחלב ירוק". ללא ספק אילנית הפכה את ענף הצאן בישראל לענף שכיום היחס אליו הוא אחר לחלוטין. מקשיבים לה, היא נמצאת בישיבות החשובות, קולה הוא קול חשוב ואילנית ונלחמת ללא ליאות למען הענף המורכב הזה.

מכון החליבה

השנה וחצי האחרונות היו קשות?

"כן, בהחלט, השנה וחצי האחרונות היו קשות לחקלאות, תקופה מאוד מורכבת, בעיקר היה קשה השיח המתלהם נגד החקלאים, נגד דור המייסדים. לי היה קשה כי אני רציתי את ממשלת השינוי, ייחלתי לשינוי אך לא לילד הזה פיללנו. אני באיזה מקום שמחה כיום, כי עכשיו כולם יודעים, מי שיפגע בחקלאים ישלם על זה מחיר פוליטי כבד. הממשלה הקודמת היתה טובה בתחומים שונים אך היא פגעה קשות בחקלאות וזה לא יישכח".

והממשלה החדשה, שר חקלאות חדש?

"יש ממשלה חדשה ושר חקלאות שכבר פגשתי כולל את מנכ"ל המשרד שגם נפגשתי איתו. הצוות המקצועי במשרד חזר לפעול ולאחר שנה וחצי אפשר בהחלט לומר כי לאחר שנה וחצי של חוסר יחס לצוות המקצועי במשרד, ההתנהלות בהחלט אחרת. בוא נגיד ככה, בפגישה האחרונה עם השר דיכטר, מאוד התרשמתי ממנו. הוא מאמין בחקלאים ובחקלאות ואין לי ספק שהוא יהיה ידידותי הרבה יותר לחקלאים ולחקלאות. מה שכן חייבים לומר, שר החקלאות חייב להיות עם הרבה כוח ובעיקר נחישות בכדי להילחם מול כל הכוחות הרוצים לפגוע בחקלאים בשם יוקר המחיה. כיום אנחנו כבר יודעים שהחקלאים לא רק שלא אשמים ביוקר המחיה אלא הם מהסובלים העיקריים ממנו. אנחנו הריע התרענו על ענף הבשר, הדגים, משבר החמאה, המחלבות מפסידות כסף ולא רוצות לייצר חמאה. אנחנו היום יודעים שהיבוא איננו התרופה ליוקר מחיה, נהפוך הוא. הגיע הזמן לומר, אמרנו לכם, אמרנו לכם".

פוליטיקה?

אילנית מחייכת בחצי פה "זה תמיד בראש, אך בינתיים רק בראש, אשקר אם אומר שאין מחשבות על זה. אני גדלתי על ברכי אבי שהיה פעיל פוליטי והאמין בלעשות ולשנות. אני חושבת שהחיידק הזה טבוע בי. הפריפריה נפגעה מאוד בשנה וחצי האחרונות וכעת יש הרבה עבודה לעשות, נראה מה יהיה".

מילה לסיום

"הגשמתי חלום, דורון ואני עבדנו קשה ועדיין ממשיכים לעבוד, יש לנו משפחה, יש לנו ילדים ורק שלא יתנו לי עין הרע חלילה (צוחקת אילנית) אנחנו משפחה צנועה ומאמינים בעבודה קשה. רק שנהיה בריאים". ▲

עולם היונקים של הרמן

Urban

ממשק ניהול יעיל
ונוח לשימוש

עגלה מפסטרת
לחלוקת חלב

מיינקת Alma Pro

מדחום רקטאלי
לבקר

ציוד נלווה ליונקיות

הרמן פרוג'קט (צ.ח.)

המיכון 3, באר טוביה 83815, טל. 08-8505353 | פקס. 08-8505355
עודד: 050-4477739 | יורי: 050-3242322 | אלדד: 050-5414414 | מומו: 050-5413560
חפשו אותנו ב הרמן שיווק בע"מ | www.herman-marketing.co.il

ארנון אושרי בטור כאוב, עצוב על ההווה והעתיד ומציע מייד, לחשב מסלול מחדש כי אף אחד לא מחכה לנו.

מתארגנים להמשך..

עננים כבדים מכסים את האופק

ארנון אושרי

עכשיו משנכנסה ממשלה חדש שבה נותני הטון (כמו גם בקודמות, אבל ביתר שאת) הם אנשי פורום קהלת הידוע לשמצה, פורום שחזונו הוא עולם פתוח המשוחרר מכל מגבלה (זה נשמע אולי יפה, אבל הרסני) זה הזמן שלנו לקום ולעשות מעשה אמיץ, נחרץ, אחרת נשאר חסרי כל ●

אז פורום קהלת רוצה עולם בו כולם מתחרים בכולם כאילו שזו חזות הכול, עולם של כלכלה אכזרית שלא רואה את הפרט, עולם שאין בו טיפת מחשבה לאומית או ציונית, חקלאית ומבחינת הוגי הרעיון (שאגב גורמים אולטרה ימניים מממנים אותו) אנחנו, חקלאי ישראל, לא רק, אבל בנו אני עוסק, נתונים לחסדי ייבוא פרוע ושחיקת רווחים מתמדת. כי מישהו באמת חושב שאנחנו אמורים להתחרות עם מחירי המים בטורקיה, שכר העבודה בעזה והסבסוד האירופי. כל זה, כשאנחנו הרפתנים מיועלים על כורחנו כל שנה בשני אחוז. משלמים אגרות והיטלים למינם, על מוצרי החלב מוטל מע"מ בניגוד למדינות אירופה, וכולנו במדינת אי שאין בה ממש תחרות בין רשתות. שרשרת הערך מבחינת האוצר מסתכמת ברפתנים, חקלאים כי אנחנו הרי אשמים ביוקר המחיה וכל היתר, חיים בעולם שכולו טוב, מספר קטן של יבואנים שולטים על השוק, מספר רשתות השיווק קטן באופן מעורר חרדה וזה הרי לא באמת מוביל לתחרות אמיתית. ולאחר כל זה, אנחנו החקלאים, הרפתנים צריכים להתחרות עם גבינות מפולין, הולנד, צרפת והרי כולם יודעים שאין מדובר בתחרות הוגנת ובאמת חופשית. ובאותה נשימה, רפתות נסגרות בכל חודש, החקלאים מתבגרים ומעטים רוצים לעסוק בחקלאות, הטייקונים וחברות המזון הגדולות שולטות בשוק ועכשיו לך תעבוד ברפת ותרוויח כסף למחייתך.

אז פורום קהלת רוצה עולם בו כולם מתחרים בכולם כאילו שזו חזות הכול, עולם של כלכלה אכזרית שלא רואה את הפרט, עולם שאין בו טיפת מחשבה לאומית או ציונית

לחשב מסלול ומהר

עד כה, לצערי, לא הצלחנו, אנחנו הרפתנים והחקלאים בכלל, להבחין ולהבין שאנחנו משחקים לידי כל האלה בדרך ההתנהלות שלנו, לא השכלנו להבין שללא ריכוז מאמץ, ללא

Tene Agro
חושבים אחרת

טל. 04-6375252 | 054-492-1092 | 058-434-8671 | קיבוץ מענית 3785500
www.TENEAGRO.com | Marketing@teneagro.com

שיתוף פעולה ומשמעת ארגונית, ניפול תמיד לידי כל מי שרק חפץ בכך וכך הגד"ש ממקסם את הרווח על חשבוננו, היבואנים גוזרים קופן הרשתות חוגגות על גב התוצרת שלנו והריבון לא באמת סופר אותנו. חישובי ההתנהלות מולנו וכל ההסכמים איתנו הם קצרי מועד, מה שלא באמת מאפשר ליצור אופק כלכלי להשקעות ומכווץ את הענף, לא השכלנו להבין שמיליארד וחצי ליטרים של חלב זה כוח. ולכן אולי הגיע הזמן לחשב מסלול מחדש, מטבע לשון שגור היום, שזה אומר לבנות דרך התארגנות שתרכז את כוח יצור החלב תחת קורת גג אחת או שתים לכל היותר, זה אומר כוח מיקוח מול ספקים, מול מחלבות ומול כל גורם שלטוני. כל זה יתכן רק אם נשכיל להשתחרר מהחשדנות הבסיסית הטבועה בנו מאז ימי ארגוני הקניות, אם נבין שהתארגנות היא כורח השעה והתארגנות עם משמעת ארגונית חזקה. זו חייבת להיות התארגנות שהפרט יבין וידע שהארגון שומר על האינטרסים שלו וממקסם את יכולותיו למענו, אם הפרט יבין שאין מה לחפש בחוץ. ושלא יהיה ספק, יקומו אויבים לא מעטים להתארגנות כזו שינסו לפרקה, אם אלו ספקים, ואם אלו רשתות, תגענה בוודאי הצעות מפתות לפרטים, אבל כאן תיבחן המשמעת והמחויבות של כל השותפים למזים הקואופרטיבי. ברור לחלוטין שיש בנינו קטני אמונה וסקפטיים, אבל עד כה, ללא התארגנות ראויה, אנחנו במלחמת מאסף ומתמעטים משנה לשנה. כל המהלך המוצע, אינו איזו המצאה חדשה , כך מתנהלים רוב החקלאים בעולם, כך היה בישראל לפני מאה שנה ואין שום סיבה מדוע לא נחזיר עטרה ליושנה ונחזיר את הכוח לידינו ואת קביעת גורל פרנסתנו לעצמנו ויפה שעה אחת קודם. ▲

ובהמשך לדבריו של ארנון, יש כבר התארגנות להקמת קואופרטיב ומחלבה עליה חתומים מרבית הרפתות הקיבוצים וכעת יש מו"מ מתקדם להקמת קואופרטיב שכזה גם בקרב רפתות משפחתיות. מוקד ההתארגנות כרגע, נמצא בכפר ויתקין ומצטרפים אליו לא מעט רפתות. טוב יעשו שני הצדדים באם ישכילו להבין כי ביחד הכוח גדול יותר וללכת במשותף להקמת מחלבה שתהיה בבעלות כל רפתני ישראל. בהצלחה. **ר. זלץ**

מנחם מיודובניק
רפתן עד יומו האחרון

הלך לעולמו מנחם מיודובניק, בן 94 במותו וחברנו מוותיקי כפר ויתקין. מנחם מיודובניק, אביהם של דוד יונתן ואלי מידן.

מנחם נולד גדל וחי בכפר ויתקין, מראשוני ילדי כפר ויתקין, בן לראשוני הכפר. ילדותו כמו זו של כל ילדי הכפר הייתה ילדות של דיונות , נחל (אלכסנדר) משחקי ילדים (פעם, כשילדים היו משחקים האחד עם השני בחוץ ולא ליד מסך) ילדות של עבודה במשק הורים, מנחם כמו כל בני דורו, גדל בדור של לפני הקמת המדינה ובצעירותו הצטרף להגנה ובעקבות הפשיטה של הצבא הבריטי על גבעת חיים, אף הספיק "לבלות" בגיל 17, חצי שנת מעצר בלטרון . מנחם ולקח חלק בבניין המדינה בדרכו המיוחדת. פיתח משק ויחד עם שושנה ז"ל שבגיל מעיר איבדה את אמה שהייתה חלק משיירת הרופאים שנרצחו בדרך להדסה הר הצופים, יחד המשיכו במשק ההורים ופיתחו את ענפי החקלאות השונים כפי שהיה אז בכפר ויתקין. במשך השנים השתנו פני החקלאות ומנחם יחד עם יונתן, המשיך ופיתחו את הרפת, מנחם היה רפתן מתחילת דרכו וכמעט עד יומו האחרון והיה זה רגיל לראות את מנחם על פרגוסון נוסע למרכז המזון, או עוצר לשיחה על ענייני הענף ומצב המדינה, מנחם היה אדם מעורב אכפתי וראה בעיניים כלות כיצד נדחקת החקלאות לקרן זווית וכיצד הועם זהרה של החקלאות שהיוותה עבורו הלוז של קיומה של המדינה. אבל כדרכו עם דוק עדין של ציניות חיונית והומור בריא, המשיך בדרכו וכעת, על כולנו המשימה להמשיך ולטפח את שהחלו מנחם ובבני דורו.

יהי זכרו ברוך

ארנון אושרי בשם כל חבריו ומוקיריו

ARMENTA™
BeCowse We Care

מהיום, ניתן לטפל גם בזמן החליבה

הצטרפו גם אתם למהפכת ה-APT ברפת

עשרות רפתות, אלפי פרות, מאות אלפי ליטרים שהתווספו.

הגדילו את רווחיות הרפת באמצעות טיפולי APT

- החלמה והתאוששות מדלקות
  עטין טובה יותר ללא אנטיביוטיקה
- שיפור ההתמדה והגדלת כמות החלב בתחלובה
- מהיר ונוח, פחות מ-2 דקות לטיפול בפרה

ליאור חכים - מכירות ישראל 052-205-0531 | in

דוד בן עוזיאל
"הרפת הישראלית, המטופחת ביותר בעולם"

ראובן זלץ

בימים הקרובים, יסיים דוד בן עוזיאל את עבודתו בהתאחדות יצרני החלב וייצא לגמלאות. בכך ייחתם פרק ארוך ומפואר של עבודת שטח לאורך 27 שנים שבהן הטביע דוד את חותמו בתחום טיפוח רפת החלב כמו גם בתחומים רבים נוספים. דוד: "רפת החלב הישראלית התפתחה רבות לאורך השנים וחובה שהמגמה הזו תמשך גם בעתיד". ראיון אחרון ופרידה, או שבעצם לא... ●

איש שטח. דוד

דוד בן עוזיאל נולד ב 1953, להורים ילידי הארץ, עוד מגיל צעיר התעניין וגידל בעלי חיים. דוד "תמיד משך אותי תחום בעלי החיים תמיד גידלתי ציפורים ודגים ואף ניסיתי לזווג בין מינים שונים" מחייך דוד. בשנת 1972 התגייס ל"חרוב", ושירת בעיקר בבקעת הירדן. כשפרצה מלחמת יום כיפור השתתף בקרבות המרים באזור תעלת סואץ. לאחר מלחמת יום כיפור יצא דוד לקורס קצינים והשתחרר בדרגת רב סרן. תפקיד שדה האחרון שלו היה מ"פ. במילואים שירת כמפקד יחידה לאיתור נעדרים. לאחר השחרור התחתן עם אורלי והתגורר בקיבוץ צאלים. שם נולדו ילדיהם. דוד עבד ברפת הקיבוצית "רפת טובה, וכל היסודות לעבודה נכונה בענף, נרכשו שם. עבדתי במגוון תפקידים וללא ספק זאת הייתה תקופה יפה ומרתקת". בשנת 81 עבר הזוג עם שני ילדיו למושב הבונים. לזוג 2 ילדים וחמישה נכדים. במושב הבונים ניהל דוד את הרפת עד לשנת 1996. דוד: "רפת הבונים היא רפת מצוינת ואני זוכר כי כבר אז השתמשתי בדוחות הגנטיים שהחלו להיות מופקים בספר העדר לצורך שידוך וסלקציה. יכול להיות שחלק מההצלחה של הרפת כיום טמונה בגנים שנזרעו אז.

מתי הגעת להתאחדות?

"מיד לאחר ניהול רפת הבונים, בשנת 96' התפרסם מכרז בהתאחדות, שמחפשים שופט בקר ומדריך לנושא טיפוח העדר. ניגשתי למכרז והתקבלתי ומאז אני כאן, ההתאחדות

למעלה מ-90 אלף פרות נבדקו על ידו. דוד.
צילום ראובן זלץ

היא כמו בית שני עבורי ". דוד עובד כבר שנים כשופט בקר וכמדריך נעה מאז החלה לפעול ברפתות ומשלב בין התפקידים הללו. בשנים הראשונות עסקנו בעיקר בהכנסת רפתות לתכנת "נעה" ובהטמעתה בשטח. בהמשך אופיינו ופותחו רכיבים נוספים ורבים לבקשת הרפתנים ואנשי מקצוע מתחומים שונים. בין היתר פותחה "נטע" שהיא תת מערכת בתוך נעה שמאפשרת מעקב וקביעת מדיניות ומאפיינים גנטיים של העדר. ונותנת לרפתן את כל המידע הגנטי על הרפת שלו שקיים בספר העדר. בהקשר זה שהיא משולבת בתכנת הניהול היא ייחודית בעולם".

תאר את העבודה כשופט בקר?

"המטרה העיקרית של השיפוט היא לאפיין את התכונות הגופניות שמורישים הפרים לבנותיהן. ישנן 17 תכונות שונות המתחלקות ל-3 חלקים עיקריים, מבנה גוף ואגן (קשור לאופן ההמלטה) רגלים (קשור להישרדות) מבנה העטין (קשור בעיקר לעבודת החליבה אך גם לבריאות העטין, תאים סומטיים וכו') בנוסף נשפטות גם עתודות העשויות להיות אימהות לפרים שיזריעו בעתיד. השיפוט שלהן, נלקח בחשבון ע"י ועדת טיפוח שמורכבת מרפתנים ואנשי מקצוע כאשר מחליטים באם לקחת מהן עגל לרבייה או שלא". במשך השנים מבנה הגוף והעטין של הפרות שופר לאין שיעור, ותיקי הענף ודאי זוכרים כיצד נראו בנותיהם של הפרים דאז כגון גיוס, פצפון, גופי. כיום כמעט ואין זכר לפרות עם מבנה גוף ועטין כמו אז. זאת למרות העובדה שהשיפוט הגופני אינו מרכיב באינדקס שמשקלל את הערך של הפרים. הסיבה לשיפור נעוצה בחשיבות שוועדת טיפוח מיחסת לשיפוט. הן ע"י בחירת פרים לעתודות שמהן ייצרו את דור הפרים הבא שיזריע את העדר והן ע"י הרפתנים שעושים שימוש מושכל בלוח הפרים. ישנה הקפדה מרבית ששיפוט בנות הפרים יהיה טוב וזאת במקביל ליצרנות איכותית וטובה".

דוד "..אני רוצה להיות אופטימי ולקוות שהענף ישרוד את התקופות האלה ואף ימשיך לצמוח"

ואיך העבודה היום יומית?

"זו עבודת שטח, הנעשית ברפתות באופן שיטתי ובהתמדה וכוללת כמעט את כל הרפתות ברחבי הארץ. אנחנו אוספים את נתוני הפרות שמנותחים בספר העדר. ניתוח בסיס נתונים רחב מאפשר מידע על הפרים שהם אבות הפרות. המידע הזה עובר לשיאון שמפיקה את לוחות הפרים וכמובן עובר לרפתנים. העבודה נעשית לאורך השנים באותן שיטות, כך שבסיס הנתונים מאפשר השוואה, זה אחד הפרמטרים שהופך את הטיפוח למהימן ומוצלח. ספר העדר זה הכלי האמין והמקצועי ביותר לרפתן וכל הנתונים שאנחנו אוספים מגיעים לאפרים מנהל ספר העדר ומנותחים על ידו. שיטת האיסוף השתכללה עם הזמן בעיקר במובן הדיגיטלי. עד היום עברו תחת עיני קרוב ל-90 אלף פרות שמשמעותן בחינה מדוקדקת של כל אחת מהתכונות הרלוונטיות".

תוכנת נעה והתגייסות לפרויקטים נוספים

לאורך השנים ובין מבחני הפרים ליווה דוד באופן צמוד עשרות רפתות, בעיקר בהיבט הגנטי התאמת פרים ושידוכם לפרות, וזאת במטרה להביא את הדורות הבאים ליעדי ביצוע גבוהים. דוד היה שותף בחלק מהאפיונים בתוכנת נעה, דוד "זה אולי מצחיק לומר אך קשה להבין איך ניהלנו רפת פעם בלי נעה". הוא היה גם שותף בארגון תערוכות בקר שהרפתנים מאד אהבו אותן "לצערי הן כבר לא מתקיימות בגלל מגבלות ווטרינריות". דוד זכה לארגן את תערוכת הבקר הגדולה שהייתה במקווה ישראל כאשר המכסה הארצית חצתה את רף מיליארד ליטר לשנה, רפול היה אז שר החקלאות בזמן התערוכה רפול לא התבייש הפשיל שרוולים והשתתף בתחרות חליבה ידנית של אחת מהפרות

"המטרה העיקרית של השיפוט היא לאפיין את התכונות הגופניות שמורישים הפרים לבנותיהן"

זה אולי סימבול ליחס הממשלה לרפתנים אז לעומת היום. כיום ומאז 2018 עומדים על כ-מיליארד וחצי ליטר לשנה והמיכסה הארצית לא עולה וזאת למרות הגידול באוכלוסייה. בתחילת שנות ה-2000 אירעה הרעלת בוטוליזם קשה שפגעה בעשרות רפתות באזור באר טוביה. דוד היה מהמשקמים של רפתות אלה. דוד נזכר באירוע "מה שעשינו בעצם היה בדיקת התאמה ידנית של פרות שרפתות מכל רחבי הארץ שלחו למשקים שנפגעו ואת יכולתן להמשיך את דרכן ברפת אחרת. ערבות הדדית הייתה תמיד בין הרפתנים משני המגזרים וחובה שכך תמשיך. במשך הזמן הרפתות שנפגעו שוקמו, חלקן נסגרו. כתוצאה מכך, ומאז אותו אירוע פיתחנו באתר "רשת החלב" רכיב חדש הנקרא "כיכר הבקר". בעזרת מערכת זו, כל רפתן הרוצה למכור או לקנות פרות או עגלות, שולח למערכת את מספר ספר העדר של הפרה והמערכת שולפת את כל הנתונים הרלוונטיים מתוך מאגר הנתונים של ספר העדר. ומציגה אותם על המסך באופן ברור ושקוף עבור הקונים והמוכרים". אירוע נוסף שלדוד היה חלק נכבד בו היה ההרעלה ברפת איל "לפני כמעט שני עשורים היתה הרעלה בשוגג ברפת איל שבמהלכה מתו יותר ממחצית הפרות ואני הייתי ממשקמי הרפת. באותה תקופה רפת מבקיעים נסגרה ואז בחרתי מתוך הרפת הזו את עילית הפרות שבלטו בביצועיהן והעברתי אותן לרפת אייל. כיום ובמשך שנים לשמחתי רפת אייל מצטיינת בביצועיה".

טיפוח הרפת הישראלית ביחס לעולם?

"הודות לספר העדר ולאופן הריכוזי בה נאספים הנתונים הרפת בישראל היא הרפת עם מסד נתונים המהימן ביותר בעולם וזה מאפשר שליטה בקרה והכוונה של יעדי הטיפוח בהתאם לצרכים. כל עוד בחמישים הפרים הראשונים המדורגים על ידי האינטרבול, (ארגון גג המקבל את כל נתוני הפרים מכל העולם ומדרג אותם לפי מדינת המטרה ששותפה בארגון) אנחנו מופיעים עם כמה פרים אז אנחנו משיגים את המטרה ובעלי יכולת להתחרות עם שאר העולם".

היית גם המוביל של פרויקט "דור ההמשך" שילוב תלמידי בתי הספר החקלאיים בענף.

"כן, נכון, לדעתי פרויקט חשוב מאוד, זה היה ניסיון שילוב דור ההמשך בבתי הספר החקלאיים שלמדו במגמת רפת.

אפרים עזרא: "איש יקר"

אפרים עזרא, מי שעבד בצמוד עם דוד במשך שנים רבות :"דוד איש יקר המאחד בתוכו רפתנות ברמה של ניהול רפת, מכיר את הפרטים הטכניים והניהול הגבוה, החלק הכלכלי והניהול הביולוגי. מילא מגוון תפקידים והיה לו חלק חשוב בכל תחום הטיפוח ברפת החלב. מאחל לו בהצלחה גדולה ואני מקווה שהוא יישאר איתנו ולא ייפרד כל כך מהר".

הדבר החל מתוך צורך והבנה כי אנו חייבים לטפח ולהשקיע בדור המשך צעיר לרפתנים שהולכים ומתבגרים. עשינו את זה במשך 3 שנים רצופות במתכונת של הכנס בירושלים והדבר נחל הצלחה רבה. למסגרת הזו היו שותפים 7 בתי ספר ובשיא השתתפו בפרויקט למעלה מ-100 תלמידים. לקורס הבאנו מרצים שונים מהענף שנתנו לתלמידים מידע מעשיר ומעניין על רפת החלב הישראלית. לצערי העניין נפסק מטעמי ביורוקרטיה ותקציב".

שימשת גם כבורר לחלוקת עדרים בין שותפים ברפתות משפחתיות שהתפרקו?

"נכון, חילקתי את העדרים בצורה כזו שאף צד לא יקופח, בהתאם לגודל המכסה של כל אחד מהשותפים. זה היה מאתגר מורכב ומעניין אך ניראה שצלחתי אותו בהצלחה". דוד גם שימש כיו"ר וועד עובדי ההתאחדות במשך עשר שנים רצופות, בתקופתם של מאיר בראון ויעקב בכר. במהלך התקופה הזו הביא דוד לראשונה, חתימה על הסכם עבודה קיבוצי שלא היה קיים קודם. ההסכם שיפר וקיבע את תנאי ההעסקתם של עובדי ההתאחדות והכניסם תחת קורת גג מאחדת.

איך אתה רואה את הענף היום?

"הענף נמצא באיום מתמיד כבר הרבה שנים, האיום מגיע מכמה כיוונים: חוסר הבנה של הממשלה בחשיבות חקלאות כחול לבן במיוחד ביישובי הפריפריה. חוסר המודעות שאם לא יהיו שטחים ירוקים תהיה השתלטות לא רצויה עליהם, פתיחה של היבוא עם בקרה מועטה או שכלל אינה קיימת לטובת תוצרת מיובאת שמסובסדת ע"י ממשלות בחו"ל, שחיקה במחיר המטרה, אי הגדלה של מכסות הייצור למרות הגידול באוכלוסייה, התבגרות הרפתנים ומחסור בכוח אדם, אי כניסה של צעירים שרואים בענף מקצוע לחיים, מגבלות על כח עזר מחו"ל. מגבלות איכות הסביבה שדורשת השקעות מרובות ועוד כהנה וכהנה. אני רוצה להיות אופטימי ולקוות שהענף ישרוד את התקופות האלה ואף ימשיך לצמוח". היישום של המילה ציונות תפתור את כל הבעיות שצוינו לעיל. נראה היום שהערך "ציונות" היא מילה שממעטים להשתמש בה, או שהיא מפורשת אחרת מהבנתנו".

ולסיום מה התוכניות לשנים הבאות?

דוד מחייך "שאלה קשה, אני חושב שאשאר חלקית בענף בצורה כזו או אחרת, אני מאוד אוהב את הענף הזה, יש לי קשר ארוך שנים עם הרבה רפתנים עם חלקם ברמה של חברות קרובה. ישנן רעיונות נוספים שישומן נבדק כעת. מה שבטוח, אני סקיפר וכעת יהיה לי זמן לצאת לים ולשוט הרבה יותר כי זו אהבה גדולה שלי. וכמובן שיהיה לי זמן איכות רב יותר לילדים ולנכדים". ▲

קרסומוטורס
ציוד ומיכון חקלאי

DEUTZ FAHR

הטרקטור המוביל בעולם לרפתות
עכשיו בהטבה חסרת תקדים

- **אחריות 3 שנים/4000 שעות**
- **טיפולים עד 2400 שעות**

* המוקדם מביניהם

הבחירה של החקלאים!

לפרטים נוספים - טל': 077-8049235 | כתובת: האורגים 27, חולון.

כפוף לתקנון, התקנון המלא מופיע במשרדי החברה

שרית יוקר
"כל כך חשוב לשמור על הרפתות המשפחתיות"

ראובן זלץ

שרית יוקר, מנהלת הרפת בבית הספר החקלאי בנהלל וחשוב לה מאוד להשמיע את קולה ולא פחות חשוב, לשמוע אותה. ולאו דווקא כי היא אישה ורפתנית, שרית מרגישה שאין מי שיצעק את צעקתן של הרפתות המשפחתיות הקטנות, ההולכות ונעלמות מהנוף הישראלי. שרית "קשה להפריז בחשיבות הרפת המשפחתית למסורת, לשורשים שלנו, לעבודה העברית, לערכים ולציונות". רגע לפני יום האישה הבינלאומי, לשרית יש מה לומר גם בעניין זה. ולמרות הכל, ראיון מלא תקווה למציאות טובה יותר ●

באה מאהבה. שרית יוקר

לתפוס את שרית זו משימה לא פשוטה, האישה לא עוצרת לרגע ותזזת בחינניות בין בית הספר בנהלל, הרפת המשפחתית במושבה יוקנעם, מטלות משפחתיות, עשיית גבינות וכן, יש לה זמן להיות אמא במשרה מלאה. ככי כה זה עם נשים, הן מספיקות הרבה יותר מאיתנו הגברים. שרית יוקר, 44 "מרגישה כמו בת 16 בזכות הילדים" נשואה לארנון, לזוג 2 בנות, המשפחה מתגוררת ביוקנעם המושבה. מגיל 18 שרית ברפתות, הירושלמית במקור שנחשפה לרפת בקיבוץ אפיקים לאחר שהגיעה כבת גרעין ופשוט התאהבה ומאז היא בענף, כן, היא אומרת, ככה, פשוט. שרית "אני יודעת שזה נשמע בנאלי ונורא דביק אבל זו האמת, התאהבתי בענף ולא רואה את חיי ללא ענף החלב ורפת והחיים שלחו לי בן זוג ובעל שהוא ממשפחת רפתנים, ככה שהכל מסתדר כמו שצריך". היא עבדה ברפתות קיבוציות עד שהכירה את בעלה

ארנון יוקר. הם נפגשו לראשונה בקורס פוריות במפעלי 'העמק 'והחלו לצאת רק לאחר שנפגשו שוב, לאחר כשנה, בקורס ניהול רפת במדרשת רופין והשאר זו היסטוריה. ארנון דור רביעי למשפחת רפתנים במושבה יוקנעם, הוריו של ארנון, יוסי ובטי עדיין מתחזקים את הרפת המשפחתית בעזרתם של שרית וארנון ובני משפחה נוספים. שרית "הרפת אצלנו בבית היא מאוד מאוד נוכחת וחשובה לנו, בעיקר בגלל האפקט החינוכי חקלאי, כי רפת זה לא רק לחלוב פרות, זה הרבה מעבר לזה. רפת זה ציונות, שמירה על החקלאות והנצחת המסורת המשפחתית. אני רואה את השמירה על הרפת המשפחתית כערך עליון וכל הנושא הזה מאוד חשוב לי לארנון ולמשפחה שלנו".

תחביב שיהפוך למקצוע

לפני כשנתיים החלה שרית לעשות גבינות, בינתיים זה אמנם רק תחביב אך מי שמכיר את שרית והאנרגיה שלה, יודע כי בקרוב זה יהפוך למקצוע נוסף. שרית "אני מאוד מקווה שלא ירחק היום והגבנות תהפוך למקצוע שלי, כמובן כתוספת לרפתנות. מקווה שאוכל להתפרנס מעשיית גבינות כי זה עוד פן שמאוד מעוניינת לפתח. בינתיים אני עושה גבינות לפעמים בעזרת בנותיי ואולי יום אחד כל המשפחה תוכל לקחת את זה צעד אחד קדימה. למדתי בשני קורסים של גבנות של משרד החקלאות ונסעתי ללמוד בצרפת ובספרד, מאוד נהנית מהעשייה הזו, סוג של תרפיה לאחר העבודה היום יומית".

גבנית לעתיד?

שרית צוחקת "כן, אני אוהבת ליצור באופן כללי וזה תחום המסקרן ומאתגר אותי מאוד. אני מתנסה בכל סוגי הגבינות, קשות, רכות, והתחלתי להכין גם מלבי עם בנותיי בתקופת הקורונה, כי חיפשנו איך להמתיק לאנשים כאן את היום. אני שמחה שאנשים אוהבים את המלבי שלנו, אז החבר'ה טעמו ואהבו לשמחתי הרבה".

החקלאות המשפחתית נעלמת מיוקנעם, עצוב לא?

"נכון, מאוד עצוב, נשארנו רק 3 רפתות קטנות במושבה, לצערי זה הולך לכיוון של משהו שאיננו כדאי, זו עבודה שוחקת וזה ענף קשה לעבודה. מה גם שהרווחיות נשחקת והמדינה כנראה לא רוצה רפתות קטנות. אנחנו מאוד אוהבים את הענף ונאחזים ברפת המשפחתית אך יש המון רפתות עם בעיות של דור המשך ולצערי לא מעט רפתות משפחתיות הולכות ונסגרות ולכן, בין השאר אני עובדת בתחום החינוך ומנסה בכל כוחי להעמיד דור צעיר של רפתנים באמצעות העבודה החינוכית בבית הספר בנהלל".

נראה שהמדינה וויתרה על הרפתות המשפחתיות?

"לצערי זה נכון, הכל הולך לכיוון תעשייתי גדול, בכלל כל העסקים הקטנים נשחקים לא רק בתחום הרפת וזה מאוד עצוב, כי אני מאמינה גדולה בעסקים משפחתיים, קטנים, המתפרנסים בכבוד, בעבודה משפחתית, מסורתית. אני הייתי רוצה שהמדינה תעודד רפתות קטנות כי החשיבות שלהן היא הרבה מעבר לכלכלית".

מחשבות על עתיד הרפת המשפחתית?

"ההורים של ארנון כבר די מבוגרים והעבודה הקשה ברפת מתחילה להיות קשה להם. ויש בהחלט מחשבה לעתיד. ארנון כבן ממשיך, חזק מאוד ורוצה את הרפת אך זה לא פשוט בכלל. כשאני רואה רפתות משפחתיות באירופה ואיך הם

חוויה חינוכית. לידה ברפת בית הספר

ציונות ורפתנות

רפת משפחת יוקר במושבה יוקנעם עדיין עובדת ומייצרת חלב ובמשפחה מאוד מקווים שכך גם יהיה בשנים הבאות. הסיפור של רפת יוקר הוא הסיפור של הרפתות המשפחתיות הקטנות, ההולכות ונעלמות מהנוף הישראלי וזו בכיה לדורות. רפת קטנה של 700 אלף מכסה, 3 חליבות ביום, מזון של חברת מילובר מכפר מכבי, מכון חליבה משנת 1980 ששודרג לפני שנתיים למכון של scr. מי שהקים את הרפת זו סבתא של ארנון, תילדה שהגיע מפולין בשנת 1934 במסגרת משחקי המכביה, היתה ספורטאית ומתנדבת בהגנה. הגיע ליוקנעם בשנת 1936 אחת משתי הנשים שהיו אחראיות על הסליקים במושבה. נשארה בארץ בגלל הציונות, התחתנה ביוקנעם בשנת 47 עם סבא יצחק. לזוג היה משק מגוון של אווזים, תרנגולות גידולי ורפת קטנה. הורים של אבא. ארנון "עצוב מאוד שהמדינה לא מעוניינת לשמור על חקלאות כחול לבן, על מסורת, על ערכים. אני מקווה שנצליח לשרוד את הגל הזה, אנחנו עושים הכל בכדי לשרוד את זה, לא מוותרים".

משפחת רפתנים. שרית ארנון והבנות

שרית "רפת זו תפיסת חיים, דרך חיים ויש לעשות כל מאמץ לשמר את הרפת כמו גם את החקלאות כחול לבן. אסור לנו לשכוח מאיפה באנו. ההתיישבות העברית, אם זה יעלם, איפה נהיה עוד כמה שנים, נהפוך למדינה ללא נשמה, חסרת ערכים חשובים של עבודה עברית.."

משמרים את המסורת המשפחתית, הגבינות שלהם, כל רפת מייצרת חלב לגבינות שהם מייצרים, אני מאוד מקנאה. מאוד מתחברת לקונספט המשפחתי הזה ומאוד מייחלת שזה יקרה גם כאן אצלנו בישראל".

אז מה באשר לעתיד?

"אני מאוד מקווה שישמרו יותר על הרפתות הקטנות, זה כל כך חשוב לעתיד המדינה מהבחינה החינוכית, ערכית, ציונית, מסורתית. אפשר לשלב את הרפתות כענף תיירות מצליח, וכמובן למשוך את דור העתיד לעבודה ברפת. אולי אני נאיבית, אבל אני מאוד אוהבת את הרפתות הקטנות, כי זה בנפשנו. ככול שהרפתות נעשות תעשיות, גדולות, זה הופך לעוד תעשיה ממוכנת וחסרת נשמה, ללא לב. בני האדם צריכים לב, נשמה, אהבה, אחרת מה נשאר לנו. צריך להבין, כל רפת שנסגרת, לעולם לא תחזור, זהו נגמר, זה גלגל שאי אפשר להחזיר אחורה. המושבים יהפכו לנדל"ן וזה עצוב. ראינו בקורונה כמה ענף המזון חשוב שיהיה עצמאי כאן בישראל ולא תמיד הגודל קובע. הייתי מאוד רוצה שישמרו על

הגבינות של שרית, תחביב שיהפוך למקצוע

הרפתות הקיימות, המשפחתיות, הקטנות, שהממשלה תבין עד כמה חשובה העבודה המשפחתית המשמרת מסורת של עשרות שנים. זה כל כך חשוב לנוף הישראלי כמו גם לציונות בארץ ישראל. רפת זו תפיסת חיים, דרך חיים ויש לעשות כל מאמץ לשמר את הרפת כמו גם את החקלאות כחול לבן. אסור לנו לשכוח מאיפה באנו. ההתיישבות העברית, אם זה יעלם, איפה נהיה עוד כמה שנים, נהפוך למדינה ללא נשמה, חסרת ערכים חשובים של עבודה עברית".

חשיבות העבודה בצוות?

"כשעבדתי ברפתות הקיבוציות תמיד היה חשוב לי לייצר הווי חוויתי, חברי שלא באים לעבודה רק לעבוד וללכת הביתה אלא לתת ערך מוסף שהעובדים ירגישו שייכות, נכונות ומוטיבציה, דבר המשפיע על איכות העבודה והכל תלוי בגישה של המנהל".

נשים ברפת החלב?

"בתקופה האחרונה מתגבשת קבוצת מנהלות ברפת החלב, כרגע יש כ-13 נשים והכוונה להתפתח ולהפוך את הקבוצה למשהו קבוע מאוד מגבש. כעת אני בונה איזה קורס שאני מקווה להשיג לו מימון. קורס שייתן כלים ניהוליים לנשים בענף המתמודדות עם קונפליקטים בתחומי ניהול. אני חושבת כי מאוד חשוב שתהיינה נשים רבות ככול האפשר ברפת ובצאן והכוונה היא לייצר חוויה נשית בענף שהוא גברי מאוד".

היית רוצה עוד נשים בענף?

"בטח, אם דברנו על לב ואהבה, הרי שלנשים יש לב ענק וניהול אחר מגברים, נשים יודעות להיות אסרטיביות ומקצועיות, אך לדעתי אנחנו עובדות ממקום של אהבה אימהית ועם פחות אגו וזה מאוד חשוב לעבודה יום יומית. תראה למשל את רפת צאלים, מנוהלת על ידי נשים ונחשבת לאחת מהרפתות טובות בארץ.

את מנהלת רפת בית הספר חקלאי נהלל, יש עתיד?

כן, הרפת שלנו בבית הספר קטנה, מכסה כמיליון ליטר לשנה אך זו רפת טובה ומתפקדת היטב. העבודה עם בני נוער לא תמיד פשוטה, היא זו עבודה מאתגרת אך טומנת בתוכה חוויה חינוכית עצומה ומלאת סיפוק. זו עבודה מורכבת מבחינת הרכב התלמידים וגילם והכוונה שלנו היא לייצר חוויה חינוכית, לימודית. יש תלמידות ותלמידים הלומדים מגמת רפת לבגרות ויש גם כאלה המתאהבים בענף ונשארים איתנו כחלק מהצוות החינוכי ומובילים חניכים צעירים מהם, למשל תלמיד י"א חונך תלמיד בכיתה ח'". ▲

מיכליות ואקום

לשאיבה פיזור והצנעת זבל רטוב

Tene Agro

טל. 04-6375252 | 054-492-1092 | 058-434-8671 | קיבוץ מענית 3785500

www.TENEAGRO.com | Marketing@teneagro.com

לפני כשלוש שנים ערכתי ראיון מקיף ומעמיק עם ד"ר עודד ניר, מי שהיה האורים ותומים בכל הקשור לבריאות העדר ופיתוח רפואת העדר בישראל, הריאיון נערך לרגל חגיגות ה-100 ל"החקלאית". לפני כחודש בגיל 87, ב-26.1 נפטר עודד ניר. אנחנו ב'משק הבקר והחלב', החלטנו לפרסם שוב את הריאיון עם עודד שבו ניסינו לשרטט את תחנות חייו, של האיש המיוחד והנדיר הזה. אנחנו מביאים דברים שנכתבו, נאמרו על האיש שהיה לאגדה בחייו.
נפרדים מעודד. יהי זכרו ברוך!

עודד ניר
אגדה עוד בחייו

ראובן זלץ

ד"ר עודד ניר הוא אגדה בחייו, האיש שהמציא את רפואת העדר בישראל ובעולם, מי שהיה רופא אזורי וראשי ב"החקלאית", ראש השירותים הווטרינריים בישראל, תא"ל במיל' וחתן פרס קפלן. הסיפור של עודד ניר הוא סיפור מופלא על ציונות, ערכים, תעוזה ובעיקר אהבה גדולה לבעלי חיים וראש יהודי מפותח שהפך לשם דבר בעולם כולו. שילוב של פטריוטיות ישראלית, שירות צבאי ארוך ואהבת הארץ. חייו היו יכולים בקלות למלא ספר על תולדות הרפת הישראלית ופרק נכבד על תפקידיו הצבאיים, ולמרות כל פעילותו ועשייתו עודד ניר אומר "זוכר את עבודתי בחקלאית כשיא הקריירה". סיפור על איש מופלא ששינה לעד את הרפואה הווטרינרית בישראל ●

"החקלאית שאני מצאתי עבדה כבר בדפוסים המוכרים לנו כיום, נכון הרופא היה אז חצי אלוהים, ולא היו כמובן טלפונים ניידים, שרוולי פלסטיק וגם לא היתה זריקת פרוסטגלנדין, כך שהיינו מורידים גופים צהובים על מנת להביא את הפרה לדרישה"

אי אפשר להפריז בתרומתו של עודד ניר לרפת הישראלית, 37 שנות עבודה בחקלאית ומי שלמעשה המציא את רפואת העדר הישראלית. בן 83, יליד חיפה, נשוי לעפרה, ילידת ירושלים, לזוג 3 ילדים, עינת הבכורה, עודד מספר על בחירת השם "היות שהתחתנתי עם עפרה ששמה מתחיל בע' חיפשנו שם לבת באות ע', ואז לא היו שמות המתחילים באות זו, אז לקחתי את ספר העדר ושם מצאתי את השם עינת". הבן עמרי (שנהרג לפני 3 שנים בניסיון להציל את בנו עילי במהלך טיול בנחל צאלים) והבת עדילי. עודד החל את לימודיו בבית הספר הריאלי ולאחר תקופה קצרה עבר לבית הספר החקלאי בפרדס חנה. הוא התגייס לצבא בשנת 1955 לשירות בצנחנים, לחם במבצע קדש וצנח במתלה. לאחר השחרור נסע ללמוד רפואה וטרינרית בליברפול אנגליה "חשבתי ללמוד אחד משני המקצועות, או תורת הקרקע או בקר, חשבתי בכלל לגדל פרות ובסוף משיקולים שונים החלטתי על לימודי ווטרינריה, ומאז אני בתחום, חולק את אהבתי יחד עם שירות צבאי ענף".

מספר עודד "אמנם השתחררתי בשירות פעיל בדרגת סג"מ, אך במהלך שירות המילואים השתחררתי לבסוף בדרגת תא"ל. התפקיד האחרון שעשיתי בצה"ל היה מפקד אוגדה מרחבית של עמק הירדן והבקעה. הצלחתי לאזן בין הצבא לעבודתי כרופא, הייתי חוזר ממילואים ביום חמישי בערב ובשישי הייתי כבר עם הפרות באיזו רפת". ונחזור להתחלה, עודד חזר מלימודיו בשנת 1963 וכעבור שבוע התקבל כרופא מחליף בחקלאית. עודד: "כבר כשלמדתי באנגליה הבנתי שאני רוצה לעשות פרקטיקה בחיות גדולות, אז, שלא כמו היום, לא היו רופאים, וד"ר שטורמן שהיה הרופא הראשי בזמנו קיבל אותי לעבודה".

הרופא כחצי אלוהים

על תחילת דרכו בחקלאית ועבודתו כרופא אזורי מספר עודד: "החקלאית שאני מצאתי עבדה כבר בדפוסים המוכרים לנו כיום, נכון שהרופא היה אז חצי אלוהים, ולא היו כמובן טלפונים ניידים, שרוולי פלסטיק וגם לא היתה זריקת פרוסטגלנדין, כך שהיינו מורידים גופים צהובים על מנת להביא את הפרה לדרישה. העבודה הראשונה שלי כמחליף היתה כשהחלפתי את ד"ר אהרון שפירא באזור חוף הכרמל והורדתי גוף צהוב לפרה. בבוקר אני מקבל טלפון מד"ר שפירא המבשר לי כי הפרה שהורדתי לה גוף צהוב, מתה. אירוע המתרחש אחת ל-6,000 פרות. ואז כמובן המפלט הראשון שהיה לי היה הצבא, אבל לבסוף התגברתי. כל כישלון שלי בעבודה היה מייסר אותי. גרנו אז בחיפה וכרופא מחליף עבדתי בעיקר בצפון הארץ והגעתי לעתים עד נתניה". אך עודד ניר לא התכוון לעצור, לא כרופא ובטח לא שאיש צבא. עודד: "בזמנו היה רופא בחקלאית שקראו לו ד"ר מלכין, איש יקר שפיתח אחרי עשרות שנות עבודה, אלרגיה לפרות כך שהיו צריכים להוציא אותו מהעבודה וחילקו את אזורו לשניים ואני קיבלתי חצי". עודד ממשיך בחיוך "כל אחד נתן לי את מה שהוא לא רצה כי הייתי צעיר ועדיין לא הייתי רופא אזורי, אז קיבלתי את כל מושבי הגליל המערבי שפעם היה המון בקר והיום אין כלום. מושבים כמו בצת, לימן, בוסתן הגליל וגם קיבלתי את קיבוץ שמרת ואף את תחנת הניסיונות בעכו של משה בלייברג. אחת העבודות העיקריות שעשיתי היה לקטלג את המאמרים במשרדי החקלאית בחיפה, עדיין לא עסקתי ברפואת עדר אבל קרו כמה דברים שהצליחו לי". הדבר החשוב והעיקרי זה המומים המולדים שהחלו להתרחש בסוף שנות ה-70 והחלו דווקא באזורו של עודד: "אומרים שדברים לא קורים סתם, החלו להיוולד וולדות מתים ולעתים נקראתי בדחיפות לבצע ניתוחים קיסריים. ואז ביצעתי את המחקר הראשון שלי שאפיין את המחלה הזו, שקבע כי לפי מועד ההדבקה ניתן לנבא כיצד ייצא הוולד, עם ראש מלא מים או רגליים עקומות. בסוף המחקר שלי קבעתי כי זו מחלה המועברת על ידי וירוס. כיום היא מחלה אנדמית אליה רוב הפרות מחוסנות בחיסון טבעי. לפי העדויות קבעתי שזה ויראלי ולאחר מספר שנים היפנים הצליחו לבודד את הווירוס וקראו אקבנה ומאז המחלה נקראת כך". מאז עשה עודד ניר עשרות רבות של עבודות, אך הוא מחשיב את עבודתו בנושא זה כמוצלחת ביותר.

וטרינריה וצבא

בתחילת שנות השבעים התקבל עודד כרופא אזורי קבוע בחקלאית באזור הגליל המערבי, הוא היה רופא אזורי עד שנת 1977 ואז חתם קבע לשנה. עודד קיבל פיקוד על חטיבת מילואים ואז התבקש ללכת ללמוד במכללה לביטחון לאומי.

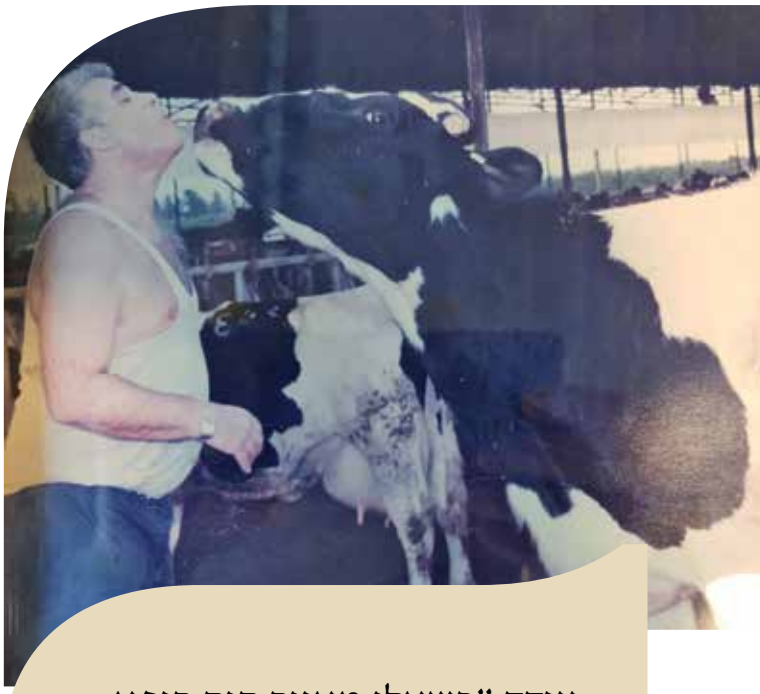

עודד "כשאלי מאייר היה רופא ראשי, החקלאית עמדה לפני התמוטטות. היו עליה שני איומים עיקריים: האחד, של חברת גרנות, גוף כלכלי גדול, והאיום השני כפר יהושע. שני הגופים רצו לקחת רופאים ולפרוש מהחקלאית. ואז התאספו כמה רופאים שהחליטו להציל את החקלאית והם הצליחו לפתור את המשבר, אני שמח שהייתי חלק מקבוצת רופאים זו, כי אין תחליף לחקלאית"

עודד: "היינו המחזור השני במכללה ואת עבודת הגמר שלי עשיתי על כדאיות כלכלית להעברת מים למוצבים". לאחר שסיים בהצלחה את לימודיו במכללה, חתם עודד קבע לשנה נוספת שבסיומה היה צריך לקבל החלטה האם להמשיך בקבע או כדבריו "לחזור לפרות שלו". ההחלטה מבחינתו היתה לחזור לפרות ובדרגת אל"מ הזדכה על המדים וחזר לחקלאית ולאזור שלו שנשמר במיוחד עבורו. עודד: "בשנים שלא הייתי המושבים שהיו בתחום אחריותי התחסלו כתוצאה מהשינויים בענף החלב. כשחזרתי לעבודה לאחר לימודיי במכללה, הרגשתי שחסר לי משהו בעבודה ברפתות וזה בעצם דחף אותי להסתכל על הרפת גם בהיבט הכלכלי וגם קרו כל מיני אירועים בתקופה שנעדרתי. למשל, המחקר שערכתי על נושא הפרה השמנה: בקיבוץ איילון ראיתי פרות יפות וגדולות נופלות ומתות ואז התברר שיש להם כבד שומני, בעקבות כל הדברים הללו החלטתי שאני כל יום מבקר בכל רפת פרט

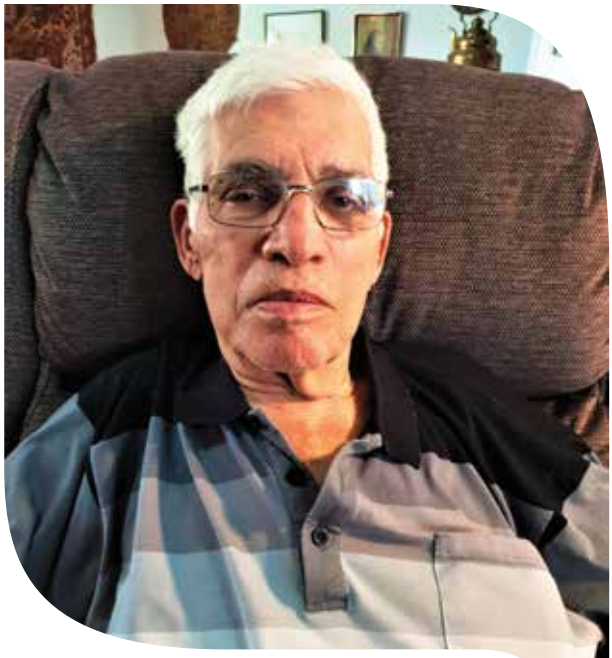

האיש שהמציא את רפואת העדר. ד"ר עודד ניר

לימי שישי ושבת. ואז שמתי לב לדלקות רחם, וכל הדברים שלא ממש רואים באם אתה מגיע רק פעם בשבוע והפרה לא נמצאת במעקב. זו בעצם ההתחלה מבחינתי של רפואת העדר, שהחל בבריאות בהמלטה". בתחילת שנות התשעים באו מהצבא והציעו לעודד להיות מפקד אוגמ"ר צפוני, אך הוא החליט שהוא לא חותם יותר קבע ומתמקד בבקר.

רופא ראשי ורפואת העדר

אך אחד כעודד לא ישקוט על שמריו לאורך זמן, כשהיה רופא אזורי, שימש עודד גם כמפקד אוגמ"ר במי'ל "הייתי מגיע הביתה בצהריים לאחר סיבוב ברפתות, עפרה היתה נותנת לי שקית עם כריכים והיה מגיע נהג ולוקח אותי למשמרת שניה בצבא". בתחילת שנות התשעים התחלף מנכ"ל החקלאית ומונה מאיר בן מאיר שהיה אישיות דומיננטית וחזקה והוא החליט שצריך לרענן ולהחליף את הרופא הראשי, ולמעשה כפה על הרופאים את עודד ניר שנכנס לתפקידו כרופא ראשי. לאחר 5 שנים בתפקידו החליט עודד לסיים את התפקיד ולהתמקד רק ברפואת העדר. חשוב לציין כי בכל תקופה זו המשיך עודד להיות גם רופא אזורי, היה לו מחליף לסיורים באמצע השבוע אך עודד היה עורך את הביקורים ועוקב אחר רפואת העדר ברפתות. עודד "כשאלי מאייר היה רופא ראשי, החקלאית עמדה לפני התמוטטות. היו עליה שני איומים

משפחת ניר

עיקריים: האחד, של חברת גרנות, גוף כלכלי גדול, והאיום השני כפר יהושע. שני הגופים רצו לקחת רופאים ולפרוש מהחקלאית. ואז התאספו כמה רופאים שהחליטו להציל את החקלאית והם הצליחו לפתור את המשבר, אני שמח שהייתי חלק מקבוצת רופאים זו, כי אין תחליף לחקלאית". על רפואת העדר מספר עודד: "רפואת העדר זה לא רק הדוחות, רפואת העדר זה הביקור היומי במשקים, והדוחות הם רק חלק מהמערך. לכן, בזמנו עשיתי הסכם עבודה עם הרופאים כשהייתי רופא ראשי שבו הוגדרה עבודתו של הרופא. אחד הדברים שעשיתי כרופא ראשי היה לשחרר את החקלאית מעול של כל אותם בעלי חיים שלא הכניסו כסף, כמו סוסים, התחלתי את נושא התשלום היחסי, שזה אומר תשלום לפי מספר הראשים. פתאום רפואת העדר הפכה לנושא חשוב ושום גוף אחר מלבד החקלאית לא היה מסוגל לעשות זאת, רופאים פרטיים, ממשלה אף אחד לא הצליחו להפיק את הדוחות הללו. מבחינתי, רפואת העדר אומרת שיש את הפרה הבודדת ויש את העדר. בפרה הבודדת יש את הצורך למעקב שגרתי פרטני, ואילו רפואת העדר זה שימוש בנתונים שאספנו מהפרה הבודדת, להציב יעדים ולאחר מכן לנתח את הממצאים, להגיע למסקנות ולבדוק ולהמליץ אם ההמלצות תקפות. במהלך השנים פיתחתי תוכנה שניתחה את הנתונים שנאספו ברפתות והפיקה דו"ח כולל מכתב אוטומטי שאיתו הגענו אל הרפתן".

החקלאית ללא רפואת העדר?

"קשה לתאר את הרפואה הווטרינרית ואת רפת החלב ללא רפואת העדר. בעצם ההישג השני הכי גדול שעשיתי בחקלאית זה שהעברנו קורס של שנתיים, פעם בשבוע לרופאים בנושא רפואת העדר. לאחר הקורס עשינו עבודה שהשוותה בין הרפתות של רופאים שעברו את ההכשרה לבין הרפתות של הרופאים שלא, והתברר שהרופאים שהיו בקורס, הרפתות שלהם הצליחו יותר".

על ההמשכיות והצלחת רפואת העדר אומר עודד: "אני רואה זאת לטובה ובאהדה גדולה שחרף הפיתוי של הרופאים הצעירים שלא "ללכלך ידיים" עם הרפה הבודדת, עדיין רובם ככולם עושים זאת ומתמידים בעניין. ללא זה אין בכלל על מה לדבר על רפואה ברפת. גם בזמני, ובטח היום, מגיעים מכל

עודד מקבל את פרס קפלן מראש הממשלה רבין ז"ל

"מי שחושב שהוא יכול לעשות כאן רפואה חכמה בלי טיפול פרטני לפרה הוא טועה טעות מרה משום שהרפתן הישראלי לא ירצה את החקלאית אם הרופא רק ייתן עצות, כבר היינו בסרט הזה..."

רחבי העולם ללמוד על רפואת העדר שלנו. בדנמרק חוקק חוק המחייב את הרופא להיכנס באופן שגרתי וקבוע לרפת, זה חוק שהועתק מהחקלאית ועל כך אני גאה כי בהנמקה של החוק אנחנו מוזכרים".

איך לדעתך תיראה בעתיד החקלאית?

"מי שחושב שהוא יכול לעשות כאן רפואה חכמה בלי טיפול פרטני לפרה הוא טועה טעות מרה משום שהרפתן הישראלי לא ירצה את החקלאית אם הרופא רק ייתן עצות, כבר היינו בסרט הזה... יש את הפרה הבודדת ויש את העדר, ואחת לא יכולה בלי השני". עודד ניר שימש גם כראש השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות משנת 2000 ועד שנת 2005. בשנת 2010 סיים את עבודתו כפנסיונר בחקלאית, וב-5 שנים האחרונות שימש כיועץ מדעי בחברת אפימילק ואף לאחר הפנסיה המשיך באפימילק עד 2019. ד"ר עודד ניר, האיש שבמו ידיו וחזונו שינה לעד את הרפואה הווטרינרית בישראל וללא ספק, מועמד של כבוד לפרס ישראל. כי יש אנשים שלעולם ייזכרו כמפלסי דרך. עודד ניר הוא ללא ספק אחד מהם. ◀

נפרדים מעודד

איגרת שנשלחה לרופאי החקלאית ע"י ד"ר קניגסוולד, הרופא הראשי, לאחר היוודא דבר פטירתו של עודד ●

"אתמול בבוקר נתבשרנו על מותו של עודד ניר. עודד, שמילא תפקידים רבים וחשובים בחייו בתחום הווטרינריה, בצבא ועוד, היה רופא ראשי של החקלאית במהלך שנות התשעים עד מינויו למנהל השירותים הווטרינריים. ניתן לקרוא על פועלו בערך הוויקיפדיה אותו כתבו עימו נכדיו:

https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%A2%D7%95%D7%93%D7%93_%D7%A0%D7%99%D7%A8#cite_note-2

כמי שממלא את התפקיד אותו מילא עודד ניר אני יכול להסכים לדימוי הלטיני:

nanos gigantum humeris insidentes, שמשמעו ננסים היושבים על כתפי ענקים. המשך המשפט נוגע ליכולתנו לראות רחוק מהם אך בזכותם. תרומתו של עודד ניר לרפואת בקר החלב בכלל ולחקלאית בפרט הייתה עצומה. שיטות העבודה במשק ורפואת העדר המתקדמת אותן הביא לחקלאית לאחר שנות עבודה והתנסות רבות, הפכו את החקלאית למה שהיא היום. העובדה שפיתוח שיטת העבודה נעשה תוך כדי עבודת השדה מעוררת הערצה. במספר שיחות שהיו לי אתו ציין תמיד את העובדה שמכל מגוון התפקידים שמילא בחייו, תפקיד הרופא הראשי היה המרתק והמשמעותי ביותר. החקלאית הייתה יקרה לו מיומו הראשון כרופא בשדה ועד יומו האחרון. אני מוסר מכאן את תנחומי החקלאית למשפחת ניר".

אופי "עודד היה המנטור שלי"

אופי רייך, מי שכיהן כמנכ"ל החקלאית כ-20 שנה ועבד בצמוד עם עודד מספר על האיש. אופי: "את עודד הכרתי לפני כ-25 שנים, כשהגעתי להיות מנהל החקלאית והוא היה מנהל רפואת העדר, שזה בעצם פיתוח של עודד, שהיה חידוש בקנה מידה עולמי. על פיתוח זה הוא קיבל את פרס קפלן ולדעתי היה מגיע לו פרס ישראל, רק מן הראוי. לעודד היו לו הרבה תכונות טובות ותכונה אחת שהיתה טובה ולעתים קצת פחות – הוא היה ישיר ולא ידע לעגל פינות. כשהגעתי לחקלאית הוא הציג בפניי את הקשיים של עבודת הרופא שראה אותה במיקוד של הרופא כמטפל בעדר כולו ולא רק בפרה הבודדת. הוא אהב את הרפתנים ואת הפרות שלהם. אתן לך דוגמא, בזמנו, כשרצו להביא לארץ הורמון אותו מזריקים לפרות ומגדיל את תפוקת החלב, עודד התנגד בטענה שההורמון יפגע משמעותית בבריאותן וברווחתן של הפרות. עודד טען בתוקף כי אנחנו חייבים לייצר פרות בריאות ועל כך שם דגש לאורך כל השנים. עודד למעשה היה המנטור שלי, גם לאחר שעזב את החקלאית לטובת משרד החקלאות. שמרתי איתו על קשר עמוק לאורך השנים. אחד הדברים שהוא טען בתוקף, כי לרופא אסור להרוויח ממכירת תרופות, מחשש לניגוד עניינים וכך עשינו. איש ישר, חרוץ באופן קיצוני, מאוד קשוח, אישיות ערכית, גאון מבחינת היכולות וציוני גדול".

אפרים עזרא "איש יקר ומיוחד"

אחד מהאנשים שעבדו קרוב מאוד מול עודד ניר היה אפרים עזרא הנחשב אף הוא כאחד מהאנשים המשפיעים על רפת החלב וכמי שתרם תרומה מכרעת לפיתוח את ספר העדר. על עודד אומר אפרים "הקשר שלי עם עודד היה בעיקר בתחום המחקרי, הוא האיש שפיתח את רפואת העדר ואנשים מכל העולם הגיעו ללמוד את התורה ממנו. הייתי מגדיר אותו כווטרינר שטח, כמפתח תוכנה, חוקר ומיישם ידע לשטח ולרפתן. הוא ללא ספק אחד החשובים והגדולים בתחום המחקר יישום ופיתוח מודלים בענף הבקר ורפואת העדר. איש יקר ומיוחד".

איתי ברק

מרגע כניסתי לתפקיד מנכ"ל החקלאית לא הפסקתי לשמוע על אישיותו והישגיו של עודד. עודד נודע בפי כל כמקצוען, ידען, איש מקצוע עם אהבה אין סופית למה שעשה, אדם שקידם רבות את הרפת הישראלית בפרט ואת הוטרינריה בישראל בכלל. לצד מקצועיותו וסמכותו הבלתי ניתנת לערעור עודד היה איש חם, לבבי ובעל יחסי אנוש נהדרים. רק לפני 8 חודשים נפגשתי עם עודד ואשתו עפרה בבית צהלה בת"א שם התגורר בשנים האחרונות, מצאתי אדם שאמנם גופו כבר היה חלש אך רוחו וחדות מחשבתו היו מרשימים ביותר. עודד שמח מאד על ביקורי, התייעצתי איתו על השינויים בחקלאית ומה לדעתו נכון וראוי לעשות בנקודת הזמן הזו, לא אצליח לתאר במילים את הזיק בעיניו והתשוקה שניצתה בו כאשר שוחחנו בענייני החקלאית. שעתיים וחצי שיחה עם עודד נתנו בי רעיונות, אפשרויות ותובנות שלעולם לא הייתי מגיע אליהן בעצמי. אותן שעתיים וחצי עברו מהר והרגישו כאילו ועברו "רק" 5 דקות. אין ספק שעודד יחסר לכולנו, אלה שהכירו אותו יותר וגם אלה שהכירו אותו פחות זאת מכיוון שלא היה צריך הרבה כדי להשאיר חותם אצל כל בן שיח שנפגש עימו. אני מבקש לשלוח גם מעל דפים אלה את תנחומי ותנחומי כל משפחת החקלאית לאשתו עפרה ולבנותיו המקסימות. יהי זכרו ברוך! ▲

זמן משפחה 1 ל 1

לזמן אחד על אחד יש כוח מיוחד

לכבוד יום המשפחה תנובה מזמינה אתכם ואתכן גם השנה
להיכנס לאתר זמן משפחה לצפות במגוון הרצאות וטיפים
ממיטב המומחים ולגלות את החשיבות של זמן אחד על אחד.

סרקו לאתר **זמן משפחה**

חפשו בגוגל **זמן משפחה**

תנובה

רפתות כביש
פרויקט דרכים

צילום: גיל אליהו

90 - חלק ב' מיוחד

כתיבה וצילום: ראובן זלץ

הישובים לאורך כביש 90, נקראים בשפה היבשה, פריפריה, על כל המשתמע ממילה זו והמטענים הנלווים. אין בכלל ספק כי מדינת ישראל מזניחה לאורך שנים את הפריפריה ומעדיפה להשקיעה, דווקא במרכז הארץ וביהודה ושומרון. 'משק הבקר והחלב' ממשיך במסעו ובמבט פנימה אל הרפתות והאנשים המתגוררים ביישובי הפריפריה, שומרים על הגבול הארוך במדינה כמו גם על שטחי קרקע נרחבים. פרויקט המביא את קולם של ישראלים, חקלאים, רפתנים, אולי הציונים האחרונים. פרק שני במסע שהחל ברפת כפר גלעדי ויסתיים אי שם בערבה.

עמק המעיינות הוא ללא ספק מהמקומות היפים בארץ, שדות חקלאיים עד קצה השמים, נחלים, בריכות דגים, נופים משתנים ובקיץ מהמקומות החמים בעולם. משם המשכנו את המסע שלנו, שהחל בגיליון הקודם, אל הרפתות לאורך כביש 90, הכביש הארוך בישראל. דרכם ניסינו לצייר תמונת מצב עדכנית של אנשים חרוצים, המרגישים לא פעם כי המדינה לא ממש סופרת אותם וכמו שאמר לי רפתן וותיק "ככה זה שאין לך מפלגה הדואגת לך".

רפת קיבוץ נווה אור

קיבוץ נווה אור שוכן בצפון עמק בית שאן, בלב עמק המעיינות ובסמוך לכביש 90. קיבוץ מופרט החברים בו כ-250 חברים, המתפרנס מגידולי שדה, מטעים ורפת. הקיבוץ חי מהרפת ולכן עתידו נכון לשנים הקרובות, מובטח ●

הרפת הוקמה בשנות ה-50, מכון חליבה שנבנה בשנות ה-80, 370 חולבות ומכסה של.. מרכז מזון עצמאי, החלב מהדרין משווק לתנובה. אייל כהן, 39, הגיע לנווה אור מ-2018 כיום חבר קיבוץ, נשוי לעומר בת הקיבוץ ולזוג 2 ילדים. אייל "הכרתי את עומר בחו"ל, באוסטרליה ובפעם הראשונה שבאתי לקיבוץ, ידעתי מיד שזה המקום שלי, באותו ביקור הלכנו לרפת, כי לבחור עירוני זו אטרקציה ואז אמרתי שאני רוצה לעבוד ברפת, לחיות בקיבוץ, לגדל את ילדי ואני נהנה ומודה על כל רגע. אני חייב לומר שאני פשוט מאוהב באנשים כאן ובקיבוץ. אני מטבעי בן אדם מאוד שמח, תימני אתה יודע". על עבודתו ברפת מספר אייל "התחלתי את הדרך ברפת כאיש תחזוקה ולאט לאט הפכתי לאיש צוות מהמניין וכיום אני מספר 2 ואחראי בריאות, אחראי מכון חליבה על כל התחזוקה ומנהל עבודה".

הבעיות של הרפת?

"היו לנו בעיות של ייצור חלב וכיום, לאחר החלפת תזונאי ונוהלי עבודה, אנחנו נמצאים במקום הרבה יותר טוב מכל הבחינות. היו לנו גם בעיות של פוריות, אך לשמחתנו גם בעיה זו נפתרה בשיתוף פעולה עם הווטרינר".

צינונים בקיץ?

"כמעט 24 שעות לאורך כל השבוע, עומסי חום כבדים בקיץ, צינונים בחצר המתנה, יש תכנון על צינון בשבילי הולכה אך הדבר תלוי בהשקעה ותקציב".

כוח אדם?

6 אנשי צוות, ירון זלוסקי מאביס, אילן קלפטר יונקיה ומפטמה, יובל שגיא איש אחזקה, חמזה זועבי עובד כללי ואני ורוויטל כץ מנהלת הרפת ו-4 תאילנדים".

איך נראה העתיד מבחינתכם?

"השאיפה היא להמשיך ולהשתפר בכל הפרמטרים, ייצור חלב, המלטות באחוזים גבוהים, הרפת בנווה אור חשובה לכלכלת המשק ולשמחתי אנחנו במגמת עליה שרק יימשך". ▲

> אייל "התחלתי את הדרך ברפת כאיש תחזוקה ולאט לאט הפכתי לאיש צוות מהמניין וכיום אני מספר 2 ואחראי בריאות, אחראי מכון חליבה על כל התחזוקה ומנהל עבודה"

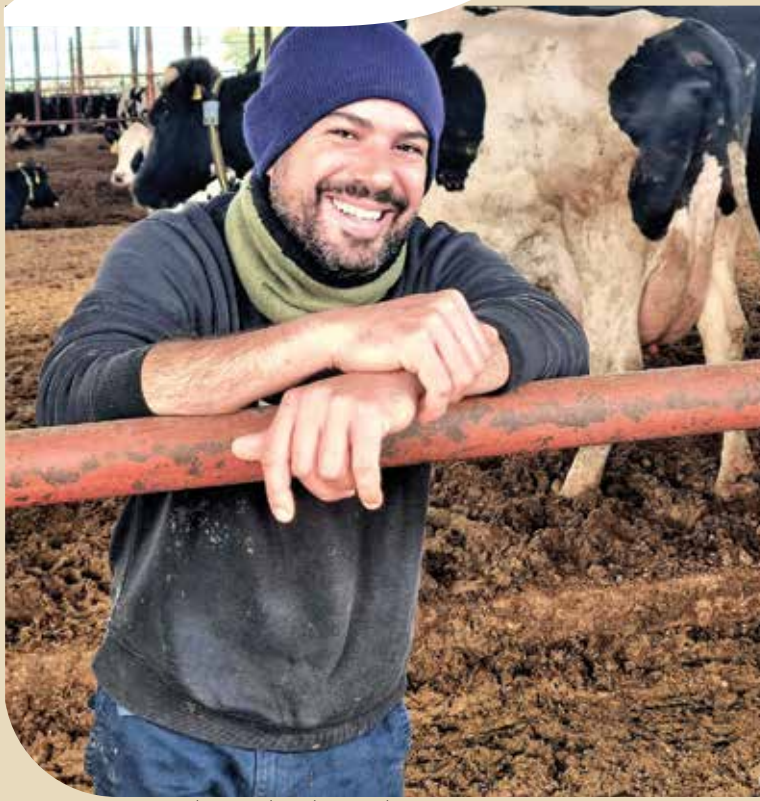

אנחנו במגמת שיפור ועליה. אייל. צילום ר. זלץ

רפת קיבוץ
מעוז חיים

רפת בודדת של הקיבוץ שהופרט עוד בסוף שנות ה-90, פרנסת הקיבוץ מבוססת בעיקר על ענפי חקלאות, גד"ש חזק, מדגה, מנגו אבוקדו ולול. המדגה שהיה מהענפים העיקריים ספג מכה קשה בשנים האחרונות כתוצאה ממדיניות הממשלה והיבוא. הרפת חייב תכון חדש והשקעה מאסיבית, אחרת עתידה לא ברור כלל ●

הרפת הוקמה בשנות ה-40, בעלת מכסה 3.7 מיליון ליטר, 330 חולבות, 250 עגלות לתחלופה. מרכז מזון עצמאי, מכון חליבה ישן מאוד שדירת דג של צח"מ 14 על 14. 3 חליבות ביום, החלב משווק לתנובה. יריב וישנו, 43 בן משק, כיום מתגורר במושב מנחמיה, נשוי לשהם ואב ל-4 ילדים. יריב "הסיפור שלי בעצם הוא די פשוט, גדלתי ברפת מגיל 13 ומכאן התגלגלנו. לאחר השחרור מצה"ל חזרתי לרפת והתחלתי לעבוד בכל התפקידים, כולל מגוון קורסים בנושא. בדצמבר 2007 התמניתי למנהל הרפת".

מה עם כוח אדם?

"בגדול אנחנו 11 חבר'ה, יעל ברדה חברת משק מספר 2, אחראית בריאות, אהרון כהן חבר משק, אחראי האבסה וירון אברהם אחזקה. בנוסף יש לנו 3 עובדים זרים ו-3 סטודנטים מרוואנדה".

טראומה ומשבר גדול

זה לא מובן מאליו שרפת מעוז חיים פועלת ומתפקדת, הרפת חוותה טראומה קשה עליה מספר יריב "במרץ 2019 התגלתה כאן מחלת השחפת, אני לא אשכח את היום בו זה קרה. הוצאנו פרות בצורה רגילה לבית מטבחיים ויום לאחר מכן קבלתי טלפון ונאמר לי כי יש בעיות עם הבשר וקיים חשד לשחפת. התגובה הראשונה שלי היתה הלם מוחלט, פשוט הלם מוחלט. לא ידעתי דבר על המחלה ואז נכנסנו מיד

הקיבוץ חייב להחליף דיסקט ולהבין כי הרפת היא ענף בטוח וכלכלי. יריב. צילומים ר. זלץ

לסבב בדיקות ראשוני. במהלך הבדיקות התגלו כ-50 נגועות שהומתו ברפת. לאחר מכן נכנסנו לסבבי בדיקות כל חודשיים, עד אשר הוחלט על ידי השירותים הווטרינריים כי המחלה לא יכולה להיעלם באופן טבעי ואז הוחלט והוכרז על השמדת העדר כולו. בסופו של תהליך כואב, נאלצנו להשמיד את שאר העדר שמנה 350 ראש. אלו היו ימים קשים מאוד כאן אצלנו, ימים של חוסר וודאות ועצב גדול".

למעשה נשארתם בלי רפת?

"כן, זה נכון. אך מכיוון שידענו שההחלטה על ההשמדה תגיע, התכוננו מבעוד מועד והסתובבתי ברחבי הארץ למצוא פרות לרפת ובמקביל, הרפת נכנסה לתהליך חיטוי של 3 שבועות ועוד הדממה של חודש וחצי לוודא שלא נשארו שאריות של החיידק. בעצם הרפת עמדה שוממה ודוממת מאוגוסט 20 עד אוקטובר 2020".

כל עוד הרפת כאן, אני כאן אילת. יעל ברדה

חייבים מכון חדש. רפת מעוז חיים

עברה מחשבה במשק לחסל לתמיד את הרפת?
"היה דיון בנושא 'הרפת לאן' והוחלט על החזרת העדר ולהתניע את העסק מחדש".

איך הרפת כיום?
"הרפת בשנתיים האחרונות, החזירה כמותית את מה שהיה לפני עידן השחפת, כיום אנחנו מייצרים את מכסת החלב שלנו ואף חרגנו ב–100 אלף ליטר ב–2022".

בעיות בוערות?
יריב "בעיקר המכון, הוא ישן מאוד, איטי ומסורבל וחליבה נמשכת כ–4 וחצי שעות, אנחנו חייבים מכון חדש, אך לצערי כרגע הסיכוי קלוש. בעיה נוספת, הצפיפות בסככות, 14 מטר לפרה שזה צפוף מאוד ויוצר לא מעט בעיות. ובעיה שהיא ידועה בכל הענף, כוח האדם. ישראלים לא רוצים לעבוד ברפת. בכלל, הישראלים לא רוצים לשמוע על עבודה בחקלאות, עצוב".

צינון בקיץ?
"יש חצר צינון ואנחנו מצננים מסביב לשעון בחודשי הקיץ הארוכים, 3 מקלחות בין החליבות ועוד 3 בחליבות, יש גם צינון משלים במכלאות בקבוצות".

אז לאחר כל מה שאמרת, לאן הולכת רפת מעוז חיים?
"זו שאלה טובה, ההחלטות יתקבלו בשנה שנתיים הקרובות, כל האופציות על הפרק. יש לי תוכנית סדורה ומוכנה למכון ורפת חדשה אך נכון לעכשיו אין החלטה וזה לא ממש בריא לרפת ולעתיד שלה".

איך הרפתות באזור?
"יש ויש, מזג האויר כאן מהקשים שיש בארץ אם לא בעולם כולו וההשקעה בצינון ועוד אלמנטים היא גדולה הרבה יותר ממקומות אחרים. ברמה האישית, אני מאוד מקווה שהקיבוץ יחליט את ההחלטה הנכונה וכקיבוץ המסתמך רק על חקלאות, חייב להבין שרפת כיום, בישראל, הוא הענף הבטוח ביותר בחקלאות".

המדגה באזור היה ענף מוביל בשנים האחרונות, הייבוא פגע בו קשה?
"לצערי זה נכון והקיבוץ חייב להחליף דיסקט ולהבין איפה הכסף הבטוח נמצא. אני מאוד מקווה שבעוד כמה שנים שתבוא לעשות כתבה נוספת, תמצא אותי ברפת חדשה מעבר לגדר".

יעל ברדה, מספר 2
יעל ברדה בן ארי מספר 2 ברפת מעוז חיים, נשואה לעוז בן ארי והזוג גר בקיבוץ. יעל " הגעתי לרפת ממש במקרה במסגרת גרעין נחל למשק בשנת 1998, נשארתי כאן, התקבלתי לחברות ומאז, 13 שנים אני ברפת. התחלתי כחולבת, לאחר מכן יונקיסטית, כמו כל הנשים וכיום אני אחראית בריאות עדר".

למה דווקא רפת?
"כי אין כמו עבודה עם בעלי חיים, פשוט ככה. מגיעה בבוקר לחליבה, בודקת את הפרות, טיפול, תפעול יום עבודה, מזריע, ביקור רופא, ניהול כל העבודה ברפת. הייתי בקורסי בריאות והמלטות, הסתובבתי לא מעט ברפתות, למדתי תוך כדי תנועה".

איך את עם הקונספט של נשים ברפת?
"אני לגמרי בעד ואוהבת, חושבת שנשים מטבען רגישות יותר ויכולות להתחבר לעניין בקלות יותר מהגברים. אני לגמרי בעניין של הרפת, מקווה תישאר כאן וכל היא היא כאן, אז גם אני".

"אני חושבת שאם חלילה יסגרו את הרפת זו תהיה טעות גדולה, יש לה פוטנציאל נהדר ואני מקווה שהמשק יגיע להחלטה הנכונה". ▲

רפת קיבוץ
נווה איתן

מהקיבוצים הקטנים בארץ, קטן ומופרט, כ-90 חברים בלבד, בממוצע גיל החברים מבוגר מאוד, משק מסתמך על חקלאות, תמרים, מדגה, גד"ש משותף ורפת שעברה משבר בריאותי קשה וכיום מתאוששת לאט לאט. אך יש אור בקצה המנהרה, איחוד עם רפת עין גב ופתאום יש עתיד וורוד ●

חייבים להחזיר את שליטת הרפתנים במחלבה. תום

מדובר על השקעה בסביבות כ-7 וחצי מיליון שקל, שעיקר ההשקעה של קיבוץ עין גב. אני מקווה כי בתחילת 2024 נתחיל לעבוד ברפת המשותפת. ביחד התהיה לנו רפת של כ-8 מיליון ליטר"

תום אופין 47 חבר קיבוץ אפיקים, נשוי לעדי ואב ל-3 ילדים ומנהל את הרפת משנת 2018. תום "הסיפור שלי הוא קצת אחר, אני משנת 2002 בענף הרפת, הגעתי לרפת כי חיפשתי עבודה לאחר שסיימתי לימודי הנדסאי תוכנה והבנתי שלא אעסוק בתחום. התחלתי לעבוד ביונקיה באפיקים ולאחר מכן כאחראי בריאות ולאחר כ-4 שנים התחלתי לנהל את הרפת במשק".

מסלול מהיר?

"כן, המסלול באפיקים היה מהיר, כי היה צוות מאוד צעיר ובזמנו היה מרכז רפת חיצוני והקיבוץ רצה שיהיה חבר קיבוץ לניהול הרפת. לאחר 10 שנות ניהול עזבתי את רפת אפיקים והחלטתי לחפש הרפתקה בחו"ל".

נכנסת ל'מוד' של נדודים?

תום מחייך "כן, משהו כזה, רציתי לראות עולם, על הפרק היו כל מיני דברים ובסוף מצאתי את עצמי באנגולה אפריקה, בפרויקט ניהול של מספר רפתות מטעם חברה פרטית. ניהלתי את הרפתות של 15 כפרים שם. זה החל כפרויקט ממשלתי בעזרה של ממשלת ישראל ונבנו שם 5 מכוני חליבה. לאחר כשנה וחצי חזרתי הביתה, המרחק מהמשפחה הכריע את הכף. ניסיתי את כוחי בריכוז משק בכפר סילבר, עבדתי שנה אצל דבח במפטמות ותחנה אחרונה היתה ליווי רפתות בסין ואז חזרתי והגעתי לכאן, לנווה איתן".

זהו, נרגעת?

"כנראה שכן, או עד הפעם הבאה"

התמודדות עם הפלות ומכון ישן

רפת נווה איתן בעלת מכסה של 4.2 מיליון ליטר, המייצרת 4.6, חריגה של 400 אלף ליטר, כל החריגה בקיץ. מכון שדירת דג ישן מאוד, 3 החליבות ביום, מרכז מזון עצמאי. תום

צוות מקצועי ומגובש. רפת נווה איתן

"מרכז מזון עצמאי זה כיום תנאי הכרחי להרוויח ברפת במצב הכלכלי בישראלי". 10 עובדים ברפת, 4 עובדים זרים, 2 סטודנטיות מאפריקה, מספר 2 הדס נבו, חברת בית אלפא ועוד סטודנטית ישראלית ופאן, תאילנדי, המאביס שהתחתן עם בת משק וגרים בנווה איתן. תום "בסה"כ צוות טוב ומגובש, שזה דבר הכרחי וחשוב בכל רפת". הפרות בנווה איתן סובלות כבר שנים רבות ממחלת הניאוספורה, מחלה הגורמת להפלות. תום "זו תופעה ארצית ולצערי כאן יש נגיעות מאוד גבוהה. בשיא של נווה איתן, פרה אחת לשתיים הפילו. כשאני הגעתי היו כאן 29 אחוז הפלות בשנה וכ–130 הפלות בשנה. אנחנו ממשיכים בתהליך של טיפול בנושא הזה וירדנו לאזור 80 הפלות בשנה. ולמרות זאת במשק התעקשו על הרפת. מעבר לזה, התנאים בנווה איתן מאוד קשים, מכון מהישנים בארץ, שדירת דג 10 על 10 יציאה קדמית. מרכז מזון עם מעט בורות תחמיץ וקיבוץ שאין לו הרבה כסף להשקיע אם בכלל. חשוב לומר כי הרפת מהווה נדבך מאוד חשוב בכלכלת המשק".

ועדיין האמינו ברפת?

"כן, היה כאן יו"ר קיבוץ בשם דן לבנון ומרכז משק ושניהם מאוד האמינו ברפת, די חריג במציאות הנוכחית. בתקופת מנהל הרפת הקודם, נבנו כאן סככות ונעשה תהליך התחלתי של ריענון של העדר הקודם.

נקודת פתיחה לא משהו?

"כן, היא לא משהו וזאת בלשון המעטה, יכול לומר כי יו"ר הקיבוץ אמר לי לבוא לעשות סיור ברפת, תראה אם מתאים לך להיכנס לדבר הזה. באתי ראיתי ומכיוון שאני איש האוהב אתגרים, החלטתי לקחת את הפרויקט ואני מאושר מכל יום".

איך המצב כיום?

"בגדול עברנו שנה מקצועית מאוד טובה, הרפת קפצה באלף ליטר חמ"מ בשנת 2022, הרווחיות לצערנו נשחקה בשנה הזו אבל עדיין מרוויחים משהו, בעיקר בחצי השני של השנה. הרפת בנויה על מזון מאוד זול, גזר קליפות תפוזים, שיזרות תירס. אני עובד עם סטיבן עוד מימיי באפיקים".

צינון בקיץ?

"7 פעמים ביום, יש כאן חצר המתנה ועוד חצר צינון.

מרכז מזון הכרחי. רפת נווה איתן

בשנתיים האחרונות השקענו בחצר ההמתנה והחלפתי מאוורים ולפני שנה החלפנו את המאווררים בחצר צינון. תשמע, מתמודדים עם הקיץ, יש פחות חלב, בסוף הקיץ יש אירועים של צליעות ובעיות רגליים אבל סך הכל למדנו לחיות עם מזג האויר".

ועכשיו לקראת איחוד רפתות?

"כן סוף סוף, אני מהדוחפים הגדולים לאיחוד, לרפת גדולה יש יתרונות על פני רפתות קטנות ואנחנו רואים את זה בכל סיכום כלכלי, בעיקר בנושא עלויות כוח אדם, שירותים וחומרים. זו לדעתי הדרך היחידה של קיבוץ נווה איתן להכין את עצמה לעתיד שבו חלילה לא תהיה מכסה או שהרפת תצטרך לגדול. קיבוץ עין גב קיבל החלטה להתמקד בענף התיירות ולכן הוחלט שם להוציא את הרפת מהמשק אך לא למכור את המכסה אלא למצוא שותפים ראויים ולהמשיך עם הרפת. ניצלנו את היתרונות היחסיים שלנו שהוא שטח מחיה גדול קיים, סככות בתפוסה נמוכה מאודה ואפשרויות גידול ובניה עתידיות. ועין גב מצאה כאן אצלנו שותף אמיתי לדרך. למעשה השותפות כבר הוקמה ברישומים והיא תתחיל לפעול מעשית, ביום שתסתיים הבניה של המכון והסככות. מדובר על השקעה בסביבות כ–7 וחצי מיליון שקל, שעיקר ההשקעה של קיבוץ עין גב. אני מקווה כי בתחילת 2024 נתחיל לעבוד ברפת המשותפת. ביחד התהיה לנו רפת של כ–8 מיליון ליטר".

אז יש עתיד?

"רק למי שיתארגן נכון היום, אנחנו עושים את הצעדים שיהיה כאן עתיד לרפת. אני מאמין בזכות הקיום של הרפת כאן ויש לה זכות קיום גם אם חלילה תתבטל המכסה. הרפת קרובה למחלבת תל יוסף, יש כאן שדות שאין באמת חלופה בגלל המים והאדמה באזור ולמרות מזג האויר, אבל אם יודעים לעבוד ולהתמודד אז בהחלט אפשר להחזיק רפת ואף להרוויח. זו רפת היודעת לייצר כסף".

ומה עם עתיד הענף?

"אני חושב שאנחנו נלחמים את המלחמה הלא נכונה, כי אנחנו חייבים להילחם על דברים אחרים, הראשון והבנאלי, החזרת שליטה במחלבה שתיתן לרפתנים כוח אמיתי במציאות הקשוחה בשוק והדבר השני, להילחם בכל נושא הרגולציה, המיסים והעלויות, על מנת להוזיל את מחיר המטרה כמה שיותר ולקרב אותו כמה שיותר למחיר החלב בעולם, אבל לא על ידי שחיקת רווחיות היצרנים אלא הורדת מכסים, עובדים זרים, פתיחת השוק ליבוא שחתות וקש, מחירי המים ועוד. כל מה שיתן לנו להתחרות שווים מול שווים עם יצרנים בעולם שלא צריכים להתמודד עם 17 אחוז מע"מ, עובדים זרים עם תנאים סוציאליים מופרזים ועוד. ראינו את זה במשבר החמאה האחרון". ▲

רפת קיבוץ
עין הנצי"ב

קיבוץ של זרם הקיבוץ הדתי, הוקם ב-1946, חוגג יום הולדת החודש, קיבוץ מופרט, מתבסס על מפעל פלסטיק גדול, ענפי חקלאות, לול, מדגה, מטע תמרים, זיתים, קצת גד"ש וכמובן רפת יציבה ועם עתיד הנראה בהיר וטוב ●

הממשלה חייבת להשקיע הרבה יותר בפריפריה. רותם

"אני לא אוהב לקרוא לזה בעיות, אלא אתגרים יש את נושא המזון והמחירים הגבוהים, חוסר יציבות הענף על כל המשתמע שזו גם בעיה של החקלאות כולה בישראל"

רפת עין הנצי"ב נחשבת לרפת יציבה כלכלית, בעלת מכסה של כ-5 מיליון ליטר, מכון חליבה שדירת דג 16 על 16, 3 חליבות ביום, חלב בד"ץ משווק לתנובה, מרכז מזון עצמאי כולל מכון תערובת. 9 ישראלים, 5 עובדים זרים כולל עזרה מענפים נוספים בסופי שבוע מפאת שבת. לרפת שלוחת פיטום של כ-600 ראש. רותם רז, דור שלישי ובן משק, מנהל את הרפת מאז 2017, הוא נשוי לדקלה, ממשפחת רפתנים מכפר ביאליק, לזוג 4 ילדים. רותם "סיימתי בית ספר בשנת 95 ואז פנה אלי מרכז משק והציע לי לעבור לרפת במסגרת המחויבות שלנו כאן כבני נוער לעבודה בענפי המשק ולאחר שחרור מצה"ל, טיול צבא ועוד התחייבויות בקיבוץ, הגעתי בחזרה לרפת משנת 2000 אני כאן".

בעיות מיוחדות?

"אני לא אוהב לקרוא לזה בעיות, אלא אתגרים יש את נושא המזון והמחירים הגבוהים, חוסר יציבות הענף על כל המשתמע שזו גם בעיה של החקלאות כולה בישראל. יש את מחירי המים, בעיות של כוח אדם ותחושה של חוסר רצון ושיתוף פעולה של הממשלות בנושא החקלאות. הענף חייב יציבות ואופק כלכלי לאורך זמן, אחרת אנחנו בבעיה".

ההתמודדות עם הקיץ?

"יש ירידה קטנה בכמויות החלב, משתדלים שלא תהיה ירידה דרמטית. לומדים לחיות עם הקיץ, יש לנו את הניסיון והכלים להתמודד עם עומסי החום".

אחראית בריאות וכוח אדם. בת חן

בת חן שטאל 31 בת משק, דור שני בעין הנצי"ב משנת 2014 ברפת, אחראית בריאות ואחראית כוח אדם, על השאלה למה דווקא רפת? היא עונה "אבא שלי, חנן, היה בזמנו גם מנהל הרפת וגם אחראי בריאות. זה התחיל אחרי הצבא, הייתי צריכה את העבודה המועדפת ומאז אני כאן".

העתיד?

"אני בינתיים כאן וחושבת על העתיד, נראה מה יהיה"

נשים ברפת?

"אין מספיק, צריך יכולת הסתגלות גבוהה, אך אני בעד, אך זה לא מתאים לכל אחת".

צינון בקיץ?

"אינטנסיביים מאוד, אנחנו מתחילים מסביבות מאי עד סוף אוקטובר, כולל יבשות, 23 שעות ביממה, 7 פעמים ביום לקבוצות חליבה ויבשות 3 פעמים, בוקר צהרים ולילה".

מחלות?

"כן יש לנו את הצרות שלנו, היה לנו את קדחת 3 הימים בשנה שעברה, עברנו את זה בצורה קשה, ירידות בחלב, פרות רובצות וגם אחרי שנה אנחנו עדיין רואים סימנים לזה. אין וודאות אך בהחלט רואים עדיין תופעות שלדעתי החלו לפני כשנה".

אני מבין כי עתיד הרפת כאן מובטחת?

"כן, אם לא תהיה קטסטרופה, הרפת כאן היא עסק מכניס, בטח ביחס לענפי חקלאות אחרים. זוהי רפת יציבה. אם תהיה אופציה להגדלת הרפת, אז אולי נחשוב על התרחבות ושדרוג המכון והסככות".

הרווחיות נשחקת?

"בהחלט כן, לצערי הרווחיות נשחקת עם השנים, אנחנו מנסים להתייעל להיות עם היד על הדופק, זה לא פשוט אבל עובדים קשה".

נערכים ליום שבו יסתיים חלילה התכנון?

"זה כל הזמן באוויר אך עדיין לא עשינו תכנונים ממשיים, אני מאמין שגם אם חלילה יסתיים התכנון, אנחנו נמשיך לתפעל את הרפת".

מרגישים מוזנחים כאן בעמק המעיינות?

"לא מרגיש מוזנח אך כן מרגיש כי צריך לעזור הרבה יותר למושבים ולקיבוצים בנושא קליטת תושבים, לפתח את הפריפריה כמה שאפשר כי זה העתיד. מרכז הארץ צפוף, בנוי ופקוק, הגיע הזמן לתת עדיפות לפריפריה ולא רק בדיבורים". ▲

Venta איוורור זה

מאווררי ענק עבור חקלאות ובעלי חיים

רפתות • דירים • לולים

- שיפור תפוקת החלב
- עד 500,000 מק"ש
- 10 שנות אחריות
  שירות מרחוק ובמקום
- חיסכון באנרגיה
  אוורור בעלויות נמוכות בקיץ,
  ייבוש המתחם בחורף

3000 התקנות בישראל

לפרטים: מוטי ניר 054-7912860 • motin@venta.co.il • www.venta.co.il

רח' העבודה 4, אזור התעשייה רמלה • טל. 08-9207004 • פקס: 08-9207005

הקשר בין אורך מרווח בין המלטות לבין אופן ההמלטה, מחלות המלטה ויציאה בתחלובה העוקבת

אפרים עזרא התאחדות יצרני החלב
מיכאל ואן סטרטן החקלאית

מחקרים רבים עסקו בחישוב ימי הריק האופטימליים, אשר מגדירים את המרווח הרצוי בין המלטות. המחקרים דנו בעיקר בביצועי הפרה בתחלובה הנוכחית וחלקם בייצור חלב בתחלובה העוקבת. במחקר הנוכחי נבדק הקשר בין אורך המרווח בין ההמלטות לבין אופן ההמלטה, מחלות המלטה ויציאה בתחלובה העוקבת ●

דחיית מועד הזרעה ראשונה בשילוב ירידה באחוז ההתעברות ויתר הגורמים קבועים יאריך את מרווח בין המלטות. בפרק זה נסקור את התנהגות הגורמים המשפיעים על מרווח בין המלטות לאורך השנים

הקדמה

בישראל בשנת 2021 ממוצע המרווח בין המלטות לתחלובות שהסתיימו ביובש היה 424 ימים. הממוצע בהמלטה ראשונה, שנייה, שלישית ויותר היה 428, 423, 422 בהתאמה (סיכומי ספר העדר 2021). ממוצע מרווח הימים בין המלטות בעולם: הולנד (כול הפרות) 408 ימים, גרמניה (הולשטיין) 409, שבדיה (הולשטיין) 401, צרפת (הולשטיין) 428, ארה"ב (הולשטיין) 384 (מתוך אתר ICAR ו-CDCB). מרווח בין המלטות הוא תוצאה של מספר הימים להזרעה ראשונה, אחוז התעברות, אורך מחזור ממוצע, הזרעות לאחר אובדן ולד: הפלה/ספיגה ומדיניות הוצאה של פרות. בעבודה זו נותח הקשר בין מרווח בין המלטות בתחלובה הנוכחית על התכונות הבאות בהמלטה העוקבת אחר אופן המלטה, מחלות המלטה ויציאה. הניתוח בוצע על נתוני המלטות במגזר שיתופי בשנים 2010-2019. כול הנתונים המוצגים הם ממגזר שיתופי.

תיאור הגורמים המשפיעים על מרווח בין המלטות בישראל

כאמור מרווח בין המלטות הוא תוצאה של מדיניות וביצועי הפרות. שילוב של הגורמים עשוי להקטין או להגדיל את גודל המרווח. לדוגמא: דחיית מועד הזרעה ראשונה בשילוב ירידה

באחוז ההתעברות ויתר הגורמים קבועים (מדיניות הזרעה לאחר הפלה/ספיגה והוצאה של פרות) יאריך את מרווח בין המלטות. בפרק זה נסקור את התנהגות הגורמים המשפיעים על מרווח בין המלטות לאורך השנים.

מועד הזרעה ראשונה. בגרף מוצגים ימים להזרעה ראשונה לפי שנים ותחלובות.

בשנות התשעים מספר הימים הממוצע להזרעה ראשונה היה כ-85 ימים במבכירות ו-75-80 בפרות תחלובה +2. מספר הימים עלה באופן משמעותי בשנים 1999-2004 עד כדי 110 ימים במבכירות ו 100 ימים בבוגרות. משנת 2005 ועד ל-2018 מספר הימים להזרעה ראשונה בתחום של 95-100 ימים במבכירות ובין 85-90 בהמלטה +2 (בוגרות).

בשנים 2019-2022 ישנה ירידה ביחס לשנים קודמות. מספר הימים להזרעה ראשונה בתקופה 09/22-10/2021: 92, 87 ימים מבכירות בוגרות בהתאמה.

אחוז ההתעברות. בגרף מוצג אחוז התעברות הזרעה ראשונה לפי שנים ותחלובות.

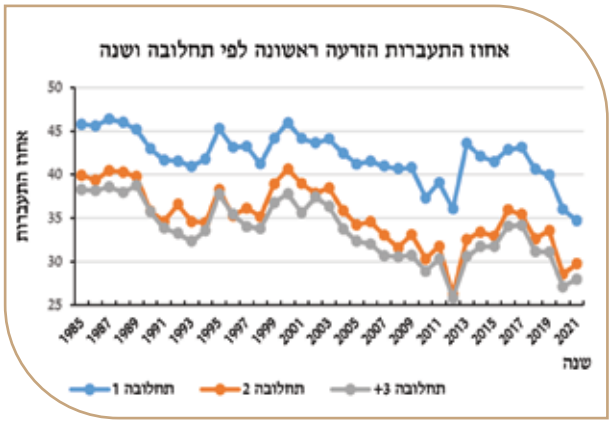

במבכירות אחוז התעברות הזרעה ראשונה נמצא בתחום 40-45 להוציא שנים 2010,2012 ובשנים 2021,2020 ו-2022 בהם ישנה ירידה של כ-5-8 יחידות האחוז. בתקופה 09/22-10/2021 אחוז ההתעברות היה 36.8. בבוגרות אחוז ההתעברות הזרעה ראשונה חצה מתחת את סף 30% בשנים 2012, 2020, 2021, בתקופה 09/22-10/2021 29.8 אחוז. בשנים האחרונות ישנה ירידה של כ-4-6 יחידות האחוז.

מדיניות הזרעה לאחר הפלה/אובדן עוברי מוקדם. מרווח בין ההמלטות של פרה המאבדת את ההיריון וחוזרת להזרעה והתעברה גדל. בגרף מוצגים אחוז הפרות החוזרות להזרעה לאחר חשד לאובדן עובר/הפלה בטרימסטר השני להריון: בין 91-181 ימים.

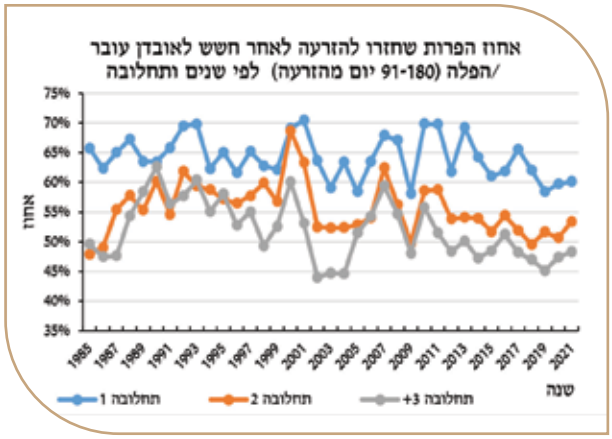

אחוז המבכירות והבוגרות שחזרו להזרעה לאחר התעברות (הזרעה עם בדיקת הריון +) ולאחריה הזרעה בטווח של 91-180 שווה ל-60-70%, 45-55% בהתאמה. התנהגות המשתנה אינה מראה מגמה להוציא את השנים 2002-2004 בהן הייתה ירידה.

מדיניות הוצאת פרות בגין בעיות התעברות מדיניות הוצאת פרות בגין בעיות התעברות מבטאת באופן ישיר את אחוז היציאה המאולץ ובאופן עקיף את מספר הימים עד להתעברות שהרפתן מוכן לקבל. בשנים בהן אחוז ההתעברות בירידה וכמות החלב המיוצרת ברפת קבועה או עולה הרצון לעבר את הפרות עולה כתוצאה מכך מתרחשות שתי תופעות: האחת עלייה במרווח בין המלטות והשנייה עלייה באחוז הפרות היוצאות בגין בעיות התעברות. יציאת הפרות בגין בעיות התעברות נבחנה במדד: פרות שהוזרעו ארבע פעמים ויותר ומעל 150 ימים מהמלטה. בגרף התפלגות הפרמטר לאורך שנים ותחלובות.

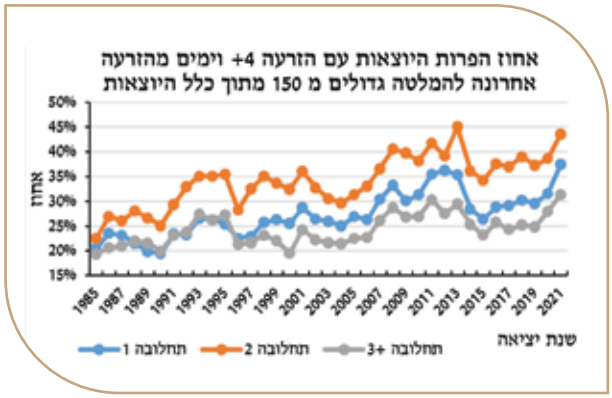

בשנים 2020, 2021 קיימת עלייה של כחמש יחידות האחוז בכול התחלובות.

לסיכום בגרף מוצג מרווח בין המלטות לפי שנים ותחלובות:

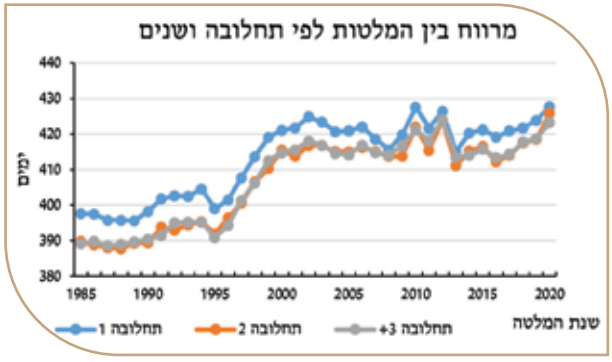

בשנים 1985-1996 גודל המרווח היה במבכירות 395-405 ובבוגרות 390-395. החל מ-1997 מתחילה עלייה ובשנת 2002 המרווח במבכירות 425 ימים ובבוגרות 418. משנת 2003 ועד 2008 קיימת מגמת ירידה, כ-415 ימים במבכירות ובוגרות. בשנים 2010,2011,2012 המרווח עולה (שנים שאחוז התעברות יורד) עד כדי 428 ימים במבכירות ו 421 בבוגרות. בשנים האחרונות ישנה עלייה (ירידה באחוז התעברות) במרווח בין המלטות במבכירות 428 ימים ובבוגרות 423.

תיאור המצב בעולם

נתוני מרווח בין המלטות נשלפו מתוך אתר ICAR , ארה"ב מתוך אתר CDCB. נתאר 3 ארצות.
בגרף מוצגים נתונים מארה"ב בגזע ההולשטיין.
בשנים 2010-2020 ירד ממוצע מרווח בין המלטות ב-8 ימים (מ-392 ימים ל-384).
בארה"ב - ימים להזרעה ראשונה בין 80-78 ימים. בישראל 90 ימים (שנת 2021).

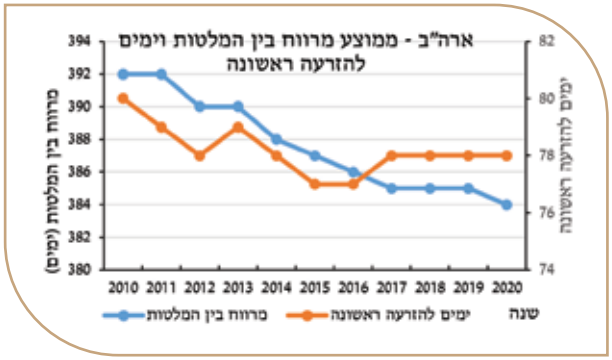

בגרף נתוני מרווח בין המלטות בגזע ההולשטיין בגרמניה. משנת 2012 ועד 2019 קיימת מגמת ירידה: מ-415 ימים ל-409.

בגרף נתוני מרווח בין המלטות בגזע ההולשטיין באנגליה. משנת 2008 ועד 2021 קיימת מגמת ירידה: מ-435 ימים ל-402.

בנוסף נתוני המרווח ירדו בשוודיה, הולנד, קנדה, יפן ועוד. בשנים האחרונות קיימת בעולם מגמה ברורה של ירידה במרווח בין המלטות.

ניתוח נתוני מרווח בין המלטות בישראל

בניתוח הנתונים נכללו פרות :מגזר שיתופי, בנות לאב ופר מעבר מגזע ההולשטיין, המלטות יחיד (ללא תאומים), ימי הריון בין 261-291, ימי יובש בין 30-120, מרווח בין המלטות בתחום של 325 ל-600 ימים, המלטות בשנים 2010-2019.
נציין שמרווח בין המלטות הוא נתון מבורר, כלומר תחלובה שלא הסתיימה בהמלטה אינה נכללת בניתוח, כ-30% מהתחלובות.
התפלגות מרווח בין המלטות מוצגת בגרף.

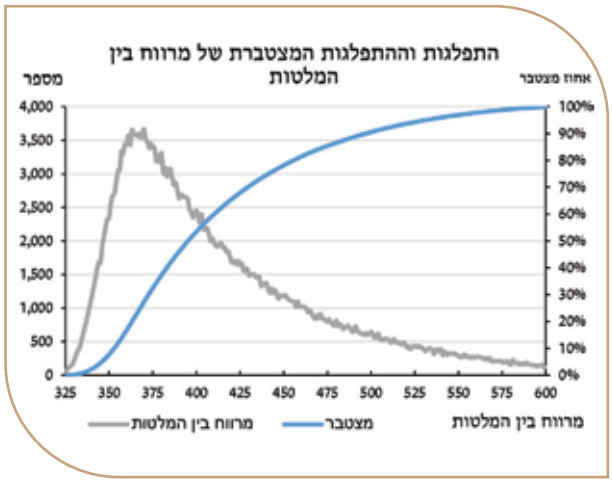

התפלגות התכונה א סימטרית, כלומר כ-80% מהפרות המליטו בין 325-455 ויתר ה-20% עד 600 יום.
חציון מרווח הימים שווה ל-400 יום בעוד שהממוצע כ-420 ימים.
הקשר בין מספר הזרעות למרווח בין המלטות מוצג בגרף הבא. כצפוי, קשר חיובי.

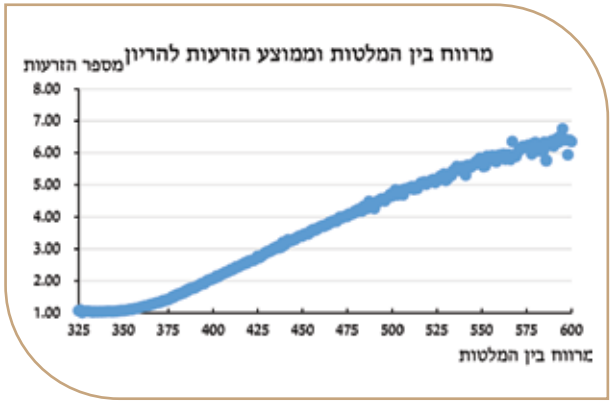

הקשר בין אחוז הפרות שקיימת בהן הזרעה עם מרווח הגדול מ-49 ימים מהזרעה קודמת מוצג בגרף הבא.

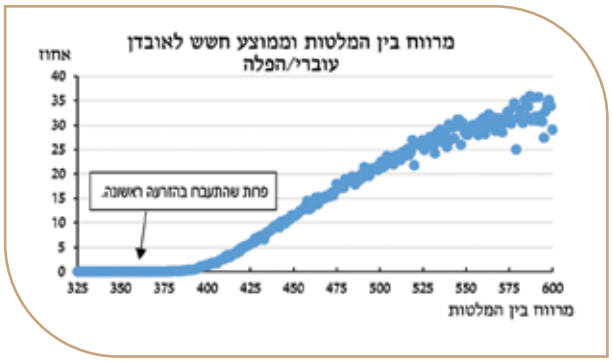

המשתנה מצביע על חשש לאובדן עוברי/הפלה (מורן גרשוני וחובריו JDS 2020). ככול שמרווח בין המלטות עולה, עולה אחוז הפרות שקיים בהן ארוע של הזרעה נוספת במרחק של יותר מ-49 ימים מהזרעה קודמת. במרווחים הארוכים, מעל 535 ימים, מעל 30% מהפרות.

הקשר בין מרווח לבין מצב גופני ביובש (30 ± מתאריך היובש) מוצג בגרף הבא. הקשר לינארי: ציון גופני בטווח של 3.15 (מרווח קצר) ל-3.65 מרווח ארוך.

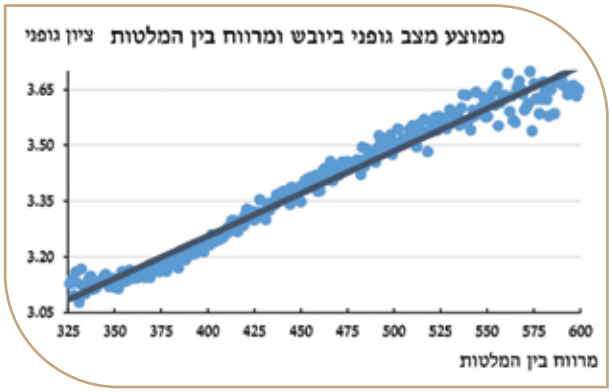

הקשר בין הקשר בין מרווח לבין ימי יובש מוצג בגרף הבא. ימי היובש עולים עם עלייה במרווח. מכ-50 ימים ועד 64.

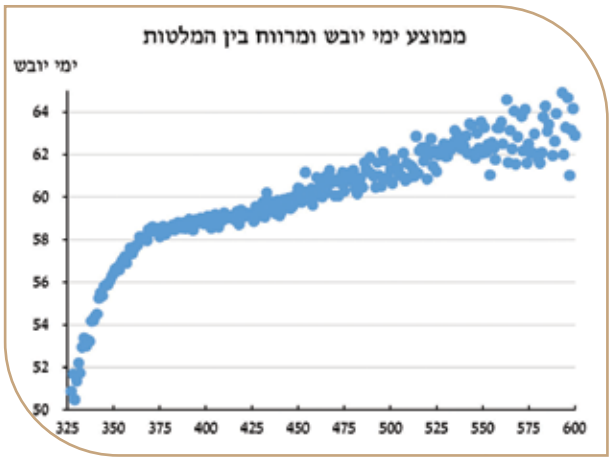

הרחבה בנושא ימי ריק וימים מהמלטה להזרעה ראשונה

מספר הימים מהמלטה להזרעה ראשונה מושפע בעיקר ממדיניות הזרעה של הרפתן.

ימי ריק - מחושב רק לפרות שהתעברו. ימי הריק הם תוצאה של מספר הימים מהמלטה להזרעה ראשונה, אחוז התעברות, מרווח בין הזרעות ומדיניות הוצאת פרות. כאמור מהגורמים החשובים בהגדרת אורך מרווח בין המלטות הוא הימים מהמלטה להזרעה ראשונה וימי ריק. מספר הימים להזרעה ראשונה/ימי ריק המיטבי תלוי במספר גורמים שהעיקריים:

מספר המלטה - Stangaferro M.L. וחוברו' (JDS 2018) הציבו ניסוי בשלושה משקים גדולים כאשר קבוצת ניסוי הייתה 60 ימים להזרעה ראשונה וביקורת 88 ימים להזרעה ראשונה. נמצא שאופטימום כלכלי בפרות בוגרות הוא בקבוצת ה-60 ימים ובמבכירות קבוצת 88. ביום עיון לזכרו של חיים שטורמן Albert De Vries 2009, ניתוח על נתוני הפרה הישראלית) מצא שהאופטימום הכלכלי למבכירות 133 ימי ריק, להמלטה שנייה 112 ימים והמלטה שלוש ויותר 98 ימים.

גובה תנובה - לפי Albert De Vries (2009 יום עיון לזכרו של חיים שטורמן, ניתוח על נתוני הפרה הישראלית) ניתן לחלק את הפרות לשלוש קבוצות גבוהות תנובה (15% מעל העדר), בינוניות ונמוכות (15% מתחת לעדר). ככול שהתנובה גבוהה יותר הימים להזרעה ראשונה ארוכים יותר. במבכירות נמצא האופטימום של ימי הריק 169, 133, 70 לגבוהות, בינוניות ונמוכות תנובה.

שיעור התמדה - ככול שהפרה מתמידה יותר ניתן לדחות את הימים להזרעה ראשונה. לפי Albert De Vries (2009 יום עיון לזכרו של חיים שטורמן, ניתוח על נתוני הפרה הישראלית) ימי ריק האופטימליים לפרות עם התמדה טובה בהמלטה ראשונה 176 לעומת 133 של ממוצעות. בהמלטה שנייה פרות עם התמדה טובה 147 ימי ריק לעומת 112 של פרות עם התמדה ממוצעת.

גובה התנובה, התמדה מושפעים מממשק הזנה, מחלות המלטה, מצב גופני.

חישוב ערך יום ריק תלוי בסביבה הכלכלית בה מתבצע החישוב. Albert De Vries בגיליון חישוב עלות הזרעה https://animal.ifas.ufl.edu/dairy/spreadsheets-and-tools בחר (גיליון אקסל) Semen Value Spreadsheet

העריך שעלות יום ריק בתחום $8-0, כאשר כיום בארה"ב ערך של 2 $ ליום הוא אומדן טוב.

ניתוח הקשר בין מרווח בין המלטות לבין המלטה קשה (ה"ק), תמותת וולדות (ת"ו), קטוזיס, שלייה מעוכבת (אצירת שלייה), קדחת חלב ודלקת רחם בתחלובה העוקבת

בניתוח נבדק הקשר בין השפעת אורך מרווח בין ההמלטות לבין תכונות בהמלטה העוקבת: המלטה קשה (ה"ק), תמותת וולדות (ת"ו), קטוזיס, שלייה מעוכבת (אצירת שלייה), קדחת חלב ודלקת רחם. מודל ניתוח הנתונים כלל את המשתנים הבאים: עדר (גורם אקראי), חודש המלטה, שנת המלטה, מין הולד, מספר המלטה, ימי הריון ויובש שקדמו להמלטה (משתנה רציף), מצב גופני ביובש (משתנה בדיד 5 רמות) ומרווח בין המלטות (משתנה בדיד) - כל 10 ימים הוגדרו רמה נפרדת. מצב גופני ביובש הוגדר באופן הבא: השיפוט התבצע ±35 ימים מתאריך הייבוש. הרמות הוגדרו באופן שמספר הפרות בכול רמה יהיה דומה: קטן שווה מ-2.75, שווה 3, שווה 3.25, שווה 3.5 וגדול מ-3.5. ניתוח הנתונים התבצע במודל

לוגיסטי (משתנה תלוי 0,1) והתוצאות המוצגות בגרפים הם ממוצעים מתוקנים. הניתוח כלל 355,952 תחלובות.
תוצאות הקשר בין אורך מרווח בין המלטות לבין המלטות קשות (ה"ק) ותמותת וולדות (ת"ו) בתחלובה העוקבת מוצגים בגרף.

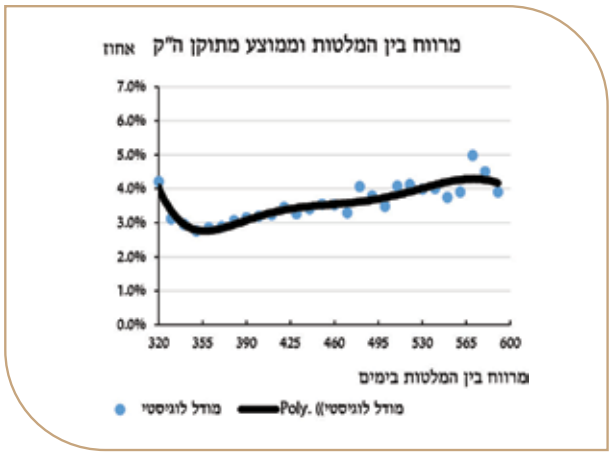

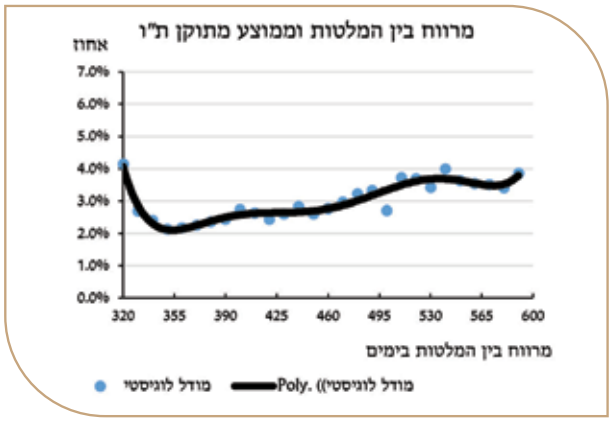

ממוצע ה"ק בניתוח היה 3.6%. הקשר בין מרווח בין המלטות לבין ה"ק אינו לינארי. במרווח קצר וארוך האחוז גבוה. בתחום 350-380 ימים האחוז נמוך ביותר כ-3%.
ממוצע ת"ו בניתוח 3%. מהגרף, הקשר בין מרווח בין המלטות לבין ת"ו אינו לינארי. במרווח קצר וארוך האחוז גבוה. בתחום 340-430 ימים האחוז נמוך ביותר כ-2.5%.

- תוצאות הקשר בין אורך מרווח בין המלטות לבין שיעור הקטוזיס בהמלטה העוקבת מוצגים בגרף הבא. ממוצע שיעור הקטוזיס בניתוח 13.4%. מהגרף עולה שהקשר בין מרווח בין המלטה לבין קטוזיס בהמלטה העוקבת ליניארי. במרווח קצר כ-7% ועולה לכדי 20% במרווח הארוך.

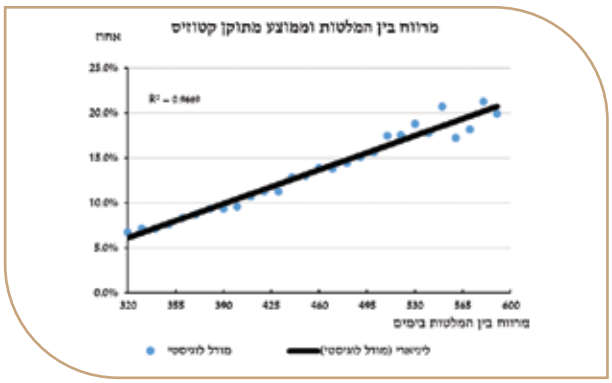

- תוצאות הקשר בין אורך מרווח בין המלטות לבין שיעור השלייה המעוכבת (אצירת שלייה) העוקבת מוצגים בגרף. ממוצע שיעור שלייה מעוכבת בניתוח היה 5.3%. מהגרף, שיעור שלייה מעוכבת בתחום של 4% במרווח בין המלטות 325-450 לאחר מכן עולה עד כ-7%.

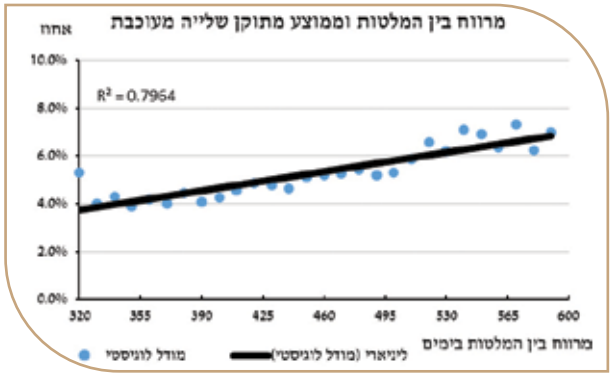

- תוצאות הקשר בין אורך מרווח בין המלטות לבין שיעור דלקת רחם העוקבת מוצגים בגרף הבא.

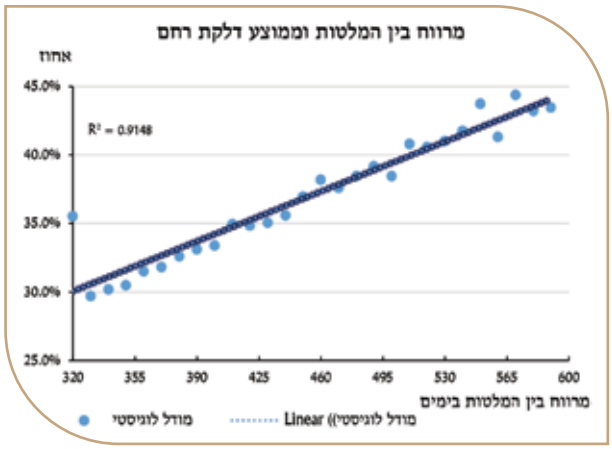

ממוצע שיעור דלקות רחם בניתוח שווה ל-37.1%. מהגרף שיעור דלקת רחם בהמלטה העוקבת עולה מכ-30% במרווח הקצר ועד 43% במרווח הארוך.
תוצאות הקשר בין אורך מרווח בין המלטות לבין שיעור קדחת חלב העוקבת מוצגים בגרף.

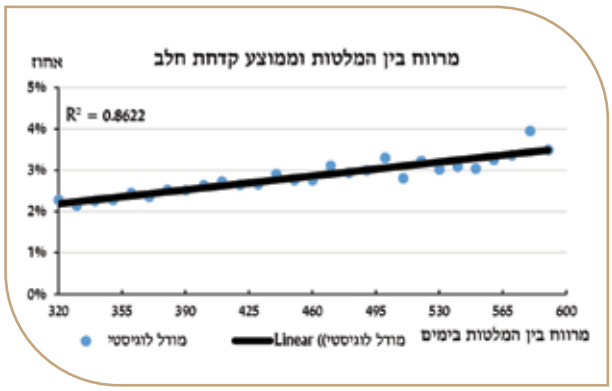

ממוצע שיעור קדחת חלב בניתוח שווה ל-2.84%. ממוצע שיעור קדחת חלב בהמלטה שנייה שווה ל-0.3%, בשלישית 1.5%, ברביעית 4.4% ובחמישית + 9.2%. שיעור קדחת חלב מתוקן בהמלטה העוקבת עולה עם העלייה במרווח בין המלטות. במרווח הקצר כשני אחוזים ובארוך כשלושה וחצי אחוזים.

מודל ניתוח הנתונים לאחוז יציאה בהמלטה העוקבת כלל את המשתנים הבאים

עדר (גורם אקראי), חודש המלטה, שנת המלטה, מספר המלטה, ימי הריון ויובש שקדמו להמלטה (משתנה רציף), מצב גופני ביובש (5 רמות) ומרווח בין המלטות (משתנה בדיד - כל יום הוגדר רמה נפרדת במודל) ומחלות המלטה. כול המשתנים היו מובהקים. ניתוח הנתונים התבצע במודל לוגיסטי (משתנה תלוי 0,1) והתוצאות המוצגות בגרפים הם ממוצעים מתוקנים.

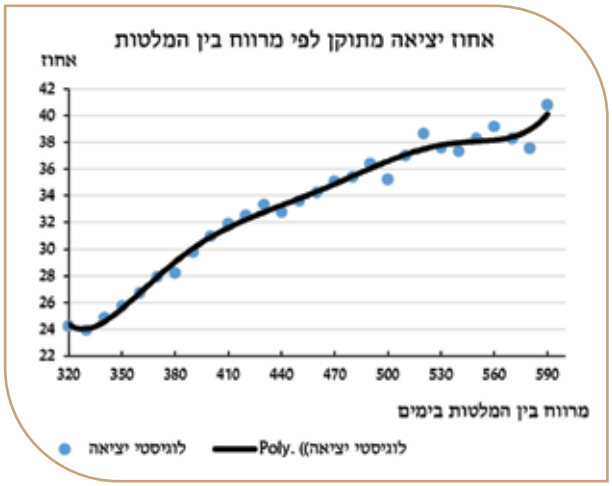

אחוז היציאה הממוצע בניתוח (להמלטה עוקבת, כלומר להמלטות שתיים ויותר) שווה ל-35.3%. מהגרף, אחוז היציאה עד 390 ימים נמוך (כ-30%). אחוז היציאה מ-390 יום עולה עד כדי 42% כאשר המרווח ארוך, מעל 560 ימים.

סיכום

1. גודל מרווח בין המלטות הוא תוצאה של: מועד הזרעה ראשונה, אחוז התעברות, מדיניות הוצאת פרות.
2. בעולם, קיימת מגמת ירידה של מרווח בין המלטות.
3. בארץ, משנת 2000 מרווח בין ההמלטות גבוה; 425 ימים במבכירות וכ-420 בבוגרות.
4. כ-80% מהפרות במגזר השיתופי המליטו במרווח בין 325-455.
5. ימי הריק האופטימליים תלויים בסביבה הכלכלית, מספר המלטה, רמת ייצור החלב ושיעור התמדה.
6. חישוב ימי הריק האופטימליים עשוי להיות שונה במדינות בהן קיימת מדיניות עידוד ייצור חלב בעונות מסוימות.
7. לפרות שהמליטו במרווח בין המלטות גבוה היה בתחלובה העוקבת: יותר תחלואת מחלות המלטה ואחוז יציאה גבוה יותר.
8. מומלץ להתייעץ עם וטרינר/מדריך לפני שינוי מדיניות בכדי להקטין את מרווח בין המלטות.

סוף דבר

בישראל מרווח בין ההמלטות בשנת 2021 היה 424 ימים. מהספרות וניתוח על נתוני החלב בישראל מתקבל שאורך אופטימאלי של מרווח בין המלטות לפרות גבוהות תנובה נמצא בתחום של 390 ימים. מתוצאות הניתוח עולה, שבדרך כלל, ככול שאורך המרווח בתחלובה הנוכחית גדול יותר אחוז היארעות בתחלובה העוקבת של מחלות המלטה, יציאה היה גבוה יותר. מסקנות העבודה תומכות בקיצור מרווח בין ההמלטות בישראל. ▲

האם ידועה העלות האמיתית של העקה הנגרמת ע"י עומס החום לענף החלב?

ישראל פלמנבאום
פתרונות צינון לבקר, בע"מ

עקת החום (Heat Stress), נחשבת לאחד הגורמים העיקריים לפגיעה בביצועי הפרות ולהפסדים כלכליים ניכרים לענף החלב העולמי. הפסדים אלו הם ביחס ישר לרמת עומס החום שבה נתונות הפרות (ימים או שעות בשנה, בהם נחשפות הפרות לערכי עומס חום שמעל הסף), כמו גם לרמת הייצור ולגורמי ממשק, הזנה וניהול. האם אנחנו יודעים לכמת את סך ההפסדים? התשובה היא שעדיין לא! ●

עדיין אין כימות והערכה של ההשפעה הכלכלית השלילית של עומס החום על בריאות הפרה ועל הוצאות המשק עבור תרופות

הספרות המקצועית שפורסמה עד כה, עוסקת ברוב גורמי הנזק הפוטנציאליים שעלולים לגרום להפסדים אלו, אך טרם נעשה כימות והערכה כלכלית של סך ההפסדים, הנכונים לסוגי האקלים, כמו גם לשיטות השונות של יצור החלב בעולם. אני מאמין שיש חשיבות רבה למספרים אלו, על מנת לשכנע את הרפתנים, תעשיית החלב, ומוסדות הענף השונים, לפעול ולהשקיע ביישום אמצעים להפגת חום, ולהתמודד עם בעיית עומס החום. אין ספק שקל יותר לשכנע חקלאי להשקיע, באמצעות הצגת עובדות ומספרים שקשורים ליתרונות הכלכליים והסביבתיים שיכולים להיות לו מהשקעה זו, כמו גם, תוך כמה זמן ניתן להחזירה.

הגורמים להשפעת עומס החום

במאמר זה אסקור את גורמי השפעת עומס החום על הפרות שמוכרים כבר היום, אציג את אלה שהספרות כבר יודעת לכמת את נזקם, ואתאר אחרים שעדיין מצפים לבחינה מדעית וכימות. בימים אלה אני לוקח חלק כחבר בוועדה מיוחדת שהוקמה על ידי הפדרציה הבינלאומית לחלב (IDF), שעוסקת בנושא עומס החום ברפתות. אני מצפה שבקרוב, כחלק מהעבודה שלנו, תושלם הערכה כלכלית של סך ההפסדים שנגרמים לענף החלב העולמי עקב עומס החום והתרומה האפשרית מיישום הידע הקיים כיום להתמודדות

שיפור יעילות מוכח באמצעות צינון

עם הבעיה. אני תקווה שממצאי העבודה יוצגו למוסדות הענף עד סוף שנת 2023.

ירידה בייצור ואיכות החלב ובתכולת השומן והחלבון

הגורם הראשון והנפוץ ביותר הוא הירידה בייצור החלב והדרך הטובה ביותר לאפיין אותו תהיה הצגתו במונחי חמ"מ לפרה בשנה. בהתבסס על מחקר שנעשה בארה"ב, הפסדי ייצור החלב השנתיים לפרה נעו בין 170 ק"ג, במדינה הקרה ביותר, שבה רק 6% מהזמן בשנה התקיימו תנאים שהם מעל הסף לפרה (THI 70), ויותר מ-2,000 ק"ג, במדינה החמה ביותר, שבה, 50% מהשעות בשנה היו מעל הסף הזה. כיום ישנן רפתות שממוקמות באזורים בהם מתקיימים תנאים שמעל הסף, קרוב ל-100% מהשעות בשנה, ובהם אנו יכולים לצפות שפרות בעלות פוטנציאל יצור גבוה יאבדו יותר מ-3,000 ק"ג מפוטנציאל ייצור החלב השנתי שלהן, אלא אם כן הן יזכו לטיפול צינון כראוי. ההשפעה השלילית של עומס החום על ייצור החלב אינה מסתיימת בהפחתת נפח החלב המיוצר, אלא גם בירידה בתכולת השומן והחלבון בחלב. השפעה זו מתרחשת רק בתקופה החמה, עם "אפקט דחייה" שנובע מהשפעת עומס החום גם על הפרות בתקופת היובש. בדרך כלל, אנו יכולים לצפות לירידה בתכולת השומן בחלב של 0.35-0.40 יחידות אחוז, וירידה של 0.30-0.35 יחידות אחוז בתכולת החלבון בחלב, כל זאת כאמור, עבור החלב שמיוצר בתקופה החמה.

עומס החום (כמו כל גורמי ה"עקה" על הפרה), גורם גם לעלייה בספירת תאים סומטיים בחלב. ברוב המקרים, עלייה זו אינה קשורה כלל לקיומו של גורם זיהום בקטריאלי בעטין, ואין לה השפעה שלילית על איכות החלב. גם במקרה זה ההשפעה השלילית מתרחשת רק בתקופה החמה, ויכולה להתאפיין בעלייה של 100,000 יחידות של תאים סומאטיים לסמ"ק חלב, מעל לרמה שנמדדת אצל פרה בריאה שמניבה בתקופה הקרה.

> העברת ממצאי העבודה, יחד עם הנחיות לתפעול נכון של מערכות הצינון, יאפשר ליצרני החלב בעולם לשפר את יעילות ייצור החלב וכמו כן, להפחית את השפעתו השלילית על הסביבה

ירידה ביעילות ההזנה

אחת ההשפעות השליליות של עומס החום, כזו שגורמת להפסדים כלכליים גדולים, אך עדיין אנו ידועים מעט מאוד עליה, היא הירידה ביעילות ההזנה, המתרחשת גם היא, רק בתקופה החמה. כאשר פרות סובלות מעקת חום, הן משתמשות בחלק מהאנרגיה שהן צורכות במזון על מנת להפעיל אמצעים פיזיולוגיים והתנהגותיים במטרה להפיג את עודף החום שמיוצר בגופן. ברוב המקרים, הפעלת מנגנונים אלו אינה מסוגלת לעזור לפרה, אבל גורעת חלק מהמזון הנצרך ומפנה אותו למטרות "לא יצרניות". מחקר שנערך באוניברסיטת קנזס הראה כי פרות ייצרו 1.4 ק"ג חלב מכל ק"ג חומר יבש שצרכו, כאשר היו בתנאי אקלים נוחים (22 מעלות), בעוד שבתנאים חמים (32 מעלות), הפרות ייצרו רק 1.2 ק"ג חלב לכל ק"ג חומר יבש, ירידה ב"יעילות ההזנה" של 15%. עכשיו, בואו לתרגם את זה לכסף. עם עלות מנה של 40 ₪ לפרה ליום, ו-120 ימים של עומס חום בשנה, הפסדים שנתיים לפרה יגיעו ל-700 ₪ לפרה בשנה (לרוב, סכום זה שווה או גבוה מעלות ההפעלה של אמצעי צינון ברפת).

סיבה נוספת לירידה ביעילות ההזנה, נובעת מכך שהוצאות המזון לקיום הגוף, שהן זהות לפרות ברמות תנובה שונות, "מתחלקות" על פחות ליטרים חלב, כך שההוצאה הכוללת של מזון לייצור ליטר חלב עולה (שוב, פגיעה ביעילות ההזנה). חשוב לציין ששני הגורמים לפגיעה ביעילות ההזנה הם מצרפיים ואינם באים האחד על חשבון השני.

הירידה בפוריות

אחת ההשפעות השליליות הידועות ביותר של עומס חום על הפרות היא הירידה בפוריות. דבר זה מתרחש בתקופה רחבה יותר מהתקופה החמה (עקב ההשפעה המאוחרת שיש לעומס החום על התפתחות הזקיקים בשחלה של פרות המוזרעות בסתיו ובתחילת החורף). הירידה בפוריות הקיץ כוללת אי זיהוי פרות בייחום, כמו גם שיעור התעברות נמוך של הפרות המוזרעות בעונה החמה. ההפסדים עקב הירידה בפוריות הפרה כוללים גם את ההוצאות המוגברות לשימוש בטיפול הורמונלי להסדרת הייחום ושיפור ההתעברות, כמו גם לתוספת זרמה וכוח אדם, ובסיכום, עלייה בממוצע "ימי הריק" (הארכת המרווח בין ההמלטות) מעל התקופה האופטימלית לכל פרה. אי יכולת לקרר את הפרות כראוי יכול בקלות להגדיל את ימי הריק ב-20 ימים לפרה, ועם ערך של 20 ₪ ל"יום ריק" נוסף, מעל האופטימלי, זה יכול להגדיל את עלות ייצור החלב בכ-400 ₪ לכל פרה. פוריות נמוכה בקיץ יכולה להיות מתורגמת גם לעלייה בשיעור היציאה של פרות מהעדר עקב אי פוריות. בדרך כלל, פרות בעלות רמת יצור חלב גבוהה הן אלו שנמצאות בסיכון גבוה יותר לסבול מאי-פוריות, בעיקר במהלך הקיץ, ומכאן שאנו יכולים לצפות גם לעיכוב ההתקדמות הגנטית של העדר, שנגרם על ידי "יציאה מאולצת" של פרות עם פוטנציאל גבוה, רק בגלל שלא התעברו. הירידה בפוריות הפרות בקיץ מובילה גם לעונתיות באספקת החלב לתעשייה ולשוק, עם עודפי חלב בחורף, ומחסור חלב בקיץ, שמתורגם להפסדים כלכליים לרפת ולתעשייה.

פגיעה במערכת החיסון

זה ידוע כי בהיות הפרות חשופות לתנאי עומס חום, הן תסבולנה מפגיעה במערכת החיסון שלהן. פגיעה זו מתרחשת גם כן, רק בתקופה החמה ומתבטאת בעלייה בשיעור הפרות שסובלות ממחלות, בעיקר כאלו המתרחשות סביב ההמלטה, כמו גם לעלייה במקרים של דלקות עטין קליניות. העלייה בשיעור המחלות תגדיל את הוצאות הרפתן על תרופות וטיפולים רפואיים. עדיין אין כימות והערכה של ההשפעה הכלכלית השלילית של עומס החום על בריאות הפרה ועל הוצאות המשק עבור תרופות. בכל מקרה, מניסיוני האישי כיועץ לרפת עם 700 פרות, שממוקמת בצפון מזרח איטליה, גיליתי שההוצאה השנתית של הרפת על תרופות ירדה בכמעט 70% בשנה הראשונה לאחר שיישמנו בה צינון אינטנסיבי של הפרות. עגלים שנולדו לפרות שנמצאו בתנאי עומס חום בסוף ההיריון צפויים להיוולד קלים וחלשים יותר והקולוסטרום של האם יהיה עם רמת נוגדנים נמוכה יותר. גורמים אילה, כמו גם ההשפעה הישירה של עומס החום על העגל הנולד עלולים לגרום לעלייה בשיעור התמותה של העגלים, כמו גם לעיכוב בקצב הגדילה שלהם בשלבים הראשונים של חייהם. הספרות מדברת על עלייה של 10% בתמותת העגלים, מעל לרמת התמותה שמתקבלת בהמלטות של העונה הקרה.

עליה בגזי החממה ומס שיגולגל אל הרפתן

הצורך לייצר כמות מסוימת של חלב עם מספר גבוה יותר של פרות פירושו עלייה בפליטת גזי חממה (בעיקר מתאן). פליטת מתאן לליטר חלב מיוצר גבוהה יותר בתנאי עומס חום, בשל הצורך לגדל יותר פרות ועגלות לתחלופה כדי לייצר כמות מסוימת של חלב (כמו במקרה של יעילות הזנה). אין ספק שכל "מס זיהום סביבתי" נוסף שיוטל בעתיד בגין פליטות אלה "יגולגל" אל הרפתן.

לסיכום

למיטב ידיעתי, מתוך היכרות טובה עם הספרות המקצועית בתחום, עדיין לא נעשתה עבודה שמכמתת את כל (או אפילו חלק גדול) מההפסדים הכלכליים לענף החלב, אשר הוצגו במאמר זה. אני תקווה שתוצאות העבודה שנעשית בימים אלה על ידי הוועדה המדעית של ארגון החלב העולמי בה אני חבר, תספק את המידע הנדרש לכלכלנים בצוות שנדרש להם בכדי לחשב את סך ההפסדים הכלכליים הנגרמים מעומס החום באזורים השונים של העולם ובמשקי החלב השונים. לא פחות חשוב מכך הוא השימוש במידע מעודכן מהספרות המקצועית שעוסקת באמצעים להקלת חום באותם התנאים, כדי לאפשר לכלכלנים אלה לחשב את התועלת הכלכלית שצפויה מיישום נכון שלהם. העברת ממצאי העבודה, יחד עם הנחיות לתפעול נכון של מערכות הצינון, יאפשר ליצרני החלב בעולם לשפר את יעילות ייצור החלב וכמו כן, להפחית את השפעתו השלילית על הסביבה. ▲

צמיתות 81 בע"מ
תעשיות אבן ומינרלים

תוספי מזון לבעלי חיים

דואר: ת.ד. 10037 מפרץ חיפה 26110, **המפעל:** א.ת. טמרה,
טל: 04-9942333 פקס: 04-9942336 www.zmitut.co.il

להתראות בכנס הבא

מאת: ראובן זלץ
צילומים: ניר שמול

כנס מדעי הבקר ה-33 שנגעל בדצמבר 22, סימן את החזרה לשגרה לאחר שנתיים ללא כנסים עקב מגיפת הקורונה. 'משק הבקר והחלב' נפרד מהכנס במבחר צילומים וסופר את הימים עד הכנס הבא ●

בכנס שנגעל נפרדנו משני אנשים מרכזיים שעשו רבות למען הצלחות הכנסים בירושלים. ד"ר גבי עדין, יו"ר הכנס שייצא באוגוסט 2023 לגמלאות והיה מעמודי התווך של הכנסים לאורך השנים. את ד"ר עדין יחליף בתפקידו הלל מלכה, מנהל תחום הבקר בשה"מ. פרידה נוספת היתה מד"ר טובה אברך, מפיקת הכנס בשנים האחרונות שתצא אף היא לגמלאות בחודשים הקרובים, את ד"ר אברך תחליף אדריאנה שוחט, מנהלת השיווק של מועצת החלב. עוד יש לציין את פעילותם למען הצלחת הכנס, אלי ג'ורנו, יו"ר הוועדה המארגנת וענבל בלס, מזכירת התאחדות יצרני החלב. ▲

החקלאית שלך · לצדך · בשבילך

השפעת הזנה בתערובת עשירת חלבון על ביצועי עגלות תחלופה

איל פרנק צמח תערובות

תהליך הגדילה והתפתחות היונק בעלת חשיבות מרכזית לביצועים העתידים של בעל החיים. תהליך זה מושפע באופן ישיר מאיכות והרכב המזון היבש המוגש לבעל החיים. במחקר אשר התפרסם בכנס מדעי הבקר 2022 נבחנה השפעת הרכב ואחוז החלבון בתערובת יונקים על גדילה וצריכת מזון מהמלטה ועד גמילה ●

בשנים האחרונות נעשו מספר עבודות אשר הראו תוספת משקל בגמילה בעגלות שהוזנו בתערובות המכילה אחוזי חלבון גבוהים

מזון יבש מוגש מן הימים הראשונים ליונק ולו שני תפקידים עיקריים הפועלים במקביל במערכת העיכול של היונק. הראשון אספקה של מזינים לבעל החיים כתוצאה מתהליך התסיסה והפירוק של המזון בכרס. תפקידו השני הינו לאפשר התפתחות תקינה של הכרס. היונק נולד כאשר מערכת הקיבות הקדמית אינה מפותחת, ולמעשה הוא מעכל מזון בדומה לבעל-חיים חד קיבתי. תהליך הפירוק והתסיסה של פחמימות לא מבניות הינו הגורם העיקרי להתפתחות יכולת הספיגה בכרס בעל החיים.

תוספת משקל בהזנה בתערובות עם אחוזי חלבון גבוהים

משטר ההזנה הנהוג כיום במרבית הרפתות בישראל עבור עגלים ועגלות מגיל המלטה ועד לגיל 4 חודשים כולל שימוש בתערובת סטרטר המכילה 16%-18% חלבון על בסיס חומר טרי. הרכב תערובות אלו מבוצע בהתאם להמלצות NRC 2001.

בשנים האחרונות נעשו מספר עבודות אשר הראו תוספת משקל בגמילה בעגלות שהוזנו בתערובות המכילה אחוזי חלבון גבוהים. עבודה שפורסמה ב-JDC (Stamey et al., 2012), בחנה שני הרכבי תערובת יונקים במשטרי הזנה בחלב שונים. קבוצת הביקורת והניסוי הכילו 17% ו-22% חלבון בהתאמה בתערובת. מתוצאות הניסוי עולה כי תערובת עשירה בחלבון באותו משטר הגמעה הביאה לתוספת משקל משמעותית ביונקים. תוספת משקל זו נשמרה גם כשבועיים לאחר הגמילה.

עבודה שפורסמה בכנס השנתי לבקר וצאן 2019 על ידי לבון

ופרנק בחנה למעלה מ-14,000 ביצועי תחלובה של מבכירות אשר נשקלו בהמלטה וגמילה. נמצא כי בדומה לעבודות אחרות מהעולם, קיים קשר ישיר חזק בין משקל גמילה ותוספת משקל יומי עד גמילה לייצר חלב בתחלובה ראשונה. מתוצאות העבודה עולה כי כל קילוגרם תוספת משקל בגמילה מתורגמת לכ-17 ק"ג חמ"מ בתחלובה ראשונה.

מטרת העבודה: בחינת השפעת הרכב ואחוז החלבון בתערובת יונקים על גדילה וצריכת מזון מהמלטה ועד גמילה.

מהלך הניסוי: 120 עגלים ועגלות חולקו באופן אקראי לשתי קבוצות טיפול. קבוצת הביקורת כללה הזנה על בסיס תערובת 17% (טבלה 1) וקבוצת הטיפול אשר כללה הזנה על בסיס תערובות 22% חלבון (טבלה 1). העגלות והעגלים גודלו במלונות זוגיות (שני בע"ח במלונה). חלב הוגש לשתי הקבוצות כמקובל במשק (טבלה 2). בוצעה מדידת משקל בלידה ובגמילה. מדידה של צריכת המזון בוצעה אחת לשבוע לכלל בע"ח החיים על פי צריכת מזון זוגית לכל מלונה.

טבלה 1 הרכב תערובות על בסיס חומר טרי

	חלבון	אפר	שומן	NDF
ביקורת	17%	6.7%	4.4%	20.5%
טיפול	22%	4.7%	3.3%	13%

טבלה 2 טבלת הזנה בחלב על בסיס 150 גר' ח"י אבקת חלב בליטר

		ימים מלידה					
		0-5*	6-14	15-35	36-42	43-56	57-63
ליטרים ביום	זכרים	6	5	6	5	4	2
	נקבות	6	6	7	6	4	2

*קלוסטרום + חליבות 1-12

תוצאות: לאורך כל הניסוי לא נצפו אירועים מיוחדים ומרבית בע"ח שנכנסו לניסוי הגיעו לגמילה ונכנסו לניתוח הסטטיסטי. משקל הוולדות בהמלטה לא היה שונה באופן מובהק בין הטיפולים. משקל הגמילה היה גבוה ב-2.8 ק"ג בקבוצת הטיפול ללא הבדל סטטיסטי מובהק (טבלה 3). תוספת משקל יומי (תמ"י), בהתאמה למשקל הגמילה, הייתה גבוהה ב-44 גרם ליום בקבוצת הטיפול ללא הבדל מובהק (טבלה 3).

צריכת המזון נותחה במקבצים של שבועיים על מנת לייצר רצף תקופתי לאורך הגידול כמופיע בטבלה 4. צריכת המזון הייתה גבוהה יותר בקבוצת הטיפול לאורך כל הגידול כאשר

טבלה 3 תוספת משקל לאורך הגידול (ק"ג)

משקל	ביקורת	טיפול	שת"ם	P-value
משקל בלידה	41.8	42.2	0.300	0.57
משקל בגמילה	81.8	84.6	0.919	0.134
תמ"י	0.657	0.701	0.014	0.131

שיפור תוצאות בעלות שולית. פרנק

בחינת השפעת אחוז החלבון בתערובת יונקים על גדילה וצריכת מזון מהמלטה ועד גמילה

טבלה 4 צריכת מזון לאורך הגידול (גרם ליום)

צריכת מזון	ביקורת	טיפול	שת"ם	P-value
ממוצעת עד גמילה	1408	1572	35.1	0.01
0-14	57	72	12.3	0.55
15-28	404	487	25.4	0.10
29-42	1213	1271	63.9	0.65
43-56	2203	2489	78.9	0.07

בשבועיים האחרונים של תקופת הינקות צרכו, באופן מובהק, בעלי החיים כ-286 גר' יותר תערובת בהשוואה לקבוצת הביקורת.

לסיכום יונק צורך כ-60-40 ק"ג מזון יבש לאורך תקופת הגידול. על כן, העלות הנוספת של האבסת תערובת 22% היא רק כ- 20-15 ₪ לעגלה עד גיל גמילה. עלות זו שולית ביחס לשיפור בתוצאות הגידול ומשקל הגמילה הצפוי. ▲

NASEM 2021
המלצות חדשות לפרות ביובש ובתקופת המעבר

אליעזר סמולר א.ח. סמולר
שירותי יעוץ ומחקר חקלאי

רשימה זאת נועדה לתת סקירה כללית של המלצות התזונה וההאכלה החדשות עבור פרות יבשות כמתואר בפרסום NASEM 2021 תוך התמקדות ביישומים מעשיים ●

בשנת 2021, האקדמיות הלאומיות למדעים, הנדסה ורפואה (NASEM) פרסמו את המהדורה השמינית של דרישות החומרים המזינים של בקר חלב (NRC). בדומה לפרסומים קודמים, ה-NASEM 2021 פותח על בסיס מהדורות קודמות של פרסום ה-NRC ועדכונים חשובים המשקפים את ההתקדמות המדעית בתוכניות התזונה וההזנה של בקר לחלב מאז הפרסום האחרון ב-2001. למידע מפורט יותר על ההמלצות לפרות יבשות ולפרות מעבר, המחבר מפנה את הקוראים לפרק 12 של NASEM 2021. בנוסף להמלצות תזונתיות ספציפיות של NASEM 2021, ערכי ייחוס ממקורות אחרים שפורסמו מסופקים כהשוואות ל-NASEM 2021, אשר מומלצים להילקח בחשבון בעת תכנון מנות.

ה-NASEM 2021 הוריד את דרישות האנרגיה והחלבון עבור פרות במהלך תקופת היובש הרחוקה והגדיל את הדרישות לאנרגיה וחלבון במהלך שלושת השבועות האחרונים של ההיריון

צריכת חומר יבש

צריכת חומר יבש (DMI) חשובה לכל שלבי הגדילה והתחלובה של פרות חולבות. DMI משפיע על סך החומרים המזינים שנבלעים על ידי הפרה, וככל שהוא מתייחס לפורמולציה של דיאטה, קובע את הריכוז של כל חומר מזין שצריך לספק כדי לעמוד בדרישות. זה חשוב במיוחד במהלך התקופה היבשה בגלל הדרישות התזונתיות הגבוהות.

טבלה 1 הערכת צריכת חומר יבש (ק"ג ליום) לפרה במשקל 675ק"ג, בתקופת היובש. (NASEM 2021 בהשוואה ל-NRC 2001)

שבועות לפני המלטה	NDF 30% NASEM2021 (ק"ג/יום)	NDF 55% NASEM2021 (ק"ג/יום)	NRC 2001 (ק"ג/יום)
-4	13.5	12.06	13.19
-3	13.5	12.06	13.01
-2	12.78	11.84	12.38
-1	11.57	11.12	10.4
0	9.95	9.95	8.24

המאמר נכתב ע"י Rodrigo Souza, פורסם ב-Progressive Dairy באפריל 2022, תורגם מאנגלית ועבר עריכה ע"י ד"ר אליעזר סמולר. המאמר המלא מוצג באתר www.ehsmoler.com

טבלה 2 דרישות אנרגיה וחלבון מחושבות בהתייחס למשקל ולד 44ק"ג, (NASEM 2021 בהשוואה ל-NRC 2001)

ימי הריון	תוספת NEL (מגק"ל ליום) NRC2001	תוספת NEL (מגק"ל ליום) NASEM2021	תוספת חלבון MP (ג' ליום) NRC2001	תוספת חלבון MP (ג' ליום)NASEM2021
200	2.7	1.4	199	125
220	3.0	2.0	245	185
250	3.4	3.5	306	320
275	3.8	5.4	357	489

מקור: NASEM (2021), פרק 3: אנרגיה

הרמה האידיאלית של NDF תזונתי במהלך התקופה היבשה מומלץ שתבסס על מרכיבי ההזנה הזמינים, הצריכה האופטימלית והבריאות שלאחר המלטת הפרות.

אנרגיה וחלבון

בהשוואה למהדורות קודמות, ה-NASEM 2021 הוריד את דרישות האנרגיה והחלבון עבור פרות במהלך תקופת היובש הרחוקה והגדיל את הדרישות לאנרגיה וחלבון במהלך שלושת השבועות האחרונים של ההיריון (ראה טבלה 2).
נתוני NASEM 2021 מצביעים על כך שלא מומלץ להזין אנרגיה וחלבון מעל ההמלצות מכיוון שלא היו יתרונות נוספים להזנה ברמות גבוהות יותר. עם זאת, בהתבסס על נתונים של מיליוני פרות חולבות ברפתות מסחריות בארה"ב ובעולם, ומדיונים עם יועצי הזנה במשקים בפועל, ישנם יתרונות כאשר נוצרות מנות הזנה כדי לספק חלבון מטבולי (MP) מעל המלצות NASEM 2021. לדוגמה, רוב דיאטות ההכנה מנוסחות כדי לספק כ-1,200 עד 1,400 גרם של MP. יתר על כן, ב-NASEM 2021 פרק 21: טבלאות דרישה

טבלה 3 חיזוי ריכוז מקרומינראלים וויטמינים (על בסיס חומר יבש) להתאמת הדרישות בתקופת ההכנה (<21 יום לפני ההמלטה, בפרות הולשטיין), (NASEM 2021 בהשוואה ל-NRC 2001)

מינרל (%)/ מהדורת המלצות	NASEM 2021	NRC 2001*
סידן	0.39	0.48
זרחן	0.21	0.26
אשלגן	0.69	0.62
מגנזיום	0.14	0.16
נתרן	0.17	0.14
כלוריד	0.14	0.2
גופרית	0.2	0.2
ויטמינים, יב"ל/ק"ג		
A ויטמין	6630	8244
D ויטמין	1810	2249
E ויטמין	181	120

*מידע מבוסס על 279 ימי הריון, NASEM 2021, NRC 2001

המלצות מבוססות מ-NASEM 2021 רצוי שתתבססנה על היסטוריית עדר אינדיבידואלית או רשומות העדר והניסיון בשטח כדי למקסם את בריאות הפרות ואת הפרודוקטיביות שלהן

לחומרים מזינים, מוצע כי דיאטות הכנה (פחות מ 21- ימים הכנה) צריכות להכיל 6.7% של MP. בהתחשב ב DMI של 12.3 ק"ג ליום, זה נותן 824 גרם של MP, אשר קרוב יותר למנות הזנה שנצפו בשטח.
עבור המלצות על ריכוז אנרגיה, NASEM 2021 מדגיש את החשיבות של התאמת האנרגיה התזונתית שתתבסס על DMI בפועל וקביעת מצב גופני כדי למזער את שכיחות הקטוזיס לאחר ההמלטה.

מינרלים וויטמינים

הריכוזים של הוויטמינים המסיסים בשומן המפורטים בטבלה 3 מבוססים על הרעיון של צריכה נאותה. בעוד שצריכה נאותה מבוססת על צריכת חומרים מזינים המוערכת כעומדת בדרישות של מחצית מהקבוצה הבריאה של פרות חולבות, המלצת ההזנה מבוססת על דרישות של כמעט כל (97% עד 98%) הפרות הבריאות בעדר.

מסקנות

שינויים משמעותיים ב-NASEM 2021 מ-NRC (2001) הקשורים להמלצות על תזונת פרות יבשות הם התחזית של DMI (שבוע לפני ההמלטה במקום ימי ההריון והוספת תכולת ה-NDF בתזונה) ודרישות החומרים המזינים במהלך תקופת ההמתנה להמלטה (עלייה בדרישות החלבון והאנרגיה).
כהמלצה מעשית, NASEM 2021 הוא ספר מצוין כנקודת מוצא לגיבוש הזנת בקר לחלב. עם זאת, המלצות מבוססות מ-NASEM 2021 רצוי שתתבססנה על היסטוריית עדר אינדיבידואלית או רשומות העדר והניסיון בשטח כדי למקסם את בריאות הפרות ואת הפרודוקטיביות שלהן. ▲

שלשול בעגלים

שלשול בעגלים צעירים הינה בעיה שכיחה שכל רפתן ותיק מכיר

פרו ביופקט

ביופקט

ביופקט שוקו

עגל צעיר נולד כמעט ללא מערכת חיסון ובשבועות הראשונים לחייו הוא מסתמך על תאי חיסון ונוגדנים שהוא צורך בקולוסטרום ובהמשך בחלב, עד להבשלת ותחילת הפעילות של מערכת החיסון שלו.

לשלשול עשויות להיות מספר סיבות ולא תמיד יהיה קל להצביע על גורם ספציפי בודד:

- זיהום במנות ההזנה – במידה ומנות ההזנה (קולוסטרום, חלב או תחליף חלב) לא אוכסנו כראוי הן עשויות להזדהם ולהכניס למערכת העיכול של העגל חיידקים פתוגניים אשר יגרמו לשלשול.
- תזונה לא מתאימה – במידה והעגל יקבל מנות הזנה שאינן מתאימות לגילו, או שמסיבה מסויימת יש בהן חוסרים תזונתיים, הדבר עלול להחליש אותו ולהגדיל את הסיכוי לשלשול.
- היגיינה לקוייה – חשוב מאד שסביבת העגל תהיה נקייה וסטרילית ככל הניתן, בעיקר בימיו הראשונים. צואה והפרשות שונות שנותרו בסביבת העגל מגידולים קודמים עלולים להדביק אותו.

שלשול שאינו מטופל בזמן עלול לגרום להתייבשות העגל.

תסמינים קלאסיים להתייבשות הם: עור יבש, עיניים שקועות, חריקת שיניים ובמצבים מתקדמים אף אפטיות של העגל ולבסוף מוות.

בנוסף לאבדן מים – שלשול גורם גם לאבדן מינרלים וספיגת מעכל לקויה העלולים לגרום להפרעות מטבוליות קשות.

בכל מצב שיש חשש לשלשול בעגל מומלץ להוועץ עם וטרינר שימליץ במידת הצורך על טיפול תרופתי ועירויים שיטפלו בגורם השלשול, יעצרו את תהליך ההתייבשות ויפצו על אבדן הנוטריינטים.

כיום, קיימים תוספים אשר ניתן להוסיף לחלב או לתחליף החלב ברפת, שמטרתם למנוע הופעת שלשולים ואף יכולים לשמש כטיפול תומך בזמן שלשול. תוספים אלו מכילים לרוב רכיבים סופחי מים המשמשים לעצירת השלשול, אלקטרוליטים המפצים על אבדן המינרלים ופרוביוטיקה המאכלסת את המעי בחיידקים שאינם גורמים לשלשולים ובכך מונעים מחידקים פתוגניים להתיישב על דופן המעי ולגרום לזיהום.

מאחר ועגלים מיובשים לרוב יציגו התנהגות אפטית מומלץ להעזר בתוספים בעלי ריח וטעם שמושכים ומעודדים את העגל לשתות.

לא תמיד נוכל למנוע לחלוטין את תופעת שלשול העגלים. עבודה נכונה, היגיינה טובה, הזנה נקייה ומתאימה, זיהוי מוקדם, וטיפול מהיר ויעיל יאפשרו לרפתן להתמודד היטב עם מקרי שלשול.

Dor.Ky D&D Ltd.
דור.קי פיתוח ושיווק בע"מ

לפרטים נוספים:
דור קי: 08-9333474 אורן: 050-2246719
office@dorky.co.il | www. Dorky.co.il

מכון וחצר המתנה
רפת ניר יצחק

מהפכה של ממש ברפת ניר יצחק את מקומו של מכון החליבה הישן החליף מכון חדיש פרללי של חברת MSD (לשעבר SCR)

חצר ההמתנה הישנה פורקה ואחרת גדולה ומרווחת נבנתה במקומה.
כחלק מתפישת עולמו של יאיר בלברמן מנהל הרפת כי רווחת הפרה היא בראש מעייניו.
התבקשה חברת **בולטק** להתקין את שטיחי הגומי הטובים ביותר לפרות שפוקדות את חצר ההמתנה ובמות החליבה הן לצינונים והן לחליבות.
לייעוץ מקצועי הזמינה **בולטק** לארץ את המנהל המקצועי של חברת KRAIBURG מגרמניה מר טורבן מארקס שהמליץ באופן חד משמעי על שטיחי גומי מסוג PROFIKURA.
שטיח זה הינו ייחודי מסוגו בעולם. בתהליך ייצור הגומי מוסיפים שבבי אלומיניום ייחודיים שמסייעים בשמירה על הטלף ושחיקתו בצורה מבוקרת כחיקוי של התהליך שנעשה בטבע, השטיחים יוצרים משטח מונע החלקה, ומתמודדים בהצלחה רבה עם כמות הפרות הגדולה, והתנועה הרבה בחצר.
שטיחים אלו מקלים על הטלף בעמידה ממושכת מונעים דלקות, מקטינים צליעות בצורה משמעותית מונעים החלקות ונפילות ומשפרים את יציבת הפרה בחצר ובחליבה.
התוצאה שיפור בתנובת החלב בפוריות ובהיגיינה של בעל החיים.
ההתקנת השטיחים היא בשיטת הפאזל דבר המבטיח משטח אחיד, עמיד לאורך שנים רבות ובטוח לפרות.

ברכתנו החמה ליאיר והצוות, תודתנו על כי בחרתם במוצר הטוב ביותר לרווחת הפרות ברפת ניר יצחק ואיחולי הצלחה רבה במכון החדש!

BlueVet® Patented בלו.ט

זה הזמן לשינוי

שינויים מקרו-כלכליים במשק מביאים לעלייה מתמדת בתשומות הייצור בכל המגזרים. עניין זה אינו פוסח גם על משק הבקר והחלב. התנהלות כלכלית נכונה, משמעותה שיש לבחון כל פעולה שנעשית בתהליך הייצור ולבדוק חלופות טובות יותר, יעילות יותר וכלכליות יותר.
סוף של עידן היוד? לאחר שנים רבות של שליטה מוחלטת של מוצרים מבוססי יוד לחיטוי עטינים, בשנה האחרונה החלה מגמה שבה הרבה רפתות ודירים התחילו להשתמש בבלווט (**BlueVet**).
מה הסיבה? יש מספר גורמים ששינו את הכללים בשוק חיטוי העטינים. בלווט (**BlueVet**) אינו חומר חדש ומוכיח את עצמו כחומר חיטוי מצוין לאור התוצאות ברפתות שמשתמשים בו בשנים רבות. בנוסף, יש יותר מודעות על בעייתיות של שימוש ביוד, בין אם זה בבחינת בריאות של החולב ובין אם מדובר בבריאות הציבור ששותה את החלב (היוד הוא חומר שאריתי בחלב).
על הסיבות האלו יש להוסיף את העלייה המתמדת במחיר של היוד, מה שהגדיל עוד יותר את הפער בין מחירו והמחיר של בבלווט (**BlueVet**), והביא לכך שהחומר הרבה יותר אטרקטיבי מבחינה כלכלית.

בין היתרונות הרבים של בלווט (BlueVet) אפשר למנות:

- מגיע בצורת על טבליות תוססות במים ליצירת תמיסה כחולה המכילה טרוכלוסין הנתרן, מולקולה חצי אורגנית שמכילה כלור
- משמיד את הפתוגנים הגורמים לדלקת העטין בתוך פחות מחצי דקה
- סמן כחול שמקל את הזיהוי של הפרות שטופלו ומראה את רמת הכיסוי על הפטמה
- זול יותר ממרבית החומרים המתחרים
- אינו משאיר שאריות בחלב
- דרגת חומציות pH 5.5-6.0, אינו מגרה או מייבש את העור אפילו בתנאי מזג אוויר קיצוניים. אין צורך להוסיף גליצרין
- קל להכנה - ריכוז מדויק (טבליה אחת לכל ליטר מים). ניתן להכין כל כמות רצויה בקלות
- תאריך תפוגה ארוך בצורת טבליות
- אינו רעיל וידידותי לחולב ולסביבה
- לבלווט יש פעילות המשכית, ולאחר 2-3 שעות החומר עדיין נשאר פעיל על העטין
- חוסך במקום אחסון.

למידע נוסף על בלווט וחומרים נלווים:
concept-rx.co.il/veterinary
או לנייד 054-4972362 (הורציו) בדרום
052-2360951 (אלי) בצפון

השפעת ActiSaf (אקטיסף) על יעילות המזון ויצרנות בתקופה שלאחר ההמלטה*

המזון הוא המרכיב העיקרי של ההוצאות ברפת. לכן ניצולת המזון היא מרכיב חשוב ברווחיות הרפת. ניצולת המזון חשובה בעיקר בפרות לאחר ההמלטה להן דרישות אנרגטיות גבוהות ליצור חלב, אם הפרות הללו לא יקבלו את האנרגיה הדרושה, הן עלולות להיכנס למאזן אנרגיה שלילי. שמירה על בריאות הפרה לאחר ההמלטה ואספקת הדרישות שלהן יעזרו בשמירה על הבריאות ובמיצוי פוטנציאל היצור של הפרה בהמשך התחלובה.

הזנה ב-ActiSaf (אקטיסף) שמרים חיים משפרת את יעילות השימוש במזון בדגש על פירוק הסיב וזמינות האנרגיה ממנו, עובדה המובילה לעלייה בתנובת החלב והשומן. בפרות לאחר המלטה, אקטיסף גם מסייע בהרגלת הפרה והכרס למזון העשיר בתחלובה, מוריד את הצטברות גופיפי הקטו (BHB) ומסייע לשיפור היצרנות והפוריות.

לפניכם תוצאות ממחקר בפרות חלב לאחר המלטה (תנובה שנתית ממוצעת של כ-12,500 ק"ג), שנערך באוניברסיטת נוטינגהאם עם פרות מהיום ה-7 לאחר ההמלטה ועד 128 ימים לאחר ההמלטה. קבוצות הניסוי-

- ביקורת - 25 פרות שקיבלו את המנה הרגילה ברפת.
- ActiSaf **(אקטיסף)** - 25 פרות שקיבלו מנה זהה למנת הביקורת עם תוספת של אקטיסף לפי המלצות היצרן.

תוצאות

- **תנובת החלב** בקבוצת האקטיסף הייתה גבוהה ב-2.6 ק"ג ליום, **בחלב מושווה שומן וחלב מושווה אנרגיה** ב-2.9 ק"ג ליום. שיפור של יותר מ5.5% בכל התנובות.

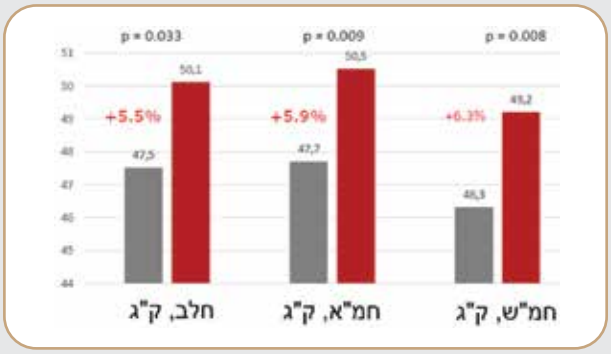

- לא נראה שינוי בצריכת המזון בין הקבוצות (כ-24 ק"ג בשתי הקבוצות).

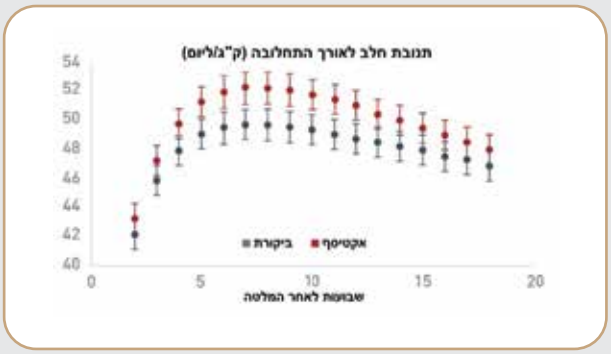

- **תנובות השומן והחלבון** היו גבוהות יותר בקבוצת האקטיסף, כאשר השומן היה גבוה יותר ב-6.7%.

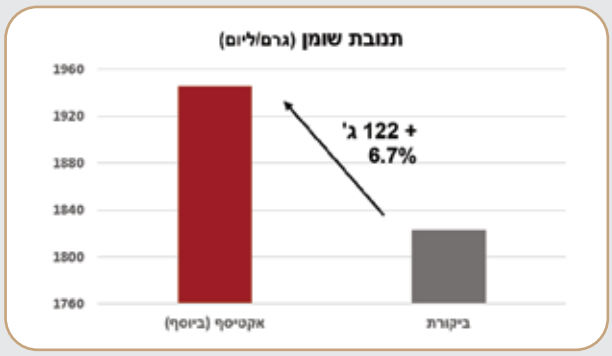

- **יעילות השימוש במזון הייתה גבוהה יותר בקבוצת האקטיסף ב-5.5%. כאשר נראתה רמת נעכלות גבוהה יותר בקבוצת האקטיסף, בעיקר במקטע ה-NDF.**

נעכלות	ביקורת	אקטיסף	P >
ח"י	0.773	0.798	0.034
NDF	0.665	0.706	0.020
חנקן	0.759	0.786	0.052

- בחישוב לפי מחיר המטרה הישראלי, **הרווח לליטר בקבוצת האקטיסף גבוה יותר בכ-3.2 אגורות** לאחר הורדת עלויות המזון, החזר ההשקעה הוא כ-1:8.

לסיכום, תוספת ActiSaf (אקטיסף) למנה של פרות חלב בתחילת התחלובה הובילה לעלייה בתנובת החלב לאחר ההמלטה ולאורך התחלובה, לשיפור ביעילות השימוש במזון ב-5.5%, בדגש על מקטע ה-NDF ולעלייה ברווח לליטר של 3.2 אגורות.

השיפור ביעילות השימוש במזון בקבוצת האקטיסף נגרם, ככל הנראה, בגלל שיפור בנעכלות המנה בדגש על המזון הגס. עובדה זו הוכחה בניסוי זה, עליה זו הובילה לעלייה באנרגיה הזמינה לפרה ליצור חלב ושומן, ככל הנראה הייתה גם השפעה על הבריאות והפוריות, נושאים בעלי חשיבות בתוקפה הרגישה שלאחר ההמלטה.

*מקור

Garnsworthy, P. and Mann, G. (2019). Effects of Actisaf live yeast on performance and fertility of high-yielding dairy cows. University of Nottingham.

לפרטים נוספים על השימוש באקטיסף: סורפול - מעין וסר - במייל: Maian@sorpol.com
או בטלפון: 054-7916263

רוצה תקופת המלטות עם פחות אנרגיות שליליות?

חברת השמרים המובילה בעולם
מאפשרת לך לשנות את כללי המשחק עם
השמרים החיים של ActiSaf

שיפור ביצועי פרות חלב בתנאים של מאזן אנרגיה שלילי

על ידי שימוש ב**שמרים החיים** של ActiSaf
לשיפור תנובת החלב, המוצקים, בריאות הפרה
וסביבת הכרס

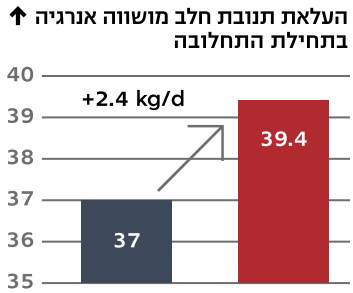

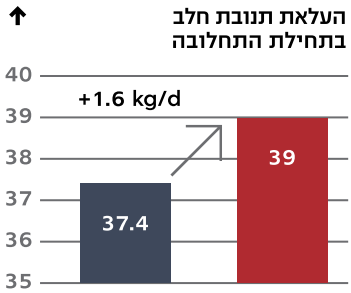

Kumprechtov a. D. et al. 2019.

ליצירת קשר:
מעין וסר, מנהל פיתוח עסקי,
תחום הזנת בע"ח, סורפול
maian@sorpol.com ,054-7916263

הגפן 2, א.ת. קלה אשדוד WWW.SORPOL.COM

SORPOL. nutrition

Phileo by Lesaffre

phileo-lesaffre.com/heat-stress/dairycows

OmniGen® AF

- שיפור תפקוד מערכת החיסון
- שיפור הבריאות והפחתה בתחלואה
- התמודדות טובה עם עומסי חום
- תנובת חלב גבוהה ויציבה
- שיפור בניצולת המזון
- תוספות משקל גבוהות יותר
- איכות בשר גבוהה יותר

Animate®

לשמירה על רמת סידן תקינה בדם אחרי ההמלטה

רמת סידן תקינה מסייעת בהפחתת אירועי קדחות חלב קליניות ותת-קליניות (היפוקלמציה), לבריאות הפרה ולרווחיות גבוהה יותר

Phibro ANIMAL HEALTH CORPORATION TM
ישראל

חטיבת השיווק של פיברו ישראל

טל' 073-2700322 | מרכז הזמנות: 073-2700319 | www.phibroisrael.com